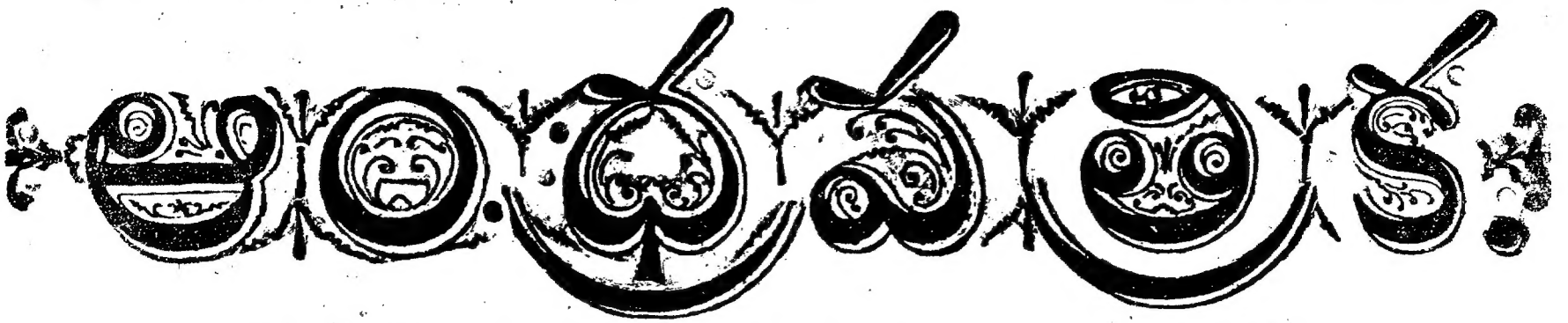

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-8 0-1-6

Telephone No. 544.

30/10/24

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11, సంపుటము 11

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 27-వ తేది శుక్రవారము శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, కృష్ణమాస బహుళ ఏకాదశి 11.

No. 75 సంచిక 27

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

ఇప్పుడు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును, శరీరపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును. బెణుకుల భేదించును వాపుల యాపుమాపును. తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును. విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు. 0-10-0; డజన్ 1-కి రు. 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

జ్వరహరి

విరేచన మాత్రలు

శిరోవేదన మాత్రలు

సీసా 1-కి రు. 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

జ్వరహరిని తయారుపూటలు సేవించిన పట్టు విడుపు జ్వరములు. చతి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్త జ్వరములు మానును.

రాత్రి యొకమాత్రము సేవించిన తల్లెవారి చెండువిరేచన మునుకాగలవు. వికారము వైత్యములేదు సేవించుచేర్చబడలేదు.

ఈ మాత్రల సుపయోగించుటవలన వైత్యపు తలనొప్పి, ఓంటి తలనొప్పి వెంటనే బోవును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీది మదరాసు.

SUN & Co., Chaukamba, Benares City.

మాదగ్గర అన్నిరకములపట్టు బట్టలు రుద్రాక్షి మొదలయిన సామానులు కోర్తినవారికి సరి అయిన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. పాగాలు 12 మూర 1, కి రు. 12 నుంచి 30 రుద్రాక్షి 108 వుండు సరం 1-కి అ 6 నుంచి రు. 10 వరకు పాత్రుపంతలు 7, 8 మూర 1, కి రు. 7 నుంచి 11 పట్టుపంచలు 10, 12, మూర 1-కి రు. 14 నుంచి 35, తెంగకూరురకం చీరలు జరిపనిచే చేయబడినవి 12-16 మూరచీర 1-కి రు. 46 నుంచి 150, బనారసు జరిపట్టు చీరలు మూర 12, 16 మూర 1-కి రు. 25 నుంచి 150, యింకా కావలసినసామానులకు మాకేటలాగు వుచితము. బిడ్డలు ఆకలిగిన సామానులు 32 కల చిన్న పట్టు 1-కి రు. 1-8-0 మధ్యరఖం రు. 2-12-0, పెద్దరఖం 1-కి రు. 5-0-0 యన్. యు నారాయణచారి అందుకొని చాకాంబ, బెనారస్ పి.సి. (యం.సి.)

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs. an Notes and annotations by the late Tukaram Tatyā ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. ... 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhāgvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... ... 1 0

RAJARAM TUKKARAM.

29 Hummum Street, Fort Bombay.

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుడవారించిన విల్లులో తయారగుచున్న బసీనులు, హిందూదేశపువిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో, నూన్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, వున్నా, ప్రతి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటే పిలైనంత చాకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుకేలు) మొత్తపు చేరమునకు, కంట్రాప్టులకు, చాలా వ్యాపారపిల్ల కల్లుకేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరనవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు 1 కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు. 6-0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహోజీరీమిల్సు,

బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రప్రదేశ్.

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మార్పువలన, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసందులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల దిగిపోవుట, 4. నుండలయందు ఉబ్బుట, 5. లేచుటకు కదలుటకు వీలులేకుట సర్వాంగములు దిగిపోవుట మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సంచి యందు పోట్లు నొప్పులు పోయి శరీరము యధాస్థితికి వచ్చును. కాఫల ఫలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.

కొరుకు సవామేహములకు ఈమాత్రలు బాగుగా పని చేయును. వీటిని తినుచు పుండుపడినవోటు తైలమును రాయవలయును. ఇవిరక్త కుడికి మేహకాక జాడ్యములకు గూడ ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

సవనాగరికమునకు తగిన సొగసైన గాజులు

ఎస్ రకము గాజులు

3, 4 సవరములలో తయారుచేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మహారిజిత 1-కి రు. 10-0-0.

పట్టులుతీర్చిన డైమండు గాజులు

3, 5 సవరములలో తీరును.

మజారి చేదారముతో సహా జిత 1-కి రు. 10-0-0. సవరము బంగారుకు పూచీయివ్వబడును.

(8) 172, పుట్టుగలఅందమైన క్యాటలాగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నూతన జాతీయ ప్రధాన మంత్రి పుంగవులును, నూతన మంత్రి మండలిని శ్రీరాజా పి. రామా రాయణ్ గారికి స్వాగతముగా ఆవిష్కార ప్రసాదము పంపించిన

స్వాగత సన్మాన క్రమము

పూజ్యవంశీ తమిళం ఈ చెన్నరాజధానిలో ప్రధాన మంత్రిగా నియమింపబడి మా ఆవిష్కారము చేయుచున్న ఉపకులకుల మీకు మారాష్ట్రీయ సంఘము పక్షమున వందనము లర్పించుచున్నాము.

ఇదివరలో మా వీరకుటుంబములకు నిత్యేన స్థలములును, భూములును తాము కయ్య చేయించితిరి. అందునకు మామనః పూర్వక కృతజ్ఞతా నేక వందనము లర్పించుచు సదరు నిత్యేనము లును, భూములును మాకుటుంబముల కేమలము చాలకుండుట చేత కాక నీటివనంబులను రైతులతో మాకు తగాదాలు పెంచునదిగా ఉన్నవనియు, అందువలన మావారి కేమియు నుపకరింపలేదనియు, మనవి చేయవలసి వచ్చినందులకు జింతిలుచున్నాము. నీటివనంబు గలిగి, తగాదా లేని భూమి కనీసము కుటుంబము ఒకటికి ఒక యకరమైన లేనిదే మాకుటుంబముల కొక పూట గంజియైన దొరకదని విన్నవించుచు, ఆ ప్రకారము తగిన వసతు లొసఱుచుటకు;

చెన్న రాజధానిలోని మా బాల బాలికలకు, ప్రభుత్వ పాఠశాలలలోను తదితర పాఠశాలలలోను ధర్మవిద్యావ్రతము నిష్ఠింపు లాగునను, మారాష్ట్రీయ వందలి ఆదివాంధ్ర గ్రామము లన్నిటిలో గ్రామము ఒకటికి ఒక ప్రైవేటు పాఠశాలను ఏర్పరచి, ఆదివాంధ్రులనే ఆ పాఠశాలలకు పాఠ్యాధ్యాయులుగా నియమించుటకు;

3. ప్రతి ఆదివాంధ్ర గ్రామమునకు గవర్న మెంటు ఉద్యోగులు కనీసము నెల కొక పర్యాయ మైనను వెళ్ళి వారి కష్టములు ములను విచారింపి దొరకయినవారికి దెలుపునట్లు తగిన చర్య పుచ్చుకొనుటకును;

4. మ్యూనిసిపల్, తాలూకా, జిల్లా కోర్టులలో మా సంఘ జనసంఖ్యను బట్టి తగినంత ప్రాతినిధ్యము నియోగించుటకును;

5. ఆదివాంధ్ర గ్రామములకు వెంట కనువైన మార్గములను చేయించుటకును, ప్రతి గ్రామమునందు మంచినీటి వసతిని గల్గించుటకును వెంటనే తగిన చర్య పుచ్చుకొనుటకును;

6. పాటకపు జనముకొరకు "లేబరు డిపార్టుమెంటు" పేర దొరకయినవా రేర్పరచిన విధానములను మా సంఘమునకు మహాపకారము జరుగవలయునన్న మా సంఘపరిషత్తులను సదా పరిశీలించుటకు మా సాంఘికము ఉపాధ్యాయుడుగాని, తని ఖిదారుడుగాని, లేబరు తహశీల్దారుగాని, నియమింప బడవలయునని తగు ఏర్పాట్లు చేయుటకును;

7. మ్యూనిసిపల్, తాలూకా, జిల్లా కోర్టులలోను, రివిన్యూ డివిజన్ కచ్చేరీల, పోలీసు, సాల్టు, ఆర్. బ్యాంక్ వగైరా సర్కారుల అఫీసులలోను మా ఆదివాంధ్రులను వారెవరైనా సానముగ సంవత్సరమునకు ప్రతి గ్రామమునందీ కనీసము నలుగురు నాకర్లు యిప్పించునట్లు ఏర్పాటు చేయించగలంబుటకును;

8. కో. ఆఫ్ టేక్స్ బ్యూరోలలో విద్యాకంతులు, విశ్వా సుప్రతులు నగు మా ఆదివాంధ్రులను ఇన్స్పెక్టరుగాను, ఆసర్ అసిస్టెంట్ రిస్ట్రీబ్యూగాను నియమించుటకు తగిన సదుపాయములు కల్పించుటకును, ప్రతి ఆదివాంధ్ర గ్రామములోను పరశునింపుములు స్థాపించి వాటికి తగిన సాహాయ్యము గవర్న మెంటువారు చేయుచు, మా ఆర్థిక స్థితిని బాగుచేయుటకును;

9. మా సౌకర్యముకొరకు పంపుకొన్న అట్టలు వగైరాలను గవర్న మెంటువారును, లోకల్ బోర్డులు, మ్యూనిసిపాలిటీలు వగైరాలు వెంటనే విచారింపి తగిన సౌకర్యములు కలిగించుటకును;

10. ఆసుపత్రులలో మా సాంఘిక కుచితమైన చికిత్స ఆనందముతో జరుగునట్లును, డాక్టరు మొదలు ఆసుపత్రి నాకర్లు అందరూ శ్రద్ధవహించునట్లును, సంవత్సరము 1 కి జిల్లా మొత్తముమీద 13 మందిని గవర్న మెంటు ప్రైవేటులమీద కంపౌండ్రి ట్రయినింగుకు బంపిన సదరు ఆసుపత్రులలో నొకరు లిప్పించునట్లును ఉత్తరువులు పాలించుటకును;

దమామయులు, దీనదోర్దానములు, విద్యాంశులును, ప్రభుత్వ ప్రసాదిత "రాజా" విజయవాంకితులును, సహజసౌ జన్య మహిమాలికయులును తమరివి మా ప్రార్థనలు సఫలమగునను పూర్వకముతో, వందనసహస్రముతో, ప్రార్థించుచున్నాము.

తమ మాయెడ గల ఆమూల్యమైన ప్రేమచే మా యాచిన్న వల్లెను వచ్చి మా విజ్ఞాపనమును శ్రద్ధతో గండుకొనవలయును మా హృదయ ప్రార్థనకై మన వందనము లర్పించుచున్నాము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదివాంధ్ర సంఘము రిఫరెన్సు నరాల కెట్టి దేవే గ్రుడు, యం. యల్. సి. ఆధ్యక్షులు.

పోర్టు సెంటు జార్జి గెజెటు

చెన్నపురి, 21 జూన్ 1924

పబ్లిక్ కాఫు

సి. జి. పెన్సన్ గారిని గాల్ మాట్సు ప్రాంటు గారి స్థానే హైకోర్టు చీఫ్ జస్టిసుగా నియమించిరి.

జి. హెచ్. టి. బాక్స్, జిల్లా సెషన్స్ జడ్జి గారిని ఫిలిప్పూ గారి స్థానే హైకోర్టు జడ్జిగా నియమించిరి.

హెచ్. డి. సి. రెయిల్, జిల్లా జడ్జి గారిని హైకోర్టు జడ్జిగా కృష్ణమ గారి స్థానే నియమించిరి.

పోలీసు కాఫు

జి. రాజగోపాలరావు గారిని కర్నూలు జిల్లా పోలీసు నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

ఖా. బి. ఎం. కరీ ముల్లా సాహేబు గారిని మదరాసు ఉత్తర రేంజి డిప్టీ కమిషనరుగా నియమించిరి.

వి. శ్రీరాములు నాయుడు గారిని అనంతపురం జిల్లా నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

కె. పి. జనార్దనరావు అనంతపురంలో పెన్షను డిప్టీ నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

టి. రాజావెల్లి గారిని కందుకూరు డివిజను డిప్టీ నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

రిజిస్ట్రార్ కాఫు

సారంగు భీమశంకర రావు నరసింగరావు గారిని గంజాము జిల్లా ట్రైబిని డిప్టీ కలెక్టరుగా నియమించిరి.

అభివృద్ధి కాఫు

ఎ. జి. విల్సన్ వెటర్నరీ అఫీసరు గారిని రెజిస్ట్రార్ రెండవ క్లింకునందు నియమించిరి.

ఈ దిగువ పేర్కొనబడిన సహకార సంఘముల ఆనరరీ అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రారు ఉద్యోగములు అగ్రహారమువరకు ఖాయపరచిరి:—

గంజాం కోకా అప్పారావు నాయుడు గారు శ్రీమాన్ బాలకృష్ణ రాయ్ గారు. విశాఖపట్నం- డాల్ట వెంటపతిరాజు గారు రావు నారాయణ రావు గారు. గోదావరి- ఎల్. వి. వెంకట పతి రాజు గారు. శ్రీరామమూర్తి గారు వెండా వీరన్న గారు బిలుకూరి శేషగిరిరావు పంతులు గారు, కృష్ణా జిల్లా- వి. వెంకటరామయ్య నాయుడు గారు, వి. నారాయణస్వామి నాయుడు గారు. కంచర్ల నాగభూషణం నాయుడు గారు, గుంటూరు- కోల కేశవరెడ్డి గారు, కోటా అత్తయ్య నాయుడు గారు, ఖా. సా. మహమ్మదు అబ్దుల్ రహీమాన్ సాహేబు గారు. రెవ. జి. ఆర్. హాఫ్. నెలూరు- ఓ విశ్వనాథరావు గారు, ఎం. ఆర్. చలపతిరావు నాయుడు గారు, పెల్లెటి వెంకట సుబ్బరెడ్డి గారు, ఎన్. ఆబు రహీమాను గారు. కడప- పి. శేషచాల్లూ గారు. పి. దొరస్వామి నాయుడు గారు, రెవ. హెచ్. డబ్ల్యు. వైటు గారు. కర్నూలు- ఖాన్ సాహేబు. జమ్మనూ హుస్సేను గారు, డి. ఎల్లారెడ్డి గారు, బాలాజీసింగు గారు. బళ్లారి. వి. కృష్ణమృచ్చెట్టి గారు, బసవన్న గౌడ గారు. బి. భీమనేన రావు గారు, మదరాసు- డి. బి. జి. నారాయణ స్వామిచెట్టి గారు, రా. బి. ఎం. సి. రాజా గారు, పి. రామ నాథను గారు టి. సుందర రావు నాయుడు గారు, ఎ. సోమ సుందరం ముదలియ్య గారు. ఎస్. జి. రంగరామమజంగారు జి. శ్రీరామబాబు గారు. చిత్తూరు- టి. సి. మునిస్వామి మొదలి గారు, టి. ఎల్. రామకృష్ణారెడ్డి గారు, జి. పెద్దప్పరెడ్డి గారు.

స్థానిక స్వపరిపాలన కాఫు

ఈ దిగువ పేర్కొనబడిన రోడ్డు బోర్డు సంఘములుగా నియమింపబడిరి:— 1. రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్యు గారు, 2. వి. మాధవరాజు గారు, 3. బి. మునిస్వామి నాయుడు గారు, 4. డి. బి. సర్. టి. దేశికాచార్యు గారు, 5. డి. బి. పి. సి. ఎలిరాజులు నాయుడు, 6. భాస్కర రాజరాజేంద్ర కేశవరి, రామ్మూరు రాజా గారు, 7. డి. బి. డబ్ల్యు. విజయరాఘవ ముదలియ్య, 8. ఎం. అబ్దులు ఘటాలా సాహేబు, 9. జి. వి. స్వామిచెలగారు, 10. హెచ్. ఎం. పి. హియర్సన్, 11. వి. వజ్రకుంఠెట్టి, 12. ఎ. టి. లూకరు.

అనంతపురం పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడుగా టి. నారాయణరెడ్డి గారు నియమింపబడిరి.

బళ్లారి పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగా యాదగిరి నారు నియమింపబడిరి:— రవ. ఎఫ్. ఎ. స్టోవెలు గారు, వడ్డి హాలు గప్పగారు, ఎం. ఇస్లాము గారు, టి. ఎల్. వడివేలు ఆచారి గారు, ఆర్. అల్లాస్వామి గారు.

నెల్లూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగా విల్లంపలి కాళప్ప గారు నియమింపబడిరి.

కైకలూరు తాలూకా బోర్డునందు గౌరవనీయు. ఆర్. సైబుల్ గారు నీదగువ వారిని నియమించిరి:— వి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం పంతులు గారు, పి. ఆం జయ్య నాయుడు గారు, జి. నూర్య నారాయణ పంతులు గారు, జి. వెంకటచలపతి పంతులు గారు.

విద్యా కాఫు

ఈ దిగువ వారు జిల్లా విద్యా సంఘములందు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి:— బళ్లారి జిల్లా- సేతు సాహేబు గారు, టి. సాలాము దొడ్డన్న గౌడ, క్లాస్ మిస్ట్రీ చిత్తూరు మిస్ ఎస్. టి. వింకీ, సావుకారు నయ్య గారు. హుస్సేను గారు

ఈ దిగువ వారు జిల్లా విద్యా సంఘములకు ఎన్నుకొనబడిరి

విశాఖపట్నం- పి. ఎల్. నరసింహరాజు గారు, ఎస్. సత్యానిరాజు గారు, గుంటూరు- వి. శ్రీరాములు నాయుడు గారు, అనంతపురం- సి. రామచంద్రయ్య గారు, జానబు, ఎ. నాద దు సాహేబు. జానబు, టి. కాళీము సాహేబు గారు. కర్నూలు జిల్లా విద్యా సంఘాధ్యక్షుడుగా రా. బి. ఎస్. వి. నరసింహ రావు గారు ఎన్నుకొనబడిరి. కడప జిల్లా విద్యా సంఘాధ్యక్షుడుగా సాహెబు. ఎస్. మహబూబు గారు ఎన్నుకొనబడిరి.

రైల్వే కాఫు

సి. రంగభాష్యం నాయుడు గారు ఎం. డి. వి. ఎస్. కాకినాడలో పనిచేసినట్లైన పిదప గోదావరి జిల్లా బోర్డు అధీనమున నియమింపబడిరి.

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే కంపెనీ

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

1924 మార్చి మాసమున ప్రకటింపబడిన నెం 102 డి. యన్. ఆర్. రైల్వే గేట్ అందు టైమ్ టేబులు పట్టికలు, ఆరు మాసములవరకు ఆములులో వుంచవలెనని వుద్దేశము వుండినను, యాల్ట్రోస్టు సెక్సులో కలిగిన తుపానువల్ల, అచ్చులచ్చుట క్రొత్త గట్లు వంతెనలు నిర్మించుచుండుటచేత, యాగట్లు మొదలగునవి బాగుపడువరకు రైలునడకయొక్క వడిని కొంతవరకు తగ్గింపవలసివచ్చినది.

కాబట్టి మదరాసు మెయిలు యొక్క రాకపోకల కాల మాసములు, వారా వారై రుప్రేక్షలను క్రింది మార్పులు చేయబడవలసివచ్చుటయు, యా మెయిలు బండ్లకు సంబంధించిన యితర బండ్లయొక్క కొన్ని కాల మాసపు మార్పులు ప్రజలయొక్క ఆభిప్రాయముల ననుసరించి మార్పులయు సంభవించినది.

యా మార్పులలో క్రొత్త గేట్ టైమ్ టేబుల్ ప్రకటింపబడుటకు వీలుకాలేదు. కాని యా మార్పులు తెలియజేయు ప్రకటనలు.

రైలిక వార్తాపత్రికలలో ప్రకటింపబడుటయే గాక నెం 102 టైమ్ టేబుల్ నందుకు యా మార్పును గురించిన చిన్న ప్రకటనలు అతికింపబడినవి. 102 టైమ్ టేబుల్ లోని ప్రకటనల చూచునపుడు యా మార్పు ప్రకటనల గూడ బాగుగ గమనింపవలెను. ఇంకను బాగుగా పొరపడకుండుటకు ప్రేక్షకులందరూ వద్దనుండి కాలమానములను తెలిసికొనుటగాని లేక షీటు టైమ్ టేబుల్ చూచుకొనుటగాని మంచిది.

డి. యల్. రైల్వే మాను } కమిషనరీ యులు ట్రాఫిక్ మేనేజరు. కలకత్తా 21-6-1924.

ఎల్క్ టిక్ టాక్టు లాంపు		
పూర్తి టాక్టు 18		2.4.0
కేటర్ 18		0.12.0
బుల్బు 18		0.6.0
సిగ్నల్ టాక్టు స్పింగ్ టాక్టు 18		1.8.0
హెడ్ లాంప్, ప్రోజెక్టర్, రిండ్ లాంప్		
వెంటిలేటర్లు డబ్బు 18		0.12.0

మినియో క్రిక్ స్టోర్సు

88, చీనాబజారు రోడ్డు మదరాసు.

పనలపూడిలో ఆది ఆంధ్రులు

భీమవరం తాలూకాలో ప్రచారము చేయబడి, కాలములో నీరు లేక పడవలు నడవని కారణమున ఆ ప్రయాణము మానుకొని 2-4-1924 తేదీన, సత్యవాచానులగు శ్రీ పెనుమర్తి చినరామరాజుగారు మా ఆదిమాండ్రులగు శ్రీ పెనుమర్తి సుబ్బయ్యగారిని అకాలముగా కొట్టివేసి వాకలుచేయుటకును, విచారణ కాలము నిర్ణయించుటకును శ్రీయుతులు కుసుమ భగ్యన్ను, నీలం వెంకయ్య, తాళ్ల మహాలక్ష్మయ్యగారు 16 తేదీన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని పనలపూడి (గోదావరి) గ్రామమునకు దయచేసిరి.

వీరిరాక తెలియగానే ఎంతో ఉత్సాహముతో మృగములు, పక్షి, పురుషులు, స్త్రీలు, బాలబాలికలు శ్రీరాములవారి కోవెలద్ద భోజనానంతరమున రాత్రి 9 గంటలకు, సమావేశమై, రామభజనకీర్తనలు మిక్కిలి శ్రావ్యముగా పాడి సభవారి కందరికి ఆనందము కలుగజేసిన పిమ్మట ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభింపబడినది. అంతట భగ్యన్ను గారు భజనమును ముగించిరి.

మనము మాలలనున్న, పంచములనున్న, మహాబాలులనున్న, ఆదిమాండ్రులనున్న పిలువబడుతున్నాము. ఇప్పుడు చెప్పిన అన్ని నామమునకు నిజమైన అర్థములున్నవి. మాలయనగా, అర్హులనే పిందువులు యీ దేశమునకు వలస వచ్చిరి. దీనిని జ్ఞానముగా రాజ్యములు స్థాపించుకొని భగ్యముగా పరిపాలించుచు, సుఖముగాను ఆరిపోయియున్నామని తేలింది యుంటిమి.

కొన్నాళ్లకు పిందువులతో మనకు పూర్వమైన యుద్ధము జరిగి మనము కొండలపారదోలబడి చాలాకాలము కొండలలోనే కాపురముచేసి జీవించుటవలన మనలను మాలలని పిలువసాగిరి. మలతనగా కొండలను యర్థము. కొండలయందు కాపురమున్నందున మాలలని మనలను పిలువబోయింది. రానురాను మన మారికి దూరముగా నుండుటవలనను, పిందువులతో సంబంధ భాంధవ్యములు లేకపోవుటవలనను, పిందువుల చాతుర్యములకు చెందినవారగా బహిష్కరింపబడియుండుటవలనను, మనలను వివరవారిగా నెంచి పంచముల నెడిపేరుతో కర్ర మెంటు వారు, ప్రజలను పిలువబోయిరి. కాని పిందువాచాధ్యక్షులు "నాస్తుతి పంచమః" విదవర్ణము లేదని వ్రాయుడి యున్నది. శ్రీకృష్ణభగవానుడు అర్జునునకు భగవద్దీత బోధించుచు డిక్టాడ నాచేత నాలుగు వర్ణములే సృష్టింపబడినవి చెప్పి యుండిరి. గనుక మనము విదవజాతివారము కాము. ఇకపిమ్మట పంచములని పిలువబడకూడదు. మనము మహానాటి కులస్తులము ఈదేశమునకు మొదటివారమని తెలుపుటకు మన "మహానాటి" నామమే రుజువుచేయుచున్నది. కాబట్టి యిప్పుడు గవర్నమెంటువారిచే ఆమోదించబడి అమలులోనున్న ఆది ఆంధ్ర నామమునగాని, మన పూర్వీకులనుండి యిప్పటికిని వాడుకలో నున్న "మహానాటి" నామమున గాని తెలుపుకొనుచు అట్టి నామమున వాడుకలో నుంచుకొనుట మనధర్మము. మనమిక నీచనామములతో పిలువబడరాదు. మనమును, మన స్వతులమువారిని ఆరిగొరవముతో పిలుచుచు వున్న పంచలయును ఏనాడు పిందువులవలన మన రాజ్య భ్రష్టులమైయె ఆనాటి నుండి మనము దరిద్ర దేశీయత చానుల మైపోయి అన్నవస్త్రాదులకు పీనులమై పశువులకంటె మనకు పగలంతా పరులకు సేవచేసి వారికి చేతులు చాపవలసివచ్చిన మహాదర్దక మనలను చుట్టుకొన్నది. అంతేగాక మనము చేయుచున్న వృథాభివృద్ధి, మూఢాచారములు అనగా కల్లుత్రాగుట చచ్చిగోమాంసమును తినుట, అభ్యుత్తేసి గొప్పగా పెండ్లిచేయుట, శుభ శుభకార్యములలో భండలను చంపుట కొడిపందెములు మొదలగుజాడము లాడుట, త్రాగిపోట్లాడి కొట్టుట వెళ్లి కొండల వాళనము చేసికొనుట యీ ఘోరదురాచారములు మనలను పట్టి పీల్చివేయుచు మనభివృద్ధిని నశనముచేయుచున్నవి. తక్షణము ఈలాటపాటులన్నియు మనము దిద్దకొనవలసియున్నాము. అట్లు దిద్దకొనకపోయినయెడల మన మెన్నటికిని వైకొనేకపోదుము. మనయొక్క దీనదీనిని గవర్నమెంటు ప్రజలు చూచి చాల బాలిపడి మన కన్నివిధములతో ద్వేషటకు సిద్ధముగానున్నారు. ఇట్టి మహారథమును పొడుచేసికొనక అందరివలనన మోయు పొంది త్వరలో అభివృద్ధి రావలయును. ఎవ రెంతసహాయముజేసినను మనస్వయంసహాయమునకు మించదు. గనుక మన శ్రీ పురుషులు దినదినము కష్టపడి సంపాదించుచున్న ధాన్యములో మనకి 1-1 ఒక్కొక్కసారె

దు చొప్పున ప్రోగుచేసి వచ్చిన మొత్తమును దినమున కొకరు చొప్పున పుచ్చుకొనుచు ఆర్థికస్థితిని కొంత చక్కబరచుకొనుట ఉత్తమ స్వయంసహాయ మని యాచిధముగ ఆనీకవిషయములు బోధించిరి.

మరునాడు సాయంత్రం ఎనిమిదిగంటలకు శ్రీరాములవారి దేవాలయమునకు శ్రీ పురుషులు పిల్లలు యావన్నది బాబా భజంత్రీలతోను, మంగళభగవంతలతోను, ఆదిఆంధ్రుల జయ, భారతమాతకు జయ అను జయ జయధ్వనులతో ఉత్తేగింపు వచ్చి మహారాజశ్రీ గారిపాటి గోగులు గారు ఆదిఆంధ్ర ఉపాధ్యాయులవారి పాఠశాలలో నున్న శ్రీయుతులు కుసుమ భగ్యన్ను, నీలం వెంకయ్య, తాళ్ల మహాలక్ష్మయ్య గార్లను, శ్రీ గారపాటి గోగులు గారిని, పుష్పమాలాంకృతులనుగా తేసి ఉత్తేగింపుతో ఆదిఆంధ్రవల్లె, క్షత్రియ, కాపు, కమ్మవారిపీఠుల గుండా "జయ ఆదిఆంధ్రుల జయ" "భారతమాతకు జయ" అనుజయధ్వనులతో ఆదిమాండ్రులు దేశమాత పటమును ఊరేగించుచుండగా యావహార్యము యెల్లరి వృద్ధములను ఆకర్షించుకొన్న వైసందున విరావస్థను లెక్కచేయక (ప్రైవేట్ పిన్) అగ్రకాతీయ మహాశయులు "గాంధీమహాత్ముడు జయ" "భారతమాతకు జయ" అని బిగ్గరగా పలుకుచు ఊరేగింపుతో నే కీ ర్థ వించి మా ఉత్సాహమునకు మతీంత బలమునిచ్చిరి. కుసుమ భగవంతుల జనసంఖ్యతో పసలపూడి గ్రామమున ప్రతిదినాన రామభజనలతోను, జయ జయధ్వనులతోను, గంటన్నర బహుఉత్సాహకరమైన ఊరేగింపు సాగించి గ్రామకచ్చేరిసమావేశమున నున్న దేవాలయమునెక్కు ఎల్లరహమారేతలు జరిగెను.

ఈ మహాసమావేశమునకు ఆదిమాండ్రులమాట యెటుంచి అగ్రకాతీయశ్రీలు అను మాఖ్యముగా బ్రాహ్మణులు శ్రమ యనక దీనులయందు సానుభూతి వెలుపుచు సభకు హాజరైరి.

మృగామములో గొప్ప భూస్వాములను నిరంతరము దీనజాతులయందు దయగలిగి దేశములోని పరిస్థితులు బోధ చేయుచు అండగా నిలిచియున్న మహారాజశ్రీ డిండిల్ల రామభద్రరాజుగారు, డిండిల్ల ముత్యాలరాజుగారు మొదలైన వాడును, కాపు, కమ్మరైతులును అనేకులు సభ సలకరించిరి.

అంతట మా ఆదిమాండ్రుసోదరులు "అంటుదోమము మానరేల" దానిని విడుదలకై యింతపంతము మీరేల" అని దీక్షితి నంతయు అగ్రకాతీయులయెడట వెలిబుచ్చిరి. పిమ్మట శ్రీకుసుమ భగ్యన్ను గారు భజనమును ముగించిరి.

మహామూలారా! ఇదిగో దేశమాతను కాదుడు. ఆపరమదయాస్వరూపిణి ఎంతోదుఃఖపూరితమగు మాఖ్యతో మన దెలియో చెప్పుచున్నది. తల్లియొక్క హింస పదేశములను మనము వివరింపి యున్నాము. అమె ఏమిచెప్పుచున్నది? "బిడ్డలారా! నామధు కుమారుల నిత్యము కాయ కష్టముచేసి మీరాలములు దున్ని పండించి మిమ్ము శ్రమంతులుగా చేయుచున్న ఆదిమాండ్రులను మీకుచాలాతక్కువగా చూచుటవలన వారు అన్నవస్త్రాదులకు పీనులై నా కింతకుఁబడు కలుగజేసిరి. యీదాఖ్యమునకు తాదాశము అగ్రకాతీయులైన మీరే. తక్షణమియింపుకొని తాదాశమును తొలగించి వారిని మీసాటివారిగా గౌరవించి వున్నంత కలయును. మీరుచేక్ష బూసినయెడల మున్నందు మీరు చాల కష్టములపాలు కావలసియుండురు. మీరందరు ఏకాదాభావముతో నుండి సుఖింపును. అది మీకును దేశమునకును జేయును.

కనుక అగ్రకాతీయ సోదరులారా! ఇప్పుడు మనతల్లి చెప్పినమాటలు సావధానముగా వినియే యున్నాడు. అయితే ఆదిమాండ్రులమైన మేము యింతవరకు అజ్ఞానములోనే యున్నాము. కాని అట్టిచీకటి క్రమక్రమముగా మాలోనుండి ఊదించుచున్నది.

ఒకరు తినివిడిచిన ఎంగిలి తినుటకు మాబాతి ఇప్పుడు యిష్టపడుటలేదు, ఇష్టపడదు. మా కాయకష్టములన నెల్లరు సుఖించుచు భాగ్యవంతు లవుటయు, మాకుమాత్రము నోటినిండ కబళము లభింపకపోవుటయు ఈమహాఅన్యాయమునకు యిక ముందు పోటు యివ్వవనియు, గ్రహించెదరుగాక.

గాంధీమహాత్ముడుమనలో మనకులభదములనిమిక్కిలి దుఃఖించుచున్నాడు. మమ్ములను నిష్టలకలెనే భావించి దయచావునని కోరుచున్నాడు. ఆ ప్రార్థనయేమేమును మిమ్ము ప్రార్థించుచున్నాము. మహాసభావూలారా! మేము మీరెట్లము, మీరు మాతెట్లము. మీరు మీరెట్ల నెంతకుఁబడుతో ప్రేమించెదకో అట్టి ప్రేమతో మమ్ము ప్రేమించినచో మాకన్నరైదులవలె మేమును మమ్మును మీ సేవజేయుదుము, మీరు దేవు

ఆంధ్రభారతి తీర్థ

మదరాసు కార్యాలయము త్వరలో నెలకొల్పుటకు

ఆంధ్రవాఙ్మయ, చారిత్రక, శాస్త్రవిషయములలో తగినపరిశ్రమ సజీవి, ఆంధ్రులకందరికిని మాతృభాషలో సర్వ కలాకాల తరగతులవరకు విద్యనంతయు గరపుటకు బంధంకము కట్టుకొనుటకు, శ్రీ శ్రీ విజయనగర సంస్థానాధీశ్వరుల యాజనాన్యమున నెలకొల్పుటచేసిన ఆంధ్రభారతీ తీర్థమును (ఆంధ్ర రిచర్చి యూనివర్సిటీ) గురించి దేశీయుల కందరికిని ఈసరికి తెలిసియేయుండును.

మదరాసు నగరమున నివసించుచున్న యాంధ్రమహా నీయుల యాహ్వానము ననుసరించి ఆంధ్రభారతీ తీర్థము వారి శాఖాకార్యాలయముకట్టి జూలై మాసారంభమునుండి చెన్నపురియందు నెలకొల్పుటకు తగినప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. మదరాసునందలి యాంధ్రసోదరుల సహాయసంపత్తి తగినరీతిగనన్న ఆంధ్రభారతీ తీర్థమువారి బి. ఏ., ఎం. ఏ. పరీక్షలకు ఇచ్చట విద్యార్థులకు శిక్షణమునిచ్చుటకు సంస్థాపకులు సర్వసంసిద్ధులై యున్నారు.

త్వరలో భారతీ తీర్థము వారి విద్యావిధానము ఆంధ్ర పత్రికలో ప్రచురింపబడును.

ఈ విశ్వవిద్యాలయమునుగురించి యెక్కువ వివరములను తెలిసికొన దలంచువారు భారతీ తీర్థ అధ్యక్షులగు, డాక్టరు బి. శేషగిరిరావుపంతులు ఎం. ఏ., పి. హెచ్. డి గారి పేర విజయనగరమునకుగాని, లేక మదరాసు శాఖాకార్యాలయమునకుగాని ప్రాధేనరు వి. ఎన్. శర్మ బి. ఏ., బి. టి గారి పేర ఆడమూరు (మదరాసు) నకుగాని వ్రాయ వ్రాఫీతులు.

మమను మనస్సులో బెల్లుకొని కృత్రిముగా ప్రేమించిన యెడల ఆది నిజమైన ప్రేమగాడు నుక మీ ద్వేషమునకి ద్వేషమును వెంచున నెడు ఆర్థ్యులమాటకు మరవరాదు.

కనుక మన నుతయు ఒక్క దేశీయులము. ఒక్క పాడి, పంటనే భుజించుచున్నాము. కష్టముఖములకు బోడు నీడై నిలుచుచున్నాము. మాకునుమీకును భేదములేదు. మీరును మేమును అన్నదమ్ములము. వికమత్వముగలిగి ప్రవర్తించుట చాల అవసరమని గ్రహించండి. అంటు దోలగమనుటలో భోజన ప్రతిభోజనములు గాని, వివాహ ప్రతినివాహముల గాని అర్థము లెక్కడనులేవు. అయితే నీచజంతువులు మీ పీఠులగుండా నడుచుటకు హక్కు గలిగి మాకు లేకపోవుట చాలా అన్యాయమని చెప్పుచున్నాము. మీ యిండ్లలో నవరైన కాలము చేసినప్పుడు వారం పదిదినములు మలులలోనుండుటకు నెంకో యిబ్బందులుపడెదరే; కేలకొలది సంవత్సరములు మమ్ముమలులలో నుండుట భగ్యమా; మాకాంతము, ఓర్పు, మీకు చాలవరకు తెలిసియేయున్నది. ఇట్టి సహనములోనే మేమున్నప్పుడు మాపట్ల మీరు మాపలసినదను జూపి చండి, లేదా? ఆ సహనము, సహనముగానుండదు. కాలపు మృగ్యతో ఆదికూడ మారకలసివచ్చును. అప్పుడు ఈసహనము, కాంతములు మీపట్ల జాపలేక పోవచ్చును. అట్టి స్థితిలలో మీరు మేము ఏమి కావలసియుండుమో మీకు తెలియదా? అని గంభీరముగా అగంఠం ఉపన్యసించి మంగళహారతులతోను సభవారి అనుమతిని పొంది యెల్లరికి వందనములు చెల్లించుచు ముగించిరి. ఆదిమాండ్రులలో నీక పదిసంవత్సరములలో గలుగవలసిన ప్రబోధము శ్రీ భగ్యన్ను వెంకయ్యగార్లు గలిగించి, మాలోనున్న పీరికితనమును దాదాపట్టించిరి. వీరిబాతి సేవకు మే మంతా వందనములు చెల్లించుచున్నాము. మాగురువుగారు శ్రీ గారపాటి గోగులుగారు ఇట్టి మహాసభావులను దప్పించి మాకు నిట్టి మేలు గలుగజేసిండులకు మా హృదయపూర్వకమందనములు చెల్లించుచున్నాము.

- 1 నేతల చంద్రయ్య,
- 2 తాడిపత్రి పనలయ్య,
- 3 మల్లపు వెంకయ్య,
- 4 మేళము రామదాసు,
- 5 మామళ్లపల్లి వెంగళయ్య,
- పసలపూడి, తిరుకు తాలూకా.

కర్నాటక వేపరుమిల్లు

నేను ఈమధ్య ఉత్తరకర్నాటకలో సంచారమునకు పోగా ఈ క్రిందివాంకములు తెలిసినవి.

రాజమహేంద్రవరములో నూతనముగ స్థాపితమైన కర్నాటక వేపరుమిల్లు కంపెనీ కొద్దిరోజులలో పనివారం భింపగలవని వాటాదారులందరికి, పారిశ్రామికాభి మానులందరికిని విన్నవించుటకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను. భారత దేశము నందరితో ఇటువంటి మిల్లు మరియొకటి లేదని అందరికీయును. కాగితముల జ్ఞాన చేయుటకుపయోగించు "కాస్టిక్ సోడా" "క్లోరీను" మొదలు గాగల రసాయన పదార్థములు, వాటి ఉపయోగానంతయు మరల నిచ్చుటనే "రికవరీ" చేయుటకు తగిన యంత్రసామగ్రినంతటిని పొందుపరచుచున్నాను. దీని నందువలన పరి ర్జమైన మిల్లుగ చేప్పవచ్చును. పల్కు చేయుటకు పయోగించు సోడానంతటిని రద్దుకాకుండా రికవరీ చేయవచ్చును. ఈయోర్పాటువలన, మనకు ప్రతినంతర్ము కావలసిన సోడా ఇచ్చుటనే తయారుచేసివచ్చును. ఇందువలన చాలవ్యయము కలిపవచ్చును. క్లోరీను పదార్థము లండునుండి వచ్చుచున్నది. దానినింతవరకు ఎవరును మనరాజధానిలో చేసి యుండలేదు. మన కొకసంతర్మునకు కావలయు క్లోరీను విలువయున్ను, దానికిగల ఓడకట్టల మొత్తమును పెట్టినయెడల మనకు ఎలయువంత క్లోరీను నిచ్చుటనే తయారుచేసివచ్చగలుగు యంత్రసామగ్రి లభించుచున్నది. ఇందువలన మనకు యంత్ర సామగ్రిలభించుటయేగాక ప్రతినంతర్ము కొన్నిలక్షల రూపాయలు పరాయత్తముగాకుండ చక్క-తెట్టుకొన గలుగుదుము. ఈప్రారంభసమయముననే ఈయంత్రములనుగూడ నెలకొల్పి నందుచే మనకు చాలభర్తు కలిపవచ్చును. కాని ప్రస్తుతము మరొకంతి ద్రవ్యమును మాత్ర మిందునిమి త్తము పెచ్చింపవలసియున్నది. ఈయోర్పాటుచేయుటవలన కంపెనీకిని తద్వారా దేశమునకును గలగుభోవు లాభము నూహించి వాటాదారులును, స్వదేశపారిశ్రామికాభిమానులును మరికొన్ని వాటాలను తీసికొనియు స్నేహితులద్వారా తీయించియు వారికి తగిన ప్రోత్సాహము నీయగోరవను.

ఈసందర్భములో కంపెనీయొక్క ఆర్థికపు దుర్బలత్వ స్థితినిగూర్చి కొంచెము మనవిచేయవలసి యున్నది. కంపెనీ ప్రస్తుతము పరిపూర్ణ ఫలప్రభుత్వమునకు వచ్చియున్నది. కాని ఈ యమూల్యసమయముననే డబ్బులతయ వ్యయముగలవలన నాటాదారు లీ యవలసిన బాకీల నీయకుండుటవలన నను, క్రొత్త వాటాలు రానందునను, పని నిలిచిపోవునేమోయని భయముగనున్నది. ఇంతవరకు పడనివారెందరిన్నివిధములన ఆటంకములను గలిగించుచున్నది ఇంతవారమెట్లులోపములు కలుగుకుండ తీసికొనిరాగలిగితిరి. ఇప్పటిలో కొంతభనము సమకూరినయెడల కంపెనీవృద్ధముగనిలచి నిరాటంకముగా పనిచేయగలదు. వాటాదారులు చెల్లించవలసినదైకము నెప్పటికీ పూనుచెల్లించియుండిన పని చాల దినములక్రిందనే ఆరంభమయ్యెను. ఇట్టి ఇచ్చుకొనినచాలునని యుద్దేశముతో కొంతకంటి వాటాదారులేత్ర చేయుచున్నారు. ఎవరిమట్టుకు వారే ఇట్లాలోచించుచున్నయెడల ఇంత పెద్ద మిల్లు నెట్లు కీ ప్రముఖ పూర్తి చేయ నగు శోయాహింపదగును. ప్రస్తుతపు ఆర్థికదైవమ్య స్థితిని పరిగణించి వాటాదారులు, స్వదేశ పారిశ్రామికాభివృద్ధిభిమానులును, వారివారి సామర్థ్యసారము తోడ్పడి నిజమైన దేశాభిమానమును క్రియారూపముగా వెల్లడి చేసెదరని నమ్ముచున్నాను.

కంపెనీగూర్చి లేనిపోని అసందర్భపు వదంతులు అనేకము బయలుపెరుచున్న సంగతి కంపెనీవారికి తెలుసును. కాని మరదృష్టిగల సామ్యపూనుములు ఇట్టి వదంతులను సరికు చేయరను యుద్దేశముతో నింతవర కురకుంటిరి. కాని ఇందువలన కంపెనీకి చాల ఆపకారము కలుగుచుండుటవలనను, పని నిలిచిపోవునేమో యను శంకచేతను, ఇది వ్రాసితిని. ఏమియు తెలియనివారీ వదంతులనుపమ్మి తప్ప అభిప్రాయము నొందకుండువలయుననిగూడ మా యుద్దేశ్యము. కంపెనీవారు పని వారంభించుటలో చాల ఆలశ్యము చేయుచున్నారనియు, చాలయెక్కువభర్తు చేయుచున్నారనియు, రెండు పెద్దనెరముల వారోపించుచున్నారు. ఇట్టి నిందారోపకులకు పరిశ్రమలందట్టి అభినవేశమునలేదని నా వృద్ధవిశ్వాసము. రైలుమార్గములనుకేయుట, కాఫీ, టీ, పోటలునుకేయుట మొదలుగాగల పుష్కలము. ఈపెట్టు కంపెనీ రెన్నియోసంతర్ముగములా లాభమున దేమియు లేకయే సామును పెచ్చించుచుండును.

"ఇల్లుకట్టి చూడవలెను, పెండ్లిచేసి చూడవలెను" అను సామెతప్రకారము అనుకొననం త లో నే అన్ని కార్యములునుచుడుట బహు దుర్లభమని అనుభవజ్ఞులందరు నెరిగినదియే అట్టి స్థితిలో డబ్బు ఈయవలసినవారు ఎప్పటి కప్పుడు ఈ యకుండుటవలన పని మరింతకీక్ష్మమైనది. అంతిమగాక ఇట్టి విమర్శకులలో చాలముంది మిల్లును చూడకయే నోటికివచ్చిన డెల్ మాటలాడెదరు. మాడు సంతర్ముగముల స్వల్పకాలములో ఇంతటి పెద్దకట్టడములను, ఇంత పెద్ద యంత్రముల క్రమముగ నమర్చుటయు నెచట జరగినదో యూహించుడు. అయిదు సంతర్ముగములలో జరుగవలసినపని ఇంత స్వల్పకాలములో జరిగినందుల కెల్ల సంతసించవలసియున్నది. ననరాజధానిలో చాలముంది ప్రజలు ఊరక మాటలు చెప్పమందులేగాని పనుల చేయజాలరు. చేసిన పనిని గ్రహింపజాలరు. అందువలననే మన రాజధానిలో చాల పరిశ్రమలు చెడిపోయినవి. ఆ సంగతి తెలియదు లేనిపోనినిందల వారోపించువారి నేమనవలయునో తెలియజేస్తున్నది.

మొదట కంపెనీ స్థాపితమైనపుడు నెదురుగుజ్జ (శల్లు) ను, వరిగడ్డినుండి కాగితమును తయారు చేయవలయునని వారి యుద్దేశ్యము. కాగితములను, గుజ్జును చేయుటకు కాస్టిక్ సోడా నతి స్వల్పవ్యయముపెట్టి క్రొత్తముల చేర్చునెడల దానినంతటి మరల "రికవరీ" చేసికంపెనీలాభముల నెంతేనియు హెచ్చింపవచ్చునని, ఆమరలనమర్చుటకు తగినయేర్పాటులను చేయుటకును క్రమక్రమమున ఆశ్రయనలు జరిగి కంపెనీవారు ఎక్కువ పనులను నిర్వహింపబూనిరి. వాటాలు చాల విరివిగవచ్చుటవలన వారి కీయుద్దేశములుగలుగుచుండెను. ఈ రీతిగ మిల్లును సర్వంగ సంతృప్తముగ చేయ నెంచుటవలన ఎక్కువకాలమును, ఎక్కువడబ్బును కావలసి వచ్చెను. ఈపనుల వారంభములో చేయకుండినయెడల తరువాత చాల హెచ్చువ్యయమువునను యుద్దేశముతో కంపెనీ వారు ఇప్పుడే వాటి వారంభించిరి. మిల్లుపను లనికిశేషముగ జరుగుచున్న సమయమున వ్యవహారసందర్భానుసారముగ తాముకూనినంత లాభమును పొందనివారు కంపెనీవైపడకయు, మరికొందరియభివృద్ధి సహింపజాలకయు, ఇట్టివియే మరి కొన్ని ఇతరకారణముల వలనను అబద్ధప్రవచనములు బయలుపెడి ఆస్పృశముగ వాటాలురాకపోవుటయు వాటాదారు ఈ యవలసిన బాకీల నీయకపోవుటయు, సంభవించినది. దీనికితోడు కొందరు ఏజెంట్లు వాటాలు ఎక్కువపడవలయునను ఉద్దేశముతోపని అనతికాలముననే ప్రారంభమగునని చెప్పిరట. ఇంతపెద్దకంపెనీ ఇంతకేగ మెట్లుకాగలదని ఆలోచనలేక కొంత మంది ఈపని యెప్పటికి నిశ్చేయుండునని అసంతృప్తిపొందిరి. అంతియకానికంపెనీవారు నిజముగఅలస్యముచేయుటగాని హెచ్చువ్యయము చేయుటగాని జరుగలేదు. పరిపూర్ణముగ మిల్లు నకునయ్య కట్టడము లన్నియు పూర్తియైనవి. ఇవిన్నియును, చిన్నియును కావలసినంతకంటెను ఎక్కువదృఢత తరములుగ నున్నవని "యెక్స్ పర్టు" ల అభిప్రాయముల నిచ్చియున్నారు. గోదావరినుండి నిమిషమునకు రెండువేలగాలముల నీటినితీయుటకు వేయుచుండిన పంపింగుప్లాంటు పూర్తియైనది. పెనురుగజ్జ తయారుచేయుమిల్లులతయ గూర్తియైనది. ఈమట్టున పనిప్రారంభించుటకు సిద్ధముగనున్నది. కంపెనీవారికి రావలసిన యంత్రములన్నియు చాలవరకు వచ్చెను. ఎచట నుంచవలసినవాటివచ్చట నమర్చుటగూడ పూర్తియైనది. కొంత చెన్న ప్రదేశ్ వారులో నున్నది. దానిని విడిచిండుటకు సామ్యలేనందున చాల డెను రేజీపెరుగుచున్నది. ఈభర్తులన్నిటికి పరిహారముక్రింద కంపెనీ రిత్తగనే చాలధనము నిచ్చుకొనవలసివచ్చును. ఇంతవరకు డబ్బులోపము అంతగానష్టకరము గాకుండ జరగినది. ఇటువైనిదేశీయులును, వాటాదారులును, ఏదియోవిధమున ధనసహాయము చేయకుండినయెడల పరిపూర్ణఫలప్రభుత్వముగ నున్న మిల్లు చెడిపోవునేమో అని భయముగనున్నది. దీనిజయసజయములపయిని భారతదేశాభి కాగితముల పరిశ్రమయును, ఈరాజధానియందలి పారిశ్రామికాభివృద్ధియు నాధారపడి యున్నది. కావున ఇప్పటిలో దీనికి ప్రజలెట్టిసహాయమును జేయవలయునో మేము వేరుగనోక్తి చెప్పనవసరములేదు. దేశాభిమానులు నిజముననే దేశభక్తిని గనబరచుటకట్టి దేశహితంకరపరిశ్రమల సుధరించుటకంటె ఎక్కువనవకారము లుండనేరవు.

ఇండియావొరతనమువారు కాగితముల పుర్రములకు తగిన సహాయము చేయుటకు యోచించుచున్నారు. గాన పరిశ్రమాభిమానులకెల్ల తమసామర్థ్యమును జూపుటకదియే భవించును.

పారిశ్రామికాభిమాని.

కాన్పురు పురపాలక సంఘము

పల్లికువర్చుశాఖలో వివాదకరముగు పరిస్థితులు

బాలస్త్రు విచారణసంఘ నివేదిక

7 గురిలో 4 గురు ఎక్జిక్యూటివు ఆఫీసరుపై నిందావాక్యములను తొలగింపవలెనని చెప్పిరి.

కాన్పురు, జూన్ 25: — బాలస్త్రువిచారణ సంఘుని వేదిక కాన్పురు పురపాలకసంఘముయొక్క పల్లికువర్చు శాఖలోని వివాదకరముగు పరిస్థితులను, బయటపెట్టుటయేగాక కొన్నివిశేషసంగతులనుగూడ తెలియజేసెను. నివేదిక అన్ని విషయములలోను యేకీభవించుటలేదు. విచారణసంఘములో నున్న 7 గురిలో 4 గురు ఎక్జిక్యూటివు ఆఫీసరు బాబు ద్వారకాప్రసాద్ సింగుపైనను, లేక పూర్వపు చైర్మను పండిత ఆయోధ్యానాథ తివారీపైనను ఉన్నటువంటి నిందావాక్యములను తొలగింపవలెనని చెప్పిరి. ఈభిన్నముగా వ్రాసి వ్రాలుంచిన బదరీ ప్రసాద్ నూ డా, భగవాన్ దాసు, షియోనందన్ మిశ్రా, శేతుమహావ్యద్ ఇ. హింగార్లు తమ వాదమునకు కారణములను తెలుపలేదు. ఎక్జిక్యూటివు ఆఫీసరు విషయమై చెప్పిన వాక్యములను ఖండించు లేదు. ఎక్జిక్యూటివు ఆఫీసరు టిల్లల నామోదించునపుడు సరిగా తనిఖీచేయ లేదనియు తనకు తెలిసినప్పటికిని చెడుకంకరకుత్సరింప చేయలేదనియు విచారణసంఘము వారు చెప్పిరి. కొన్ని ఉదాహరణ లిచ్చి ఎక్జిక్యూటివు ఆఫీసరిచ్చిన సంజాయిషీ తమకు తెలియలేదని విచారణసంగము ఒప్పుకొనుచున్నారు. ఎక్జిక్యూటివు ఆఫీసరుయొక్కయు పూర్వపు చైర్మనుయొక్కయు అందరూమూరియొ మ్యునిసిపల యింజనీరు యెడల ఓనుసీరు రూపకీకోరు అంతనిర్లక్ష్యభావముతో నుండెనని సంఘము వారియభిప్రాయము. ఈపూర్వపు చైర్మన్ పండిత ఆయోధ్యానాథ తివారీ గారు సంఘమువారు విచారించవలయుకొన్నను స్టేటుమెంటు నిచ్చుట కిష్టపడలేదు.

నిన్న పురపాలకసంఘమువారు రామోదించిన తీర్మానములలో నొకటి పండిత ఆయోధ్యానాథ తివారీ పైనను ఎక్జిక్యూటివు ఆఫీసరుపైనను ఉపయోగింపబడిన నిందావాక్యములతో అంగీకరింపకుండుట 11 ఓట్లకు భిన్నముగా 13 ఓట్లు వచ్చుటవలన యాలీర్మాన మనుసరింపబడెను. పురపాలక సంఘమువారు సమావేశమగుటకుపూర్వమే కొన్ని దినముల నుండి యు ఓట్లకొరకు విశేషప్రయత్నములుసలుపబడెను. ఆనిందావాక్యములపై యుంచవలెనని చెప్పిన బాబు బ్రిజేంద్రస్వరూప్ నారాయణప్రసాద్ నిగం, జంగ్ బహుదూరుగార్లు తమయభిప్రాయము నెల్లటకొరకు నిష్పలముగా పోరాడిరి. (ఆ.ప్రె.)

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

21.6.24 లేది శనివారమునుండి 27.6.24 లేది కుక్ర వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6.15 రాత్రి 9.30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3.15 గంటలకుగూడ యూనివర్సల్ స్టూపెండును సీరియల్ డి డేనియల్ బూని అద్భుత ధైర్యసాహసకృత్యములు గల చిత్రాత్మకకథ, ఉత్సాహము 12, 14, 15 కడపటివారము. 6 భాగములు. ఫ్రెడ్ థాక్ యూనివర్సల్ స్టూప్ బాక్సింగు సీరియసు ది లెజర్ వువర్స్ గూడ చూడవలెను.

శ్రీ మయిలవరం బాలభారతీనమాజమువారు (28-6-24)లేది బెజవాడలో శనివారంరాత్రి ద్రావదివస్త్రావహరణము ప్రదర్శన మొనరింతురు. కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

కఫహరిచూరము

ఇన్నాడర్బి 1.కి 0.2-0.2 (6.డబ్బిల మంచుగలది) 1.కి రు 2.0-0 ఈ చూర్ణము కుసమూలికలచే చేయబడినది. కగ్గు, ఉబ్బునూ, కావనీన, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటకుచుకో నుటకు మంచిది. అమ్మతాంబనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి,

స్థానిక వార్తలు

వాక్చి నేపథ్యము మొదటికలు దిజిస్ట్రారు:— 1, 2, డివిజనులలో నుండిన పైరిజిస్ట్రారు గారి ఆఫీసు ఇదివరకు కలెక్టరును రోజునందు పోలీసు స్టేషనుదగ్గర నుండెను. అది యిప్పుడు రాయపురంలో నెం 87 నూర్యనారాయణచెట్టి వీధికి మార్చబడెను.

రాకపో: లు:— నవాబు సర్ ఫరదూసుముల్క్ బహదూరుగారు నిన్న రాత్రి హైదరాబాదు బోయర్ సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు సర్. టి. దేశికాచారిగారు గా. టి. ఎ. శివజ్ఞానం పిల్లగారు నేడుదయం చెప్పి పుట్టిరి. దేశికాచారిగారు నేటిరాత్రి పాట్నాపిలిబజ్జిపైను కమిషనరు బోవుదురు. పి. ఇ. స్వీనీ పోలీసు డిప్టీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు ఫితూరీ ఏజన్సీనుండి నేడు చెన్నపురంవచ్చిరి.

అది దావిడ సంఘము:— తాజండు లెట్టు, ప్రాంతముల అదిదావిడులు అధికారుల అనుజ్ఞపైని తమసంఘములో చాలమందియంగల దురభ్యాసములు తొలగించుటకై నూతన పంచాయతీ నోకటి స్థాపించుకొనిరి. దురభ్యాసములు విడువని వారందరినిసంఘ బహిష్కార మొనర్చుటకు నిశ్చయించుకొనిరి పంచాయతీనిబంధనల. ప్రకారము పోలీసు వారికి ఫిర్యాదుచేయుట నిరత్యాచా పరుపబడెను. స్త్రీలను మర్యాదగా జూడవలెనతి తీర్మానించుకొనిరి. ఎవరినైన వేరొకడు చెక్కిరించినచో అతడు జరిమానా నిచ్చుకొనవలసి యుండును.

చెన్నపురి కన్నదాన సమాజము:— దైవమా జనువారి యాజమాన్యమున గతమాసములో ఈదిగువతీని అన్నదానములు జరిగినవి:— శేసరిచందు మోహనమల్లు గారు 200 కేరళకు, పి. తిరువంగయ్యగారు 200 మందికి 100 మందికి చొప్పున పి. కె. రంగనాథమదలియారు, లక్ష్మూరు. కృష్ణయ్యచెట్టిగారు, డి. పి. కుప్పస్వామిదేవరు, స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, వి. సుబ్రహ్మణ్యం చెట్టి జి. శ్రీనివాసులు చెట్టి ఎస్. వెంకటరావులు చెట్టిగారు, ఎస్. నరేశ్వరచెట్టిగారు, కె. రాజమన్నారచెట్టిగారు, కలవ ఎతిరాజమ్మగారు; టి. ఎ. హమీదు గారు 68 గురికి, 50 మందిచొప్పున గోపాలపూరు జమిందారు ఎస్. కందస్వామిచెట్టి అమిర్షీ గుగుమ్మాలు, బాబూనం దలాలు సలు, బంగలూరు వెంకటలక్ష్మమ్మగారు మద్దిమ్మలు గారు 26 గురికి, వి. దొరస్వామినాయుడుగారు 25 మందికి, పి. రాజగోపాలముదలిగారు 20 మందికి.

ప్రాధేసరు బులును రామజోగరావుగారు ప్రాధేసరు బులును రామజోగరావుగారు లెట్టుచెయి టుపైకో ఫిజికల్ నల్లుచాంఫియనుగారు యిండియన్ గ్రహము దేహపరిశ్రమగూర్చి కొవ్వూరులో రెండు ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. అద్వితీయమున అతనిదేహ దార్శమును ఇండియన్ గ్రహమును శరీరము క్షణములో పొంగించి లావుగా చేయగల శక్తియు ప్రదర్శించిరి. కొవ్వూరులో నూతనముగా స్థాపించబడిన యిండియన్ గ్రహప్రచారక సంస్థను చూచి తాను ఇదివరకు దేశసంచారము జేసినప్పుడు స్థాపించిన సంస్థలను పునరుద్ధారణము జేయ సంకల్పించిరి. ప్రజలబలమే దేశము యొక్క బలము జాతీయాభివృద్ధిగూడ దానిపైనే ఆధారపడి యున్నది. దేశములో నాయకులెల్లరు వీరి ప్రయత్నములకు ప్రోత్సహ మొనగవలగా. (ఒకవిలేఖరి)

కొత్తపేట తాలూకా హిందీచక్కచార సమితి 1-7-24 తేదీ 10 గంటలకు కొత్తపేటలో కొత్తపేట తాలూకా హిందీచక్కచార సమితి కార్యనిర్వాహకవర్గము సమావేశమైనదాన సభ్యులందరూ తదితర హిందీభాషాభిమానులను తప్పకవయ్యే బ్రాహ్మణులు. హంశములు:— (1) 1928-24 సం || జమాఖర్చుసరి చూచి | చదువించుట. (2) అవిడి, పరివెల, పాతకాలను సమితి దైత్యుని | ట్రోలచేసికొనుట. (3) నూతనకార్యనిర్వాహక వర్గమును యెన్నుకొనుట. (4) యితరముఖ్యవిషయములు. దేశ రాజు సరిసింహం, కార్యదర్శిస్తానే.

ఎగ్జుక్యుటివ్ కోర్టు

మాంటురోడు హత్య కేసు

ముద్దాయి సెషన్సు కోర్టుకంబడెను ఫిఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు డా॥ కె. పాడలేగారు ప్రెంచిమోటారు యంత్రకారుడు భాస్కరు అనువాతడు బుద్ధి పూర్వకముగా రాజమాణిక్య మను కంపెనీ (ప్రాప్రైటరును హత్యజేసెనను నేమున హోలోర్న్ క్రిమినలు సెషన్సు సమయమున విచారింపబడునట్లు తీర్పు జెప్పెను. ముద్దాయిస్టేటు మెంటునందు తన్ను రాజమాణిక్యమును మరియొకరును ఎదుర్కొనగా ప్రాణభీతిచే ఆత్మసంగరక్షణార్థము ఒక చాకుతో అతని పాడిచిరినని తెలిపెను. ఆయనను మానీచేయు నుద్దేశమే లేకుండె ననెను.

నజ్రములమోసము తిరుపతి కేసులో వజ్రపు వర్తకులు జి. నాగేశ్వరరావు గారి తరపున హోలోర్న్ వకీలు ఎ. రామస్వామి అయ్యరుగారు టి. ఆర్. కల్యాణసుందరం అయ్యరు, మైలాపూరు కమిషను ఏజంటుపై రూ 2100 విలువగల 60 వజ్రముల కమ్మకస్వామి ద్రోహముచేసి అపహరించెనని కేసుజేసెను. 1922 డిసెంబరు 21 వ తేదీన ముద్దాయి ఫిర్యాదీవద్ద 68 వజ్రములు ఆరణిజాగీర్దారునకు విక్రయించుటకై పుచ్చుకొని, అందు 8 వజ్రములు తాను స్వయముగా నుపయోగించుకొని, మిగిలినవాటిని ఆయనకే రూ 3200 విక్రయించెను. కొంతభాగము విక్రయధనము రూ 2100 వనూలుజేసి సామలకారున కంపక తానే ఖర్చుపెట్టుకొనెను. న్యాయాధికారి ముద్దాయిని జూలయి 11 వ తేదీలో పున చెల్లింపుమని కోరుచు నోటిసుజేసెను.

నేలం పుర పాలక సంఘము

అగ్రహారం ప్రాథమిక పాఠశాలకు 4 రాట్నముల సీయవలె నని తీర్మానించిరి నేలం, జూన్ 27:— పురపాలక సంఘమువారు అగ్రహారం ప్రాథమిక పాఠశాలలో బాలురకు నూలువగుటును నేర్పుటకు 4 రాట్నములను సప్లయిచేయవలెనని తీర్మానించిరి. లండనుమీదను హైస్కూలు ప్రిన్సిపాలు పి. సుందరంపిల్లగారు మరణించినందుకు సభవారు నిలువబడి విచారములు తెలుపుచు ఒక తీర్మానమును ఆమోదించిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాన్ మాక్సిల్లనుమిదానన్న యద్యోగులు

రంగూను, జూన్ 26:— కెప్టెను డి. మాక్సిల్లను, ఫిఫ్ ఆఫీసరు జె. టి. ఉల్ రిడ్డి, రెండవ ఆఫీసరు యస్. యం. డబ్ల్యూ. ఈస్టరు బ్రూక్, మాడవ ఆఫీసరు ఆర్. యఫ్. బక్సీ, వాల్లవఆఫీసరు ఎ. ఓ. గోధర్న, ప్రధాన యింజనీరు ఇ. ఇ. పాట్నూ, రెండవయింజనీరు డబ్ల్యూ. డబ్ల్యూ. క్లార్కు, మాడవయింజనీరు ఆర్. పి. హూప్రస్, వాల్లవయింజనీరు ఎ. యం. వార్నూకు, వివవయింజనీరు జె. టి. మెక్రా, జీఫ్స్ వార్డు ఎ మెకంజీ వైరులెను నడిపేవాడు హెచ్. ఇ. పిన్నరు, వడ్రం గి యల్. విల్సన్, పనినేర్పుకునేవారు యల్. కాన్, జె. పి. హంటుగారు. (ఆ. ప్రె.)

“కాన్ మాక్సిల్లను”

“కాన్ మాక్సిల్లను” యొక్క కెప్టెనుతోను ఇంక దానికి సంబంధించి 19 మందితోను యిండ్లో బర్మాటోనురు “స్వదగాను” నేడు చిట్టగాంగుకు వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.) రంగూను, జూన్ 27:— ఫ్లెయింగు ఆఫీసరు వెండరు లీతోను సార్వెయింగు ఆఫీసరుతోను కలిసివైమానిక దళనాయకుడు మెక్లారను నేటియవయమున బ్యాంకాకుకు బయలుదేరెను. ఒకవేయి గజములదూరమువరకు తిప్పులుపెట్టి విమానము ఎనిమిదింటికి 10 నిమిషములున్నదనగా నీటినుండి వైకి లేచెను.

ఉద్యోగములు

ఉద్యమండుము, జూన్ 26:— శీనదీనుగారు జిల్లా జడ్జిగా నియమింపబడియుండుటచే మద్రాసు స్టాటు కాజ్ కోర్టులో వారిస్థానే సబుజడ్జి యస్. రావువయ్యంగారు ఆక్టింగు జడ్జిగా నియమింపబడినట్లు తెలియుచున్నది, కాలికట్టు బాంబాయి ఎ. వి. గోవిందమీనను బి. యె. వి. యల్ గారిని కోయంబుత్తూరు అడిషనల్ సెషన్సు జడ్జిగా నియమించినట్లు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

గాంధీ పూజా నిధి

కొత్తపేట తాలూకా

ఈ తాలూకాలో గాంధీ పూజానిధియచ్చిన వారలకేర్లు		
శ్రీకారం కృష్ణయ్యగారు	రూ. వెల	5-0-0
కూచిమంచి శ్రీమేశ్వరరావుగారు	,,	5-0-0
భిమడిపాటి సాంబమూర్తిగారు	,,	4-0-0
కంభంపాటి శివరామరావుగారు	అవిడి	5-0-0
వాడపల్లి రిధోతి సముల్ దబ్బాగారు	,,	2-0-0
రూపాయలు యింకొకటి మాత్రము మొత్తము. 21-0-0		
కొత్తపేట, 26-6-24. } దేశ రాజు సరిసింహం, కార్యదర్శి.		
* * * * *		
నెల్లూరుజిల్లా మైసాదు పూజానిధివాగ్దానములు		
కాకుటూరు లింగారెడ్డిగారు		10-0-0
తిక్కవరపు శీతారామిరెడ్డిగారు		5-0-0
వేణుంబాక వెంకటరెడ్డిగారు		5-0-0
బండి వెంకటరావురెడ్డిగారు		5-0-0
వేణుంబాక రామిరెడ్డిగారు		4-0-0
వడ్డరెడ్డి ఓబులరెడ్డిగారు		3-0-0
బండి చినవెంకటరెడ్డిగారు		2-0-0
బండి వెంకట నరసారెడ్డిగారు		2-0-0
వేమిరెడ్డి లింగారెడ్డిగారు		2-0-0
పామూరు చెన్నారెడ్డిగారు		1-0-0
జయవరపు గురునాథాచారిగారు		1-0-0
కట్టంరెడ్డి రోజురెడ్డి - రు		1-0-0
మచ్చెర్ల శేషారెడ్డిగారు		1-0-0
రావుల సుబ్బరామిరెడ్డిగారు		1-0-0
వేమిరెడ్డి చిన్న రాఘవరెడ్డిగారు		1-0-0
తోటపల్లి పిచ్చిరెడ్డిగారు		1-0-0
వేమిరెడ్డి రామిరెడ్డిగారు		1-0-0
రావుల పోలిరెడ్డిగారు		1-0-0
దవులూరు బలరామిరెడ్డిగారు		1-0-0
మెలిడి లక్ష్మయ్యగారు		1-0-0
కాకుటూరు శేషారెడ్డిగారు		0-8-0
వారపరెడ్డి వెంకటరావురెడ్డిగారు		0-8-0
బండి సుబ్బారెడ్డిగారు		0-8-0
కాకుటూరు కోటారెడ్డిగారు		0-8-0
వారపరెడ్డి రామరెడ్డిగారు		0-8-0
బండి కోవారెడ్డిగారు		0-8-0
కాకుటూరు శేషారెడ్డిగారు		0-8-0
తోటపల్లి సుబ్బారెడ్డిగారు		0-8-0
ముత్యాల ఆదిశేషయ్యగారు		0-8-0
వేమిరెడ్డి రామకృష్ణారెడ్డిగారు		0-8-0
మట్టిపాటి కుప్పారెడ్డిగారు		0-8-0
నీలపరెడ్డి శేషారెడ్డిగారు		0-8-0
నాలా చెంచయ్యకృష్ణగారు		0-8-0
రావుల శేషారెడ్డిగారు		0-8-0
పునూరు శేషారెడ్డిగారు		0-8-0
బండి సుబ్బారెడ్డిగారు		0-8-0
ఆవుల సుబ్బారెడ్డిగారు		0-8-0
తోటపల్లి శేతురామిరెడ్డిగారు		0-8-0
కాకుటూరు వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారు		0-8-0
వేలూరు వే కటనరసింహాచార్యగారు		0-8-0
యజ్ఞవల్క్యుల సరస్వయ్యగారు		0-8-0
చిల్లరవనూరు		2-0-0
* * * * *		
నెల్లూరుజిల్లా ముత్తుపూరు (గామములో) శ్రీమత వెన్నెలకంటి శాశువయ్యగారిద్వారా వనూలు.		
శ్రీగిరిరాజు వెంకటాద్రింగారిజిల్లా	రు	3-0-0
దావుల సుబ్బరామిరెడ్డిగారిజిల్లా		2-0-0
కొంట్లూరు రాఘవరెడ్డిగారిజిల్లా		5-0-0
పోలిరెడ్డి వారానరెడ్డిగారిజిల్లా		2-0-0
ఈమారు చంద్రారెడ్డిగారు వడ్డరాలవల్ల		3-0-0
మొత్తము 15-0-0		

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

నిన్న భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరిగినది

గాంధీ మహాత్ముని తీర్మానములంగీకరింపబడెను.

స్థాయిసంఘసభలో నాతీర్మానములను మహాత్ము పడుపాదించెడు

కార్యసంఘము వారే ఉపపాదించెదరు

కార్యసంఘమువారిపక్షమున శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచార్యులు రుపపాదించెదరని తెలియుచున్నది.

భారత కార్యసంఘసభ

నిన్న మధ్యాహ్నము జరిగినది

నిన్న మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ఆహ్వానముగా భారత కార్యసంఘసభ జరిగినది. అధ్యక్షుడు శ్రీమంతుల భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరిగినది. నాలుగుగంటలపాటు కార్యక్రమము జరిగి పూర్తయినది. మరల కార్యసంఘసభలకు (28 వ తేది) జరుగును.

మహాత్ముని నియోజనము

ఈ నియోజనమును గూర్చి మొదట చర్చింపబడెను. ఈవిషయమున పరిష్కారము నియమింపబడిన దేశభక్తకొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు రాష్ట్రమునకు చెల్లగూడదని యిది వజ్రు నిర్ణయించిరి గాని దరిమిలను మరికొన్ని విషయములు క్రొత్తగా ఆయనకు తెలిసినందున ఆవిషయము నాలోచించుటకు మరల పరిష్కారము నియమింపబడెనని తీర్మానమును ఆయన (దేశభక్త) యే కార్యసంఘ సభలో నుపపాదించెను. ఆ తీర్మాన ముపాదించబడెను. మరల దేశభక్తనే పరిష్కారముగా కార్యసంఘము వారు నియమించిరి.

పత్రికా ప్రతినిధులు

నేడు (27 వ తేది) జరుగనున్న స్థాయిసంఘ సభకు పత్రికా ప్రతినిధులను రాష్ట్రమువచ్చునా అనుషయము తరువాత చర్చింపబడెను. రాష్ట్రమువచ్చునని సభ్యులలో హెచ్చుమంది నూచించినందున ఆధ్యక్షుడగు మాలానా మహాత్ముదాల్ గారి టులనే స్థిరపరచిరి.

మహాత్ముని తీర్మానములు

మూడవవిషయము మహాత్ముని తీర్మానములు. ఈ తీర్మానములో నాలుగు భాగములున్నవి. (1) కాంగ్రెసు సభ్యులందరూ దినమునకు కనీసము అరగంట సేపై న నూలు వడకవలెను. (2) రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘములును సంఘాద్యోగులును అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము వారు సంపు ఉత్తరువు నమలుజరుపవలసిన విషయమున ననుసరించవలసిన నియమముల ననుసరించువా రా ఉద్యమము వడలి నట్లు భావింపబడుదు (3) పంచబహిష్కరణముల సంగీరించి వారు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘములలో సభ్యులుగా నుండగూడదు. (4) గోపీనాథు షా, డేగాదిని హత్య జేసినందుల కారణచర్యను నిరసించుట. ఈ నాలుగు భాగములలోను మొదటి భాగమును రెండవభాగమును నాలుగవభాగమును యధాత్మరముగానే కార్యసంఘమునా రా మోదించిరి. మూడవభాగమునందు మాత్రము కొన్ని సవరణలు చేసి ఆమోదించిరి.

సవరణల వివరణము

చిరుదములుగల వారును విదేశీవస్త్రముల వ్యాపారముచేయువారును శాసనసభలను బహిష్కరించుటయందు సమ్మతము లేనివారును కార్యసంఘములలో నుండగూడదు అనుభాగ మామోదించబడెను. బుద్ధిపూర్వకముగ గాక బలవంతమున న్యాయసానములకు వెళ్లవలసివచ్చిన వారు మా

త్రము కార్యసంఘములలో నుండవచ్చును. బుద్ధిపూర్వకముగా న్యాయసానములలో వాదించు న్యాయవాదులును దావాలను కేసులను చేయు వ్యక్తులును కార్యసంఘములలో నుండగూడదు. అనుసవరణ ఆమోదించ బడెను. ప్రభుత్వ సంరక్షిత (వారి పరిశీలన క్రింద నున్న) పాఠశాలల బహిష్కరణమున సమ్మతములేనివారు గూడ కార్యసంఘములో నుండగూడదను భాగమునగూడ మహాత్మునితో నాలోచించి మాలానా మహాత్ముదాల్ గారు నిన్న (28 వ తేది) రాత్రి కొద్దిగా సవరణ చేయుటల నిష్ణయింపబడెను. వీరు కార్యసంఘములలో నుండవచ్చునని నిర్ణయింపబడెనని యిటీవల నొకవార్త వచ్చినది.

ఈ సవరణలతో మహాత్ముని తీర్మానములను కార్యసంఘ సభవారామోదించిరి.

మహాత్ముడు పాదించెడు

మహాత్ముడు కార్యసంఘ సభలో సభ్యుడుకాదు గాని ప్రేక్షకుడుగా నాసభకు వెళ్లియుండెను. మహాత్ముని సన్నిధి నే కార్యసంఘములో చర్చిజరిగినది. మహాత్ముడు పాదించె యుచిన తీర్మానములను కార్యసంఘమువారామోదించిరి గాననేడు జరుగనున్న స్థాయిసంఘసభలో నాతీర్మానములను మహాత్ముడు పాదించెడు. కార్యసంఘమువారి పక్షమున శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచార్యగారు తీర్మానములను పాదించునటుల కార్యసంఘమువారు నిర్ణయించిరి.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

స్వరాజ్యపక్ష కార్యదర్శి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నిన్న మధ్యాహ్నమునకు ఆహ్వానముగా వచ్చిరి. అనంతరము బాయి గారు రైలుస్టేషనుకు వెళ్లి నెహ్రూగారికి స్వాగత మొసగెను. అనంతరము బాయిగారి సోదరుడగు అంబాలా సారాబాయిగారి షహీదాసు మందిరమున నెహ్రూగారు బస చేసియున్నారు.

నాయకులరాక

దేశమునండి జగన్నారాయణులు, వివేకవిహారవర్మ దీక్షేశ్వరీప్రసాదు, మధురాప్రసాదు, సనరాజశర్మగార్లు, మదనజతు (బర్హా) పండిత గోరీశంకరవర్మ (సం-రా) లాలా గోవర్ధన దాసు (పంజాబు), గార్లును మరి కొందరును నిన్నవచ్చిరి.

మహాత్ముని ఋజువర్తనము

నిన్న ఉదయమున కార్యసంఘసభ్యులు మహాత్ముని సందర్శించగోరగా మహాత్ముడుంగీకరింపలేదు. నిన్న మధ్యాహ్నము కార్యసంఘసభ జరుగనుండుటచే నిన్న ఉదయము కార్యసంఘ సభ్యులు మహాత్ముని సందర్శించినచో మహాత్ముడు వారిని ప్రోత్సహింపరచె నను నహాహ కలుగవచ్చునను సంశయముననే మహాత్ముడుంగీకరింపలేదని తెలంచుట కవకాశముకలదు గాని కార్యసంఘసభను సమర్పిత ఆశ్రమమున జరుపుట కనుమతి నియ్యవలెనని కార్యసంఘసభ్యులే మహాత్ముని కోరినందున మహాత్ముడుంగీకరించెను.

ఆకాలిస్థితి, హిందూమహాత్ముడయ్యైతి, మహాత్ముడున ఎన్నికలు, మహాత్ముని తీర్మానములు మున్నగు యుక్తివిషయములు కార్యసంఘసభలో చర్చింపబడవలసి యుండెను.

స్థాయిసంఘసభలోనే డివిజను ముగియు ముగియుట అసంభవము. మహాత్ముని తీర్మానము చేడు చర్చకురాదనియే తోచుచున్నది. ఆకాలి ఉద్యమమును కాంగ్రెసుసంఘమువారు బాగుగా పరిశీలించుటకు తగిన తీర్మానమును మహాత్ముని సహా ప్రకారము కార్యసంఘమువారు రామోదించెదరని అంతరింగికుల వలన తెలియుచున్నది. హిందూమహాత్ముడియ సమస్యనుగూర్చి యంగుయిండియాలో మహాత్ముడు వ్యాసమును ప్రకటించుట యు దానిపై ఆర్యసమాజమువారు కొన్నివిమర్శలు వెలువరుచు టయు విదితముగుటచే దానినిగూర్చి సాకల్యముగా చర్చింప వలసిన అవసరము కలదు. మహాత్ముడును మహాత్ముదాల్ గారును సమయోచితముగాను మెలపవగాను దీనినిగూర్చి వ్యవహరించెద రనియు మహాత్ముదాల్ గారు రెండుమతములవారికిని స్థిరమగు సమాధానమును కలిగింతురనియు కాంగ్రెసుసభ్యులందరును ట్టి నమ్మకముతో నున్నారు.

మాలానా మహాత్ముదాల్ గారు ఆశిఖరులోను లక్ష్మీ లోను ఒసంగిన ఉపన్యాసములనుగూర్చి సమాధానము చెప్ప వలెనని మహాత్ముదాల్ గారిని కోరుచు నొక తీర్మానమును స్థాయి సంఘ సభ లో నుపపాదించెదలవలసిన మహాత్ముదాల్ గారు ఆ తీర్మానము నుపపాదించరని యాభిప్రాయ తెలిసినది. ఆతీర్మాన ము నుపపాదించనని పెద్ద నాయకుల ఎదుట త్యాగిగారే తెలిపి రనియు అందులకు వారందరును చాల సంశయించిరినియుగూడ తెలిసినది. తమపక్షాపేక్షయే ధరాతు చెల్లించియు చెలి సాలనుండి విడుదలయై వచ్చినవారు కార్యసంఘములలోనుండ గూడదను తీర్మానము నింకొకసభ్యు డుపపాదించవలసినది యిదివరకు ప్రకటించబడెను గాని యిపుడు దానినిగూర్చిగూడ ఎవరును ఏమియును చెప్పకొనుటలేదు.

మహాత్ముని యెన్నికలు

మహాత్ముని ఎన్నికల తీర్మానమునుగూర్చి పరిష్కారముగా నియమింపబడిన దేశభక్త కేంకటప్పయ్యగారు యిదివరకు స్వరాజ్యపక్షమువారి కనుకూలముగను బహిష్కరణపక్షమువారికి ప్రతికూలముగను అభిప్రాయమునిచ్చెను. దరి మిలను మరికొన్నివిషయములు తెలియవచ్చినందున మరల పరిష్కారము నియమింపబడెనని తీర్మానమును దేశభక్తుడే కార్యసంఘసభలో నుపపాదించెను. దానిని కార్యసంఘమువారు రామోదించి మరల దేశభక్తుడే పరిష్కారముగా నియమించిరి ఇందువలన నిపుడు భారత కాంగ్రెసుసంఘసభలో బహిష్కరణపక్షమునకు చేరిన మహాత్ముని సంఖ్యయే అధికముగ నుండును. కార్యసంఘమువారు దేశభక్తుని మొదటిపరిష్కార మునే ఆమోదించియుండినచో స్వరాజ్యపక్షమువారిసంఖ్య హెచ్చుగా నుండియుండెడిది గాని అట్లు జరుగలేదు. ఈ విషయమునగూడ వారి కాకాభంగమే కలిగినది.

మాలానా ఆబ్దులుకలం అజమగారుగూడ వచ్చిరి.

(ఆ. ప్రె ప్రత్యేకతంతివార్త)

మాలానా మహాత్ముదాల్ గారి రాక

నిన్న ఉదయమునకు మాలానా మహాత్ముదాల్ గారు ఆ హ్వానముగా వచ్చిరి. కాంగ్రెసువారును యితరులును వందల కొలదిగా రైలుస్టేషను కేగి మాలానాగారికి మహావైభవోపేత మగు స్వాగతము నొసగిరి.

మొత్తము 150 మందిసభ్యులుకంటె హెచ్చుగా రారని తోచుచున్నది. ఎవరిమట్టుకువారు అభిప్రాయముల నియ్యవలసినదే గాని కూడ పలుకునని అభిప్రాయములనియుగూడదని మహాత్ముడు నిశ్చయించెను. అందువలననే బహిష్కరణపక్షము వారు మహాత్మునితో నాలోచించుటకు మహాత్ముడుంగీకరింప లేదు. వారందరును పట్టణమునందే యున్నారుగాని ఆశ్రమ మున బసచేయలేదు. ద్రవిడరాష్ట్రమునుండి 25 వ తేదీకి నలు గురు వచ్చిరి. మరి ముగ్గురుమాత్ర మెవచ్చెదరని తెలిసినది. దేశము, మధ్య (హిందూస్థాన్) సంయుక్త, వంగరాష్ట్రములనుండి హెచ్చుమందివచ్చిరి. వచ్చినవారిలో హెచ్చుమంది బహిష్కరణపక్షమువారే. వారందరును మహాత్ముని తీర్మానముల నామో దించినవారే. పండిత జవహర్ లాలు, పురషోత్తమదాసు టాం డనుగార్లుగూడ వికమత్తుమును కోరుచున్నను మహాత్ముని వదులు కొనుట కంగీకరింపరు గాన మహాత్ముడును ప్రతికూలముగా ఓట్లు నియ్యరు. ఎటులైనను మహాత్ముని తీర్మానములు నెగ్గనిని కొంద రనుచున్నారు. నెగ్గకపోయినను బహిష్కరణపక్షమువారు విడిపోవలసివచ్చినను వారు సమగ్రోత్సాహముతోనే పోషించు దలచియున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ హెచ్చుమంది వచ్చెదరనియు వెనుదియుండ చర్చ సలిపెదరనియు తెలియు చున్నదిగాని స్థాయిసంఘసభలో ఆరాలుములును అల్లరులును ఎంతమాత్రమును జరుగవు. పట్టుదలతో సభ్యులు పన్యసించెదరు (నేరొకవిలేఖరి.)

శ్రీధానందస్వామితీర్థవార్త

“భారత కాంగ్రెసుసంఘమున సభ్యులుగానున్న హిందువులలో నపుకరలను పెట్టుకొనుటకు శక్తియున్న వారందఱను సన్నిహిత సేవకునిగా కనీస మొక్క పంచమునినైన నియమింపవలెను. ఆట్లునియమించినవారు సభ్యులుగా నుండుట కర్హులు గారు” అని మిరొక తీర్మానము నుపపాదించుచు, ఆమాత్రమైన మీరు చేయజాలినచో అస్పృశ్యతా నివారణమును హిందు మహాసభకు వదిలివేయుదు” అని శ్రీధానందస్వామి 25 వ తేదీని మహాత్మునకు తీర్థివార్తనంపెను.

“బాధ్యతనంతట మహాత్మునిమీదనే వేయునట్లు మీరక్షుచున్నారని ప్రాతానాపదపుడు. మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసములవలన మహాత్ముడీయులు పెచ్చుపెరిగి పేరేగియున్నారు. బుక్రీములో వారు దౌర్జన్యముల నొనరించినచో మహాత్ముడే బాధ్యుడను. అతడు తప్పించుకొనగూడదు. మీపక్షమువారు మీ అభిప్రాయములను స్పష్టముగా తెలుపవలసినదే గాని ఓటు చెయ్యగూడదు. కాంగ్రెసు బాధ్యతను పూర్తిగా మహాత్మునకే వదులుదు. ప్రజలలో వైకమత్యమును ఉత్సాహమును గలిగింపజాలక బాధ్యతనితరులపైన త్రోయుటకు మహాత్ముడీ యెత్తు ఎత్తెనని నాకు తోచుచున్నది. మీరు విఫలులైనచో బహిష్కరణపక్షము వారు మిమ్ము శోచింపెదరు. డిశంబరులో గా బహిష్కరణపక్షము వారేమి చేయగలరో చూచినపిమ్మట కాంగ్రెసు మహా భలోనే కావలసిన మార్పులను చేయవచ్చు”నని శ్రీధానందస్వామి స్వరాజ్యపక్షము ఫీవువిపు కల్పదుగారి పేర మరెయ్యకతీర్థివార్త నంపెను. (ప్రత్యేక విలేఖరి)

దేశబంధుదాసుగారి రాక

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారును మరి పెక్కుమంది ప్రతినీధులును (వంగరాష్ట్రమువారు) నేడు (27వ తేదీ) ఆహమదాబాదు చేరిరి. వారందఱను పండితమోతీలాలునెహ్రూగారితో పాటు ఆంబాలాను సారాభాయిగారి గృహముననే బస చేసిరి.

మాలానా మోకతాలీగారు

మాలానామోకతాలీ, సాహెబుఖురేషీగార్లు గుజరాతు మొయిలులో వచ్చిరి. వారికి ఘనమగు స్వాగతమొసగిరి. వారు మాలానా మహాత్ముడాలీగారి బసలో దిగిరి.

ఆంధ్ర నాయకులరాక

డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిశేకారామయ్య టంగుటూరి ప్రకాశం, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావు, కాకినాడను నాశోకరరావు, పంతులుగార్లును, కే. పి. నాథు (కేరళము) ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఆర్. వేంకట్రాం (బోంబే క్రాని క్లబు) ఎస్. హెచ్. బెల్లంవాలాగార్లును మరి పెక్కుమందియును నేడువచ్చిరి.

నేడు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు మ్యూనిసిపల్ హాలులో స్థాయిసంఘసభ ప్రారంభమగును. మహాత్ముని తీర్మానములనే మొదట చర్చకు పెట్టెదరని తెలియుచున్నది. చర్చ ను గురించిన సందేహభావ మింకను సభ్యులను కలవరపరచుచున్నది.

తీర్మానముల ఆర్హత

ఈతీర్మానముల నుపపాదించవచ్చునా మాడదా అను ప్రశ్ననుగూర్చి మాలానా మహాత్ముడాలీగారు నిర్ధారణగా అభిప్రాయము నిచ్చెదరా లేదా అనుసంశయ మింకను చాలమందిని బాధించుచునేయున్నది. నిన్న కార్యసంఘసభలో యాతీర్మానము లుపపాదించబడగూడదనియే మహాత్ముడాలీగారు రభిప్రాయపడినయియు అట్టిభిప్రాయపడినను బహుజనాభిప్రాయమునకు వదులుచే వానిననుపపాదించుట కాక్షేపణలేదని బహుజన అభిప్రాయపడినయియును వదలిగానున్నది.

స్థాయిసంఘసభలో మహాత్ముడాలీగారు క్షుతంత్రులుగ నీసమస్యను పరిష్కరించునా లేక బహుజనాభిప్రాయమునకు వదులునా అని పలువు రాలోచించుచున్నారు. ఎటులైనను యాతీర్మానముల లాభనష్టములనుగూర్చి చర్చ ప్రారంభమగుటకు ముందు అవియునుపపాదించుట కర్హములా అనుర్వాములా ఆనువిషయమున ప్రజలనుగు ధర్మజనుగుటనిశ్చయముచే ప్రభుత్వపరిశీలనము క్రిందనున్న పాతకాలలను బహిష్కరింప వలసరనులేదని తలచువారుమాడ కార్యసంఘము వారు తీర్మానమును సవరించిరి.

ట్యూటికోర్స్ లో కలరా

ట్యూటికోర్స్, జూను26:— ఇప్పటికలకా ఎక్కువై అన్ని వార్డులకు వ్యాపించినది. నిన్నటిదినమున 30 మందికి లాకి 14 గురు చనిపోయిరి. ఇంతవరకు మొత్తము 175 మందికి తగిరినది. 107 గురు చనిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబులో ఖద్దరు ఆభివృద్ధి

ఖాదీసంఘ ప్రకటనము

ఖాదీ సంఘప్రకటనాధికారి యగు మగన్లాల్ కే. గాంధీగారు సబర్కతినుండి యీక్రింది ప్రకటనము గావించిరి:— ఖద్దరు ఉత్పత్తియందు ఆంధ్రరాష్ట్రము అగ్రస్థానము ను బొందెను. కాని యితరరాష్ట్రములలో ఖద్దరు ఉత్పత్తి శీఘ్రముగ నమనించుటలదిని, వానిలో నేది ఖద్దరుత్పత్తి నెక్కువజేయు నని చెప్పట కష్టమగును.

పంజాబు రాష్ట్రీయ ఖద్దరు సంఘము కేంద్ర సంఘము నుండి ఋణముగావలెనని దరఖాస్తు జేసికొనగా నేను పరిశీలించుటకై ఆరాష్ట్రమున పర్యటనము జేయవలెనని. అదిట గ్రామము లనేకములలో రాష్ట్రమునందలి నాయకుల సహాయమున ఖద్దరుప్రచార మెక్కువగా సాగుచున్నట్లు గనుగొంటిని. ఆ నేనుచూచినది అనుకొనినదానికన్న నెక్కువగ నుండెను.

పంజాబుకర్షకుల సంఘకార్యదర్శి లాలావిశ్వనాథజీ, పంజాబు ఇనప్పెక్టరు లాలాకిషక్ చందుజీ గారలు నన్ను ముందుగ బియ్యమును అనుగ్రామమునకు దీసికొనిపోయిరి. అయ్యది ఆశ్చర్యగల నదియొప్పుననే యుండెను. ఢిల్లీనుండి ఆగ్రామును నకు 18 గంటలు రైలులో ప్రయాణము జేయవలెను. అచట జమిందారు లాలాదిననాథుగారు 5, 6 గుజ్జముల సిద్ధముగ నుంచి మమ్ముల నక్కడకు 7 మైళ్లదూరములో నున్న బొటాలా గ్రామమునకు దీసికొనిపోవ నుండెను. మేము బయలుదేరనప్పటికి ఉదయం 8 గంట లాయెను. అరగంట ప్రయాణమైన పిమ్మట మమ్ముల గోదవుపంట యున్న ప్రదేశము జొచ్చితిమి. ఆంధ్రదేశములో మేము వరిపైరు నిరంతరముగనున్న ప్రదేశము కేముగుండ పోతిమి. కొన్నిచోట్ల పరిపాలకులుమాత్రము పచ్చగగాన్నించుచు మధ్యమధ్య చెట్లనీడలక్రిందనాలుగైదిండ్లు మాత్రముగాన్నించుచుండెడివి. ఇటు అంతయు గోధుమాయముగ నుండెను. కొన్నిచోట్ల ఆకుపచ్చగను పంట కొంచెము పండినచోట గోదవుపల్లముగ నుండెను. కొన్నిసోలములలో పురుమలున స్త్రీలును పంటకోయుచుండిరి. కొన్నిచోట్ల వారు కొడవట్లను ఖద్దరు దుప్పట్లను దీసికొని సోలాలకు బోవుచున్నట్లు గాన్నించెను. వారలను చెయ్యితి చూపి వారలగుడ్డలను లాలా దిననాథు చూపించుచుండెను. వారుదగ్గరకురాగా ఆయన సలాములు పెట్టుచుండెను. అంతమంది శుద్ధఖద్దరు కట్టుకొనగాజూచి యిచ్చోట్లకు విదేశపుగుడ్డ అసలేల వచ్చెనని నాకాశ్చర్యము గలుగుచుండెను. సాధులును బ్రహ్మచారులును గడ్డములతో జూచుట కలవాటు పడిన గుజరాతీ, కాపువారలను నల్లని తెల్లని గడ్డములను తెంచి ముఖములు సంవత్సరమంతయు జేసిన కష్టముతో ముతుక బారినపుడు జూడ పరిశ్రమ జేయుసాధుల భూమి ప్రదేశించినట్లుల భావించును.

లాలాదిననాథు, బొటాలాలో పేరుగల భూస్వామి. యువకుడు. ఆయనకు లాహోరులో గుడ్డలకొట్టు గలరు. కొంతవరకు అసహాయోద్యమమువల్లను, మరికొంత వ్యాపారపు ఆలోచనవల్లను ఆయనను ఖద్దరుపని ఆకర్షించెను. 1920 జూలైనుండి యు ఖద్దరుత్పత్తినే ఆయన ప్రారంభించెను. తనకున్న మూలధనముతోగతవత్సరము ఆగస్టునుండి యీసంవత్సరముమార్చివరకును 18 వేల ఖరీదజేయు ఖద్దరును ఆయన తయారుజేసెను. ప్రతిధరలెక్కువగుటవలన ఆయనపనికి భంగము గలిగెను. ఆస్థానమున నెలకు 10, 15 వేల విలువజేయు ఖద్దరును తయారుజేయవచ్చును. లాలాదిననాథుగారి వడుకుపని నేతపని వారలు బొటాలా చుట్టుప్రక్కల 16, 17 గ్రామములలో నున్నారు. ఆయన ప్రతిరోజును వాలుగైదు గ్రామములకు గుఱ్ఱముమీద పోవును. ఆయన మమ్ములను బొటాలాకు 7 మైళ్లలోనున్న మహతా అను గ్రామమునకు దీసికొనిపోయెను. అచట 50 మంది నేతగాండ్లు ఆయనక్రింద పనిజేయువారు గలరు. నేయువారందఱును మహాత్ముడీయులే. లాలాదిననాథుగారికిని వారికిని సంబంధము ప్రేమబంధమై యున్నది. లాలాజీని జూడగనే నేతగాండ్లముఖములపై కృతజ్ఞతభావ ముట్టిపడెను. లాలాదిన నాథుముఖముపై నేతనీవజేయు నవకాశము గల్గినందులకు సంతోషభావము గాన్నించుచుండెను. ఆయనవ్యాపారమెట్లుండునో చూడగా కమిషను ఖర్చుక్రింద ఆయన గజమునకు 1½ డబ్బుదీలు దీసికొనుచుండెను. ఇది మూలధనముపై వడ్డీగూడ గట్టును. ఈవ్యాపారమువలన ఆయన నేమి లాభము వచ్చెనని యడుగగా నవ్వుచూ ఆధికారలయింటికి బోవలసిన అనుభవము పోయెననియు వారను సన్నిటూలో యీగ్రామములనువచ్చినపు డాయనను

బాధించుట మానిరనియు జెప్పెను. వారలకు సరఫరాజేయుట కయ్యేఖర్చు తగ్గుటయే ఆదాయని లాలా దిననాథుగారు జెప్పిరి. ఆయనకువచ్చిన మరెయ్యకలాభము నేతగాండ్లు వడుకువారల కృతజ్ఞతను సంపాదించుకొనెను. దానివలన ఇదివరకెన్నడు నెరుగని ఆనందము మనస్సునకు గల్గెనని ఆయనజెప్పెను.

పంటలకోజలకుచేత రాటములు పని జేయుటలేదు. మగ్గుము లు గూడ యెక్కువ గ పని జేయుటలేదు. ఇచ్చట తయారైన ఖద్దరును జూడగా వ్యవసాయపు పనుల జేయుచున్నను ఇంకను గడ్డను తయారుజేయుట కెంత వ్యవధియుండెనో తెలియగలదు. ఇతరరాష్ట్రములలోని గ్రామములందు ప్రజలు నూరుమందియున్న 50, 75 రాటములుండుట యెక్కువ తలంపబడును. కాని పంజాబులోని గ్రామములలో ప్రతియింటను తప్పకుండ రెండు అంతకుపైగా గూడ రాటము లున్నట్లుల ప్రసిద్ధి. ఇప్పటిరోజులలో అన్ని రాటములు నెప్పడును పనిజేయుట సాధ్యముగాక పోయెను. ఐనను పంజాబులో రాటమును సాధారణముగ స్త్రీ ఉపయోగించుచున్నట్లుల కనుగొనగలము.

పంజాబులో 36 జిల్లాలుగలవు. ఐదారుజిల్లాలలో దప్ప మిగిలిన అన్నిచోట్లను రాటము వ్యాప్తిగాంచినదని చెప్పవచ్చును. కుటుంబమునకు రెండు చొ॥ 2½ కోట్ల జనసంఖ్యలో 2 కోట్లమందికి రాటములుండవలయును. ఒకకుటుంబములో ఐదుగురుందరనుకొనునెడల పంజాబులో కుటుంబమునకు రెండుఅంతకుపైగా రాటములు గలవి 40 లక్షలు కుటుంబములుండవలెను. 1921 లో దెజవాడ వర్షింగు కమిటీ సభలో లాలాజీ పంజాబులో 20 లక్షల రాటములున్నవని చెప్పినపుడు అందరకును ఆశ్చర్యమయ్యెను. వైకెక్ల జూచినయెడల లాలాజీ అపుడు తక్కువ జెప్పినట్లుల గాన్నించును.

నేను పంజాబుకు పోయినపుడు లాహోరులో ప్లేగు ఎక్కువగ నుండుటవలన అచటికి పోవుట మానుకొనవలసివచ్చెను. కియాననుండి మేము ఆవ్యతరమునకు పోతిమి. మానెత్తిన తెల్లతోపీ లుండుటవలన మాతో ప్రయాణముచేయువారి దృష్టియంతయు మామీదనే యుండెను. మా తో పాటు ఒక పంజాబీ స్త్రీ మా రొన్ని ని యుండెను. ఆయన శుద్ధముగ తెల్లని దుస్తులను ఒకవర్తను పైగడ్డలను ధరించియుండెను. ఆమె ఆకృతిభూసరముఖి కానమునుగూడ భయకారవములు కలుగక తప్పదు. మెడలో యజ్ఞోపవీతము వలె నల్లనిదారమునకు కట్టి కృపాణ మొకటి నల్లనితోడునతో ప్రేలాడుచుండెను. ఆమెప్రక్కను మరియొక ధనదీలో శిష్ట నుంచుకొని, హామేగాయ, సల్ నాం అను వర్ణువచనములతో శోలపాడుచుండెను. ఆమాధుర్యము రైలుచప్పిడి యెంత యున్నను ఆకర్షించెను. మేముకరము ఆమెను, ఆమ్మా ఖద్దరేల గట్టలేదు అని అడిగితిమి. ఆమె యీప్రశ్నకు చిన్నబుచ్చకొని తనఖద్దరు దుస్తులన్నియును ప్లేగు దగ్గినవారికి నేవజేయుటతో మానెననిచెప్పి ప్రయాణపు తొందరలో నెంతకాలము క్రిందనో మూలనుంచిన దుస్తులను ధరింపవలసివచ్చెనని చెప్పెను. ఆమెప్రక్కను గూర్చొనిన నల్లరైదుగురు స్త్రీలు ఖద్దరును గూర్చిన సంభాషణము నెత్తుకొనిరి. చక్కని ప్రసంగము జరిగెను. అం దొకరికి ప్రస్తుతసంరంభమును దాని మార్పులతో విసువు గల్గినట్లుండెను. మరియొకరు ఈయువ్యమును పండిన మయములోవచ్చి నేతము దుకుల యలమోహములో బడి నిర్విర్యమై పోవునపుడు ఖద్దరువచ్చి మోటుగ తుడిచెనని చెప్పెను. ఆసంభాషణమునంతను ఇక్కడ ప్రకటించుటలో తప్పేమియును లేదు. కాని ఆస్త్రీమూర్ఖభావంలో పంజాబు విశాదములకు వాండు ఖద్దరేయని నమ్మింపజేయు ప్రయత్నించెనని చెప్పిన జూలను.

ఆవ్యతరం భౌందారమునందు అచట తయారుజేయబడిన ఖద్దరు 20 వేల ఖరీదుజేయువరకు గలదు. నెలకు మొత్తముమీద 2 వేల ఆమ్ముకు. పట్టణములో వివిధమతములవారికి సరిపడకపోవువలన అమ్ముకము తగ్గిపోవుచుండెను. పట్టణములలోనివారు ఖద్దరునెడ దృష్టియే లేవన్నారని స్పష్టమయ్యెను.

విలేకరులకు సూచన

జ. వెం. సు. శా, తణుకు పురవాసి, ఆ. నా, పా. చం, ఏలూరు పురవాసి, శ్రీ. పె. రా, అం. శ, రా. జ, కొం. వెం. సు, పి. కా. సో, వ. రా, స. వెం. రా, మ. ల. గు, క. చ. మూ, వి. సు, యం. కె. సె, నా. వెం. న, హిందూపుర ప్రజలు, మ. పి, ఆదవానిట్రూపు, పా. కో, విద్యానంద, గా. పా, జే. రా, సం. రం, డ. అ. జ, ప్రకటింపజాలము ఆం॥ ప॥ స॥:—

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 సం. జూలై 27-వ తేది

శుక్రవారము

ఇండియా ప్రభుత్వము

ఇండియా ప్రభుత్వమును సంస్కరింపకుండ
 యే ప్రభుత్వములకు స్వాతంత్ర్య
 ప్రయోజనముండదు. పది సంవత్సర
 ములుగడవుకు పిమ్మట, రాష్ట్రములకుమాత్రము
 స్వపరిపాలన మిచ్చి, కేంద్రప్రభుత్వమును కదలింప
 కుండి సరిగ్గముగ నుంచెదదని తెలియుచున్నది.
 అట్టి దృష్టి నిరర్థకమని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు
 అభిప్రాయపడుచున్నది. కేంద్రప్రభు
 త్వము వెలక త్రాడలాగుచుండ, రాష్ట్రప్రభు
 త్వము లాడుచుండును. హిందూదేశమునకు సం
 బంధించిన ప్రధానసమస్యలు కేంద్రప్రభుత్వమునకు
 వాస్తవికమై యున్నవి. శాస్త్రిగారు దెలిపినట్లుగా,
 నానారాష్ట్రాధిపతియైన హిందూ దేశమునకు
 యుద్ధమున లోకము ప్రాణిధ్యము వహించువలసి
 వచ్చెను. అధినివేశ రాజ్యములలో ఇండియా ప్రభు
 త్వమును లక్ష్యపెట్టుటలేదు. దీనిని సబార్డినేటు
 శాఖకైనది వదిలివేయవలెను. ఇంగ్లండునుండి
 వచ్చెడి తాళిమల ననుసరించి, ఇండియా
 ప్రభుత్వము పనిజేయవలయును. ఇండియా ప్రభు
 త్వము ప్రజలకు బాధ్యతవహించినగాని, హిందూ
 దేశమునకు లోపలను వెలుపలను కారవ మేర్పడ
 జాలదు. కేంద్రమున నిరంకుశపరిపాలనము, రాష్ట్ర
 ములందు స్వపరిపాలనమును జతపడజాలవు. అట్టి
 రాష్ట్రముల స్వపరిపాలనము నేటి స్థానిక స్వపరిపాల
 నము వలె విడిచివేయవలెను. స్వపరిపాలనము
 ను నేడకొంత రేపు కొంత ప్రసాదించుటకు వీలు
 లేదు. స్వపరిపాలనమును విభజించుటయు సంభవము.
 ప్రపంచచారిత్రము లో నెక్కడను స్వపరిపాలన
 మును తునకలు తునకలుగ ప్రసాదించియుండలేదు.
 బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో దక్షిణాఫ్రికా మున్నగు
 అధినివేశ రాజ్యముల కేమి, ఇటీవల ఏర్పెండు కేమి
 సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మొక్కసారి ప్రసాదించ
 దన. అట్టిది హిందూదేశమున మాత్రము
 చేరు విధముగ సంచరించవలయునని ఆలివియరు
 ప్రభువు మున్నగువారు కోరుట పరిహాసాస్పదముగ
 నున్నది. మితవాదనాయకులు సైతము, కేంద్ర
 ప్రభుత్వమున బాధ్యతను ప్రవేశపెట్ట వలయునని
 కోరుచున్నారు. కాని, శాస్త్రిప్రభృతులు తయారు
 చేసిన విజ్ఞానలోపైని కాద వ్యవహారములను ప్రజా
 ప్రతినిధులచేయు జేయ నక్కరలేదని సూచించి
 యుండిరి. హిందూదేశ మిట్టి మినహాయింపుల
 సంగీకరించజాలదు. ప్రభుత్వవ్యయములో సభిక
 వ్యయమునైపుము నిమిత్తమే జరుగు చున్నది.
 దీనిని కఠినించుటకును నిర్ణయించుటకును ప్రజల
 కారము లేకున్నది. ఇకముందయినను అట్టి యధి
 కారము ప్రజలకు చేకూరనిచో, హిందూదేశ
 కుస్థితి దోల జాలదు. సైన్యవ్యవహారములను
 ప్రజాప్రతినిధుల పరిశీలనమునండి వీల దొలగింపవల
 యునో తెలియదు. శాస్త్రిప్రభృతులు లండనులో
 నిర్మి యునైపుముల సచ్చిగను, బ్రిటిషుప్రజలు
 కడలిక జూపబోయి. లేబరువత్తము ఇతరవత్తముల

కన్న ఎక్కుడు చొరవజూపుటలేదు. స్వేచ్ఛ, సమ
 త్వము, భార్యభావము అను కదములను లేబరు
 వత్తమువారెన్నిమాట లుచ్చరించినను. హిందూ
 దేశముపట్లమాత్రము అవి యాచరణలోనికి
 రాకున్నవి. స్వేచ్ఛవ్యుగ్యము. సమత్వ మేమూలను
 కనుపింపదు. అధినివేశ రాజ్యములలో సమత్వమెంత
 చక్కగ యాచరణలోనికి వచ్చెనో జెప్పనక్కర
 లేదు. ఇక భార్యభావము తెల్లవారిలో మాత్రమే
 ఇమిడియున్నది. అయ్యది ఇతరవత్తములవారికట్లు
 వర్తింపకున్నది. ఇట్టి స్థితిలో హిందూదేశపు పునర్ధ
 రణము, భారతీయులమీదనే ఆధారపడియున్నదని
 గ్రహించుట ముఖ్యము. ఇంగ్లండుగాని, పార్లమెంటు
 పథగాని అను గ్రహము జూపునను నాక
 అంజించుచున్నది. శాస్త్రిప్రభృతుల ప్రయత్న
 ములు విఫలములయినవి. బిసెటుగారి పలుకుబడి
 నిరుపయోగమయినది. హిందూదేశము కక్షిసంపా
 దించిన కొలదియు, ఇంగ్లండు తప్పక లొంగిపోవు
 చుండును. స్వతంత్రిని పెంపొందించుటకే ఆసహాయో
 ద్యమము ప్రయత్నించుచున్నది. శాస్త్రిప్రభృతులు
 ఇంగ్లండులో తమకాలమును వ్యర్థపరుపక, స్వదేశ
 మున కరుజెంచి ప్రజలప్రయత్నములకు తోడ్ప
 డుట శ్రేయస్కరము. ఎంతకాలము నేడకొనినను,
 యాచకుని మొరలను పాశ్చాత్యు లాలకింపరు.
 స్వరాజ్యము మెసగకతప్పదని స్పష్టమయినపుడే,
 వారు లొంగుటకు సమ్మతించురు.

ఇరెండు: ప్రత్యేక రాయబారి

ఇంగ్లండుకును అధినివేశ రాజ్యములకును
 గల సంబంధము నానాటికి మారిపోవుచున్నది.
 సామ్రాజ్యము సం దీరాజ్యముల కెట్టిసానుగలదు?
 ఇయ్యవి స్వతంత్రించి, ఇతరదేశములతో సంధిజేసి
 కొనవచ్చునా? ప్రత్యేక రాయబారిములను నియ
 మించవచ్చునా? అధినివేశ రాజ్యములతో సంప్ర
 తించుకుండి ఇంగ్లండు ఇతరదేశములతో సంధిజేసి
 కొనవచ్చునా? ఈ ప్రశ్నలన్నియు నిటీవల యుద
 యించినవి. లాసానీసంధినిగూర్చి ఇంగ్లండు తనతో
 సంప్రతించలేదని, కేనడాకు కోపమువచ్చెను. లాసానీ
 సంధిని స్థిరపరుచుటకు కేనడా తిప్పులుబెట్టినది. ఇక
 ముందునుండియు, విదేశ వ్యవహారముల విషయమై
 అధినివేశ రాజ్యములతో తప్పక యోచించెదమని
 మాక్డొనాల్డగారు వాగ్దానము జేయవలసివచ్చెను.
 ఆవిషయమటుండ, కేనడాదేశము అమెరికాతో
 ప్రత్యేకసంధిని జేసికొనుటకును, ప్రత్యేక రాయ
 బారిని నియమించుటకును బూనుకొనెను.
 ఇంగ్లండులో నిందువలన కలవరము గలిగెను.
 కాని, తుదకు కేనడా మాచనను బ్రిటిషు విదేశ
 రాజ్యాంగ కార్యాలయము వారింగీకరింపవలసి
 వచ్చెను. నేడు ఏర్పెండు గూడ నిట్టి సౌకర్యమును
 కోరుచున్నది. అమెరికాలో ప్రత్యేక రాయబారిని
 నియమించుటకు ఏర్పెండు బూనుకొనినది. ఇక
 ముందు బ్రిటిషురాయబారితోబాటు పరిషురాయ
 బారి యొకరుండురు. ఇందుకు గూడ బ్రిటిషు
 ప్రభుత్వము సమ్మతించెను. దీనిని బట్టి ఇంగ్లండు
 మాతృభూమియనియు, ఇంగ్లండును అధినివేశ
 రాజ్యములను గలిసి వెలుపల నొక్కటిగ మెలగ
 వలయుననియు, దెలిపిన సిద్ధాంతము నిష్ఫలమగు
 చున్నది. ప్రతిరాజ్యమును తన రాయబారులను
 ప్రత్యేకముగ నియమించి, ప్రత్యేకపుటాడంబడికల
 జేసికొనుచో, సామ్రాజ్యైక్యము నిలుచునాయని
 సందేహము గలుగకమానదు. అట్టి సందేహమునే
 కర్తనుప్రభువుగారు మొన్నటిదినము ప్రభువుల
 పథలో సువ్యక్తపరచిరి. అధినివేశ రాజ్యముల

మంత్రులందరును జేరినగాని, ఏర్పెండు రాయబారి
 నియామకమును పరిష్కరింప వీలులేదని, వీరి
 వాదము. మాల్దేనుకభువుగాను వీరితో నేకీభవింప
 లేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు గల వలసరాజ్య
 ములు స్వతంత్ర రాజ్యములనియు, వాని
 యిష్టమునకు వ్యతిరేకముగ పరిపాలించుట
 యసంభవమనియు, వీరు తెలియజెప్పిరి. సామ్రా
 జ్యసంబంధమునకు కట్టుదిట్టము గనపించుటలేదు.
 ప్రస్తుతస్థితి మరికొంతకాలము నిలిచినచో, ఏరాజ్య
 మున కారాజ్యము విడిపోవునని యూహించుట కవ
 కాశము గలదు. హరిగాజగారి యాజమాన్యము
 క్రింద దక్షిణాఫ్రికా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము
 వరకు మరలవచ్చును. సామ్రాజ్యపు భావిపరి
 ణామ మెటులుండునో తెలియదు. అధినివేశ రాజ్య
 ము లెటులప్రవర్తించినను, ఇంగ్లండు జోక్యముజేసి
 కొనకున్నది ఒకవేళ జేసికొన్నను, అధినివేశ రాజ్య
 ములు తమవంతమును మానుకొనకున్నవి. ఇట్టి
 సందర్భములలో, హిందూదేశమును మాత్రము
 ముగద్రాల్లతోబట్టి యుంచనలె? మాతృదేశమును
 లెక్కపెట్టని అధినివేశ రాజ్యములను బుజగించెడి
 ఇంగ్లండు, హిందూదేశపు విన్నపములను తీరస్క
 రింపనలె? అధినివేశ రాజ్యములు బలముగలవిగనుక
 వానిజోలికి పోగూడదనియు, హిందూదేశము
 బలహీనముగ నుండుటచే నిర్బంధించవలయుననియు
 బలకుట, ఇంగ్లండుకు శ్రేయస్కరము గాజాలదు.
 బ్రిటిషురాజనీతికి తల తొక్కిగనుమించుటలేదు. దారి
 తెన్ను గనుపడదు. సంకుచితపద్ధతుల నవలంబించి
 వికాలసామ్రాజ్యమును నడుపుట కేకమీద సాధ్య
 పడనేరదు.

వర్కింగుకమిటీసభ : మహాత్ముని తీర్మానములు

వర్కింగుకమిటీసభ వారు మహాత్ముని తీర్మాన
 ముల నన్నిటిని కొలది మార్పులతో సంగీకరించి
 నటుల దెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రతి
 దినము దారము వడుకవలయునని నిర్ణయించుట
 వలన, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు రాటుమున
 కెట్టి ప్రాముఖ్యము గలదో, కద్దరు నిర్మాణమును
 పూర్తిజేయుట ఎంత యవసరమో తెలియగలదు.
 ప్రతివారును వడుకుచున్న కొలదియు, కద్దరు
 యొక్క యావశ్యకత తప్పక గోచరించును. భారత
 వర్తమంతయు యిక్కార్యమును చేపట్టిన, నది
 నవలీలగ బూర్తిగా గలదు. సత్వరకార్యసిద్ధి జరు
 గును. ప్రజాసామాన్యమునకు స్వరాజ్యముప్రత్యక్ష
 మగుచుండును. స్వరాజ్యసిద్ధికి చిన్నపెద్దయను
 భేదములేక ప్రతివారును పాటుబడుట కవకాశ
 మేర్పడును. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును రాజకీయ
 స్వాతంత్ర్యమును అనుభవమునకు వచ్చిన పిమ్మట,
 స్వరాజ్యసిద్ధి నేరుచు ఆటంకపరుపజాలరు. కద్దరు
 స్వరాజ్యము సచ్చునను సత్యమును మహాత్ముడు
 కారాగృహమునకు బోవునపుడు దెలిపిబోయినను,
 దాని విషయమై దేశము శ్రద్ధవహింపదయ్యెను.
 ఇకను శ్రద్ధవహించి, పాటుబడిన స్వరాజ్య మబ్బు
 నని మహాత్ముడు ప్రోత్సహించుచు
 చున్నాడు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు
 మార్గదర్శకులగుచో, తక్కుంగల వారి కే నూ
 లు వడుకుట కుత్సాహము జనించును. మిగిలిన
 ఆరుమాసములలో నెల్లరును తదేకదీక్షతో నిక్కా
 ర్యమును సాధింపవలసిన యవసరమే గలదు.
 కాంగ్రెసుసంఘమువారి ఉత్తరువులను నిష్కర్షగ
 సాగింపవలయునని కోరుట వింతగాదు. తగిన కట్టు
 దిట్టములు లేనిచో ఏపనియు తిన్నగ నెలవేదు.
 గ్రామసంఘముల నుండి, అఖిలభారత కాంగ్రెసు
 సంఘమువరకు ఒక్కఁగి సనుసరించి పాటుబడిన

గాని, కాంగ్రెసు కార్యక్రమము యంతయువలె సాగిపోవాలను. బహిష్కారధర్మమునందు విశ్వాసముగలవారే కార్యనిర్వహణభారమును వహింపవలయునను తీర్మానముగూడ కార్యనిర్వాహక సంఘము వారిచే సంగీకరింపబడెనని దెలియుచున్నది. గాంధీజీ హక్కు డిమాండుమై విశేషముగ కట్టదల జూపిండును. గోపీనాథ సాహగారి చర్య గూర్చి మహాత్ముడు సూచించిన తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. ఇట్టి తీర్మానము గావించవలసిన యవసరము లేగినది. అహింసాధర్మమును స్పష్టముగ వ్యక్తీకరింపవలసిన యవశ్యకత ఏర్పడినది. వర్కింగుమిటీ తీర్మానము, నేటి ఆఖరి భారత కాంగ్రెసుసంఘ సభలో చర్చకు రాగలదు. ఈ తీర్మానముయొక్క ప్రాముఖ్యమును గుర్తించి ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు సమరసభావముతో చర్చించి, సత్వర కార్యసిద్ధికి మార్గముజూపెదరని ఎంచెదము.

ఎవరెన్ను శిఖరారోహణము

ఎవరెన్ను శిఖరారోహణము కొరకై ప్రయత్నించుచున్న బ్రిటీషువారి సాహస మచ్చెరువుగలిగింపక మానదు. మరణమును లెక్క చేయక, ఎట్టి యిబ్బందులు గలిగినను పాటింపక, గమ్యస్థానము జేరుటయే ప్రధానమని ఎంచి, పాటుబడిన బ్రిటీషువారి నిశ్చయము నెంతయు కొనియాడవచ్చును. ఇది వరకు జేసిన ప్రయత్నములువలె నీ మారు జేసిన ప్రయత్నములును పూర్తిగ విజయము గాంచలేదు. గమ్యస్థానము జేరుటకు పూర్వము విఘ్నములుమరల తలచింపెను. నాయకునికి మొదటనే జబ్బు జేయుటచే నెరిడు దిగిరావలసివచ్చెను. పిమ్మట, మాలరీ, ఇర్విన్ గార్లు చాలవర కెక్కి చుట్టొట్ట తలచింపెను. మాలరీ బ్రూనుగార్లు 26 వేల అడుగుల ఎత్తు నెక్కి అరిసిపోయిరి. సామర్ వెల్ నార్లు గార్లు 28 వేల అడుగుల ఎత్తునెక్కిరి. నార్లు గారికిను 80 అడుగులు వైకి బోయిరి. కాని, ఆ ఎత్తున ప్రాప్తి రాడకపోయెను. ప్రాణవాయువు తక్కువయ్యెను. మాలరీ ఇర్విన్ గార్లు మూడవమారు మరల ప్రయత్నము గావించిరి. కాని ప్రమాదవశముచే వారు మృత్యువాతబడిరి. వీరుగాని మరికొందరుగాని తుట్ట తుడ కెటులయినను ఎవరెన్ను శిఖరము నధిష్ఠింపక మానరు. ఇందువలన లాభ మెంతవరకు గలదు? ఇంతటి యపాయములకు లోనుగావలసిన యవసరము గలదా? ఈ విషయమై కచ్చిమడేశీయులకును ప్రాచ్యదేశీయులకును, భేదభావము గలదు. ముక్తి హేతువయినదప్ప, ప్రాచ్యభండవాసులు కేవలము భౌతికలాభముల సంతతి పాటింపరు. స్వల్పవిషయములకొరకై విశేషసాహసము జూపరు. పాశ్చాత్యులటులగాక, ఇంగ్లీషులలో నీకుటకేమి, ఎవరెన్నుపర్వతము నెక్కుటకేమి, ప్రపంచమును చుట్టి వచ్చుటకేమి, ఉత్తర దక్షిణ భ్రమములకు బోవుటకేమి, ఎంతటి సాహసమునయినను జూపెదర. ప్రయోజనముల విషయమై యభిప్రాయభేదముండుట సహజమే యిది సను, పాశ్చాత్యుల షట్కదలయు, దృఢనిశ్చయమును, ధైర్యసాహసములును అనుకరణీయము లనుటకు సందియములేదు. అపజయము గాంచి, వారు నిరుత్సాహపడరు. ఎప్పటికయినను జయము గాంచగల యెన్ను విశ్వాసము వారి నానసించుచున్నది. భారతీయులుగూడ స్వరాజ్య గమ్యస్థానము జేరువరకు దృఢనిశ్చయమును విడనాడక, అపజయములను పాటింపక, విజయధైర్యముతో పాటుబడవలసిన యవసరము, ఇప్పుడు గోచరించినంత యధికముగ నిది వర కెన్నడును గోచరింపలేదు.

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వుజానిధి
లక్ష రూపాయలు నమర్చింపవలెను

26-6-24

యథా శక్తి ని తోడ్చుడు

ఇదివరకు మొత్తం 40845-12-4 ఇదివరకు మొత్తం రూ 16104-12-5
పూజానిధికి సామ్యునబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టిపేరి, మద్రాసు.

జర్మను సమస్య
జర్మనీలోని సైనికపరిస్థితులను మిత్రమండలి వారు స్వయముగ పరిశీలించవలయునని మరల పట్టుదల జూపుచున్నారు. జర్మను లింకుకెట్టవడుట లేదు. జర్మనీ నింకను అవమానించుట తగదని జాతీయవాదులు మొరలిడుచున్నారు. జర్మను ప్రభుత్వమువారి విషయమై యోచించి, రాబోవువారములో జవాబిచ్చెదరని తెలియుచున్నది. నానారాష్ట్రసంఘమువారే యిట్టి కఠినిన గావించుట కర్హులుగాని మిత్ర మండలివారుగారిని, జర్మనీ ప్రకటించుచున్నది. మిత్రమండలివారి వాదము సంగీకరింపకు. జర్మనులు మరల యుద్ధసన్నద్ధులగుచున్నారేమో విచారించవలయునని, ప్రాన్సుకు కుతూహలము గలదు. బలవంతులగు మిత్రమండలికి, జర్మనులు తుదకు లొంగిపోవక మానరు. కాని యిట్టి నిష్పంధముల వలన జర్మనుసమస్య పరిష్కారమగునా? నానారాష్ట్రసంఘముయొక్క ప్రయోజనమేమి? వీరు ఏయేసమయములందు చర్యదీసికొందురు? బలము గలవారి యిచ్చయే నెఱవేరుచో, మధ్యస్థత్వమున కవకాశ ముండజాలదు. ఇంకను యూరపు సందు ప్రాతేమార్గములే యమలులో నున్నవి. నానారాష్ట్రసంఘము తిగిన కలుకుబడినిగాని యధికారముగాని సుపాదించలేదు. బలహీనమగు జాతులు, నానారాష్ట్రసంఘకరణము గోరుచున్నవి. బలము గలజాతులు మాత్రమే అయధ బలముపై నాధారపడుచున్నవి. యూరపుభండము సరియగు దారి కెక్కువ వచ్చుచో దెలుప వీలగుట లేదు.

విదేశ వార్తలు

భారత దేశము

డొమినియను ప్రతిపత్తి
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)
లండన్, జూన్ 26:—గతసాయంత్రము క్విన్సహులునందు భారతదేశమునకు డొమినియను ప్రతిపత్తిని గలగ జేయవలెనని గొప్పసభ జరిగినది. దెంబు, కాప్రీ, ఈశ్వర చరణ్, రంగాచారి మున్నగు భారతరాయభారవర్ధమువారు ప్రస్తావించిరి. రాబుట్ట స్పీల్ గార్లకు తపింపిరి. తత్సంబంధమున తనయంపన్యాసమున స్పీల్ గార్లు తెలియజేసిరి:—భారతీయులకు స్వపరిపాలనమును ఇవ్వకుండ ఆపుజేయుట న్యాయముగాదనియు తగదనియు నిహితసంఖ్యాకులు బ్రిటిషుప్రజల యభిప్రాయము. ప్రభుత్వకర్మమువారుగూడ ఆ యభిప్రాయముతో ఏకీభవించిరి. సానుభూతినిజూపిరి. భారతదేశస్వయంస్థిర యనుశ్రమనకు పాటుబడువారు రాచకొన్సాస్యంత్రమునే ఆరయుటతో తృప్తికొనుక సాంఘిక ఆర్థిక ముక్తిగూడ ప్రయత్నించవలెను.

విసెంటుగారు
తమ గంభీరవన్యాసమున ఇట్లుచెప్పిరి:—భారతదేశ స్వపరిపాలనవాదులు ఒకచట్టమును తమరుచేయుచున్నారు. సామ్రాజ్య పార్లమెంటువారు దీనిని కామన్వెల్తుఆఫ్ నేషన్స్ భారతదేశమునకు డొమినియనుప్రతిపత్తిని గలగ జేసెదరుగాక యని ఆశించుచున్నదానను. భారతదేశమిత్రుడు మాంచేగుగా రిచే ప్రవేశపెట్టబడిన 1919 సంస్కరణములను విచారించుటకు మొదట అన్ని పక్షములనుండి ప్రముఖులను ఏర్పరిచి ఒక విచారణసంఘమును ప్రభుత్వమువారు ఇండియాకు బంపవలెను. భారతదేశమును దయరునే నానులపరముచేసి అంగీకరింపబడునూర్చి ప్రస్తావించుచు కార్మికప్రభుత్వమువారు దెసంబుప్రభుత్వము తమరుజేయు రాజ్యాంగనిర్మాణమును అంగీకరించనిచో వెస్తు మిస్ట్రీయవర్గముతో జెప్పి దానిని అంగీకరించువరకు ఊరకొనము. 1925 సంవత్సరములో ఆమోదించబడునని ఆశించుచున్నారు. భారతీయులకు ఇవ్వమలేకుండ భారతీయులను బ్రిటును పాలించవలసిన అవసరమును గ్రేటుబ్రిటును యుజువుచేయవలెను. సమర్థించవలెను. కాని చాలకాలమునుండి ప్రఖ్యాతిగ జరుగుచున్న సామ్రాజ్య సాంప్రదాయమును గ్రేటుబ్రిటును నిలబెట్టి భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చునని నమ్ముచున్నాను. (హృదయవంతము.)

ల్యాన్సుబరీగారు
అన్ని తెగలయందు, జాతులయందును, స్వాతంత్ర్యము సమానత్వ ప్రభుత్వమును సిద్ధాంతములను వ్యాపింపజేయు భాగ్యత తమమీద నున్నదనిరి.

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు
సంస్కరణములను మరల మార్చి కేంద్రప్రభుత్వమున స్వాతంత్ర్యము నీయకుండ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చురేని దానివలన ఎడతెరపి లేకుండ సంఘర్షణ మేర్పడును. ఆపోహలు గల్గును. ఇండియా ప్రభుత్వము భారతీయులు చెప్పినటులు ప్రపరించునదైవనో జాతిసమితి సభలందును, ఇతర అంతర్జాతీయసభలందును యూరపియనులు ప్రాతినిధ్యము నీయుట మానివేసెదరు.

కెన్యాతీర్మానము
భారతదేశ పరిపాలనమునుగూర్చి బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారు లక్ష్యముజేయ నక్కరలేదనియు భారతప్రభుత్వము తమకు లోనై యున్నదనియు స్పష్టము జేయుచున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వము తమ ప్రభుత్వమే యని ప్రజలు అనుకొనునటుల ఏర్పాటు జేయవలెను. ఇక నెంతమాత్రము భారతీయులు తమ ప్రభుత్వము బైటుహాలు ప్రభుత్వమునకు లోనై యుండుటకు వారి అధికారములో నుండుటకు ఒప్పుకొనరు. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి విషయమై గొప్పతప్పును జేయుచున్నట్లున్నది. దానివలన గొప్పప్రమాదము రావగును. కాన ఏకగ్రీవముగ ప్రజలు జెప్పుచున్నమాట చెల్లి తీరవలెనని శాస్త్రిగారు ప్రసంగించిరి.

వెడిఉడుగారు
సింహావిద్యార్థి సంఘమున ఇట్లుపన్యసించిరి:—బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ సామంతరాజ్యములను న్యాయముగ పాలించుచున్న ను ఏ వనోపకృత గలది మంచి మాత్రమే అధినేతప్రజలు భ్రీ ఢి య పౌర సర్వములకు గర్వపడుచున్నారు. కాని సింహాళము మాత్రము ఇందులో కేరకసామ్రాజ్యమున్న ఎంతయు ఉచ్చాగిగర్వింపుచున్నది. ప్రపంచముంతటిలో సింహాళము బిరుసుందర మైనది.

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగులచిత్రపటములు ఇతరపటములు ప్రచురింపబడును

చందా స|| ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

జ్యేష్ఠ మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

పుష్పాంజలి; చైత్రలక్ష్మి—శ్రీశేషాద్రి రమణకవులు; కవి-
కవిత్వము—భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; వేదాంగ—శంకర
దీక్షితులు; వ్యావహారికభాషాపరిపాక—గిడుగు వేంకట
రామమూర్తిగారు; వలపుపూస—అడివి బాపిరాజుగారు; ప్రాచీనార్య
శ్రీలు—దిగవల్లి వేంకటశివరావుగారు బి. ఏ., బి. ఎల్.; ముద్దు
కృష్ణుడు—మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు; రామరామ!—పానుగంటి
లక్ష్మీనరసింహారావుగారు; ముండకోపనిషత్తు—మలకపల్లి శేషగిరిరావు
గారు; వానప్రస్థులు—సునీతిశ్రమణుడు; విస్తలబ్ధ—కొత్తపల్లి
సుబ్బణాచార్యులుగారు; కాలరథము—కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు
బి. ఏ.; అనురాగమా - విరాగమా?—జంధ్యాల వేంకటశివకవులు;
ప్రాచీన హైందవగణితములు—దర్భా యశ్వేంద్ర సోమయాజిగారు బి.ఏ.
యల్.టి.; వానప్రస్థుని విభ్రమము—శ్రీశివశంకరశాస్త్రిగారు;
ధర్మశాస్త్రము-మహామహేంద్రజాలము—వాసా సూర్యనారాయణ
శాస్త్రిగారు; “ఏల? ఏల? ఏ”-కవికొండల వెంకటరావుగారు; కళింగము-
కళింగపట్టం (గంజాం)—బుర్రా శేషగిరిరావుగారు ఎం.ఏ., పి. హెచ్.డి.
సమాగమము—నోరి నరసింహశాస్త్రిగారు, బి. ఏ.; మాలతి—
రాయసము వేంకటశివరావుగారు, ఎం. ఏ., ఎల్. టి.; సుఖము—
కూచిమంచి వేంకటరాజుగారు; కుటుంబరావుగారి సంసారగోష్ఠి—

వె. వీరరాఘవస్వామిగారు బి. ఏ., ఎల్. టి.; ఆకాశము - పేదరాసి
వెద్దమ్మ—అధికార్ల సూర్యనారాయణరావుగారు, బి. ఏ., బి. ఎల్.;
జంతువులెట్లు పగలేర్చుకొనును?—కొ. నృసింహాచారిగారు; సము
ద్రము—బసవరాజు అప్పారావుగారు బి. ఏ.; కలికి-చిలుక—వేటూరి
ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; అభిలాష—నన్నిభానము సూర్యనారాయణ
శాస్త్రిగారు; శ్రీమచ్ఛంకరభగవత్పాదాచార్యులచరిత్రము—దైత
కోటిశ్వరశర్మశాస్త్రిగారు; ప్రేమతత్త్వము—మల్లాది సూర్యనారా
యణశాస్త్రిగారు; ఆజంతాచిత్రములలోని ఆయుధములు—కొ. నర
సింహాచారిగారు; చక్కలు—దేవులపల్లి వేంకటకృష్ణశాస్త్రిగారు
బి. ఏ.; గానము—కాశీనాథుని భైరవమూర్తిగారు; ఆంధ్రకన్య—
తురగా వేంకటరామయ్యగారు; నేటి తెలుగుకవిత—సోమంచి
సూర్యనారాయణశర్మగారు; నేను—ఒకరు; హిందూదేశమునందలి
గోదావరిశ్రమ—వి. యస్. చిన్నస్వామిగారు బి. ఏ.; ఒకనాడు—
పంద్యారం వేంకటసుబ్బయ్యశర్మగారు; పుట్టసింహుడు—గ్రంథపరి
చయము; పత్రికావిమర్శనము; ప్రళయభీతి—దామరాజు
పుండరీకాక్షుడుగారు బి.ఏ.; సాభిప్రాయవిశేషములు; సన్మానము—
నిడుమోలు కనకసుందరముగారు బి. ఏ. (ఆనర్పు); ప్రకటనలు

చిత్రపటముల వివరము

వర్ణచిత్రములు:—గౌరీశంకరులకల్యాణమహోత్సవము, సీతానందర్చనము, శ్రీరామ పంచాయతనము.
సాధారణచిత్రములు:—రామసుగ్రీవమైత్రి, వాలివధ, హనుమంతుని రావణాంతఃపురప్రవేశము, అంగుళీయకప్రదానము,
లంకాదహనము, హనుమత్ప్రత్యాగమనము, చిత్తూరుముట్టడి, చిత్తూరు-పుట్టసింహుని సాధము, ఇతర పటములును.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

అమెరికను వైమానికులు

కలకత్తా చేరి

ఆక్యాబు, జూన్ 26:—ఉదయం 7¹/₂ గంటలకు వీరు
ఆక్యాబునుండి బయలుదేరి. (అ|| తె||)
కలకత్తా, జూన్ 26:- అమెరికను వైమానికులు నేడు
కలకత్తాకు 15 మైళ్లదూరమున యిచ్చాపూరు వైపున హాగ్లి
మీదనున్న నవాబ్ గంజిలో దిగిరి. వారికి స్వాగతమిచ్చుటకు
యూరసియనులను భారతీయులను యెండవితరీతముగా నున్న
ను ఉధయమునుండి కనిపెట్టుకొనియుండిరి. వైమానికులు కల
కత్తా ప్రైముప్రకారము మూడింటికి పావుగంట యున్నదనగా
చిచ్చిరి. రెండువిమానములు ముందుగా వచ్చెను. మూడవది వాని
వెనుక నే వచ్చెను. (అ|| తె||)
లెఫ్టినెంటు హువెలు స్వీట్జుగారి యంత్రమే మొట్ట
మొత్తము నీటిపై తిగను. సౌతుపెట్టుబాల్లర్సు అమెరికను కాన్సులు
కర్నలు యేటును ఒక రాయ్ ఏర్ ఫోర్సు ఉద్యోగియు, పో
స్టు ఉద్యోగులును తక్కినయుద్యోగులును వైమానికులకు స్వాగత

మిచ్చి ఒకపక్షిభుక్తముహూర్తముపై కెక్కిరించుచుండిరి. ఆపక్షిగురు
పై ఘోరములైన తరువాతవైమానికులు కలకత్తానువచ్చిరి.
కలకత్తాలో వీరమి చేయునది యింకను తేలలేదు. (అ. (తె.))
ప్రయాణ వర్ణన
కలకత్తా, జూన్ 26:- గ్రేటు యాష్టర్స్ హోటలు వద్ద
అన్సీసియేటెడు ప్రెస్సనా రడుగగా మూడు అమెరికను విమా
నములకును కమాండింగు ఆఫీసరుగు లెఫ్టినెంటు హువెలుస్వీట్జు
యాలిభగముగా చెప్పెను.
వైమానికులు ఉదయముననే ఆక్యాబునుండి బయలుదేరిరి.
అప్పుడు వాతావరణస్థితులు చాల ప్రతిహాలముగా నుండెను. ప
ట్టామంతయు దట్టమైన పొగమంచుతో నిండియుండెను. సము
ద్రముమీద కొన్నిమైళ్లవరకు వర్షము విక్రూటముగా కురియు
చుండెను. నాకావిమానములు సరాసరి సముద్రమువైపు ప్ర
యాణమొనర్చి, యిందునుండి బయటపడి సరియైనవాతావరణ
ములోనికి వచ్చి 9¹/₂ గంటలకు చిట్టగాంగు చేరెను. చిట్టగాం
గులో వారు ముహూర్తా ముగవరకు నుండిరి. జనులు ఆశ్చర్య
ముతో గుంపులు గుంపులుగా చూడవచ్చిరి. లంగువేసి ను
టకు సరియైన వీలులేకుండుటచే వారు తిన్నగా హార్బరులోనికి

రాజేక పోయిరి. మధ్యాహ్నము వెంటనే కలకత్తాకు బయలు
దేరిరి. అప్పుడు మూడుడు ప్రకాశమానములలో వెలుగుచు వా
తావరణస్థితి బాగుగా నుండెను. 2-30, 2-45 ని|| ములమధ్య
విమానములు కలకత్తాపై యెగురుమన్నట్లు కనబడెను. సగర
ములో అనేక చోట్ల ప్రజలు తలెత్తి ఆకాశమువైపు చూడ
సాగిరి. మూడుగంటలకు మూడు విమానములు నదిమీదుగా
త్రికోణాకారముగావచ్చి నవాబుగంజిలో వానికొరకు ఏర్పా
టు చేసినస్థానములో దిగెను. వైమానికులందరూ చక్కని ఆరో
గ్యస్థితిలోనున్నారు. హిందూదేశమునందు ప్రయాణముచేయ
తలెనని చూచుచున్నారు. వైమానికులు కొన్నిదినములు కలక
త్తాలో నుందురు. రేపు య త్రములకు నడినుండి మైదానము
మీదికి తీసికొనివచ్చి భూమిమీద ప్రయాణమొనర్చుటకై చక్ర
ములను తగిలించుదురు.
శనివారమునాడు అమెరికను కాన్సులు జెన్సెలు వారి
తరపున స్వాగతమిచ్చును. రాత్రి కలకత్తాలోనున్న అమెరిక
ను లీజియనువారు విందునర్తురు. అమెరికను డిప్యూటీ
య్యుగలకు గూడ విందునర్చుటకు యేర్పాట్లు చేయుచు
వున్నది. వీచ్చేవారములో అల్టాబాడు కెల్లవలెనని స్మిత్తుగారు
ఉద్దేశించుచున్నారు. (అ|| తె||)

ఆంధ్రనాటకసాహిత్యపరిషత్తు

సాహిత్యసభాధ్యక్షులుగూ శతాధిపతి కాశీ

కృష్ణాచార్యులుగూతో సంభాషణ

ప్ర:—నాటకమునకు, ఆభినయము ప్రధానమగుటచే, భావలో నేమినిమిత్తము?

జ:—నటించు, భాషగ్రధిత మగువస్తువు నాడబూను లేనిమిత్తము ఇది ఒక కారణము.

ప్ర:—అట్లే, సంగీతగ్రధితముగ నాటకము లాడ జనదా?

జ:—సంగీతగ్రధితముగ నాటకము సంభాష్యమయిన అవశ్యముగ నాడవచ్చును. సంగీతగ్రధితముగ నాటకముంటయే యపభంజము. సంగీతమునకు, నాటకమునకు అవినాభావమునిర్ణయించబడుటయే హేతువు. పద, పదార్థ, ఆభినయ, ప్రధానముగ నాటకము, పద, పదార్థాభినయపేక్ష మగు, కేవలనాదరూపసంగీతముచే రచింపబడు టెట్లు సాధ్యమిదా?

ప్ర:—సంగీతపాత మగు నాటక మనవచ్చునా?

జ:—నాటకాంగముల దేనియందును నియతసంబంధములేని, సంగీతమున హిందుసాహిత్య మెట్టిది?

ప్ర:—పరంపరాసంబంధము గ్రహింప గూడదా?

జ:—పారంపర్యము, బాదరాయణముగ పరిణమించునాడ!

ప్ర:—అట్లయిన, నాటకమున భావ కెట్టి స్థానము గలదు?

జ:—నాటకప్రమాంగ మగు ఆభినయమునకు భావ, సహజబుధువు. ఆభినయమును భావయు, భావను ఆభినయమును పరస్పరమునిరూపించి గ్రహింపజేసికొనును. ఇది ఒక కారణము.

ప్ర:—ఎట్లు?

జ:—హృదయభావమును మనము భావచేష్టకృతమనట, (భాషింపజాలని) మూగినాడు, కరముఖాదిచలనములచే వ్యక్తీకరించును. భావమునకు భావ వైఖరివ్యాఖ్యానము ఆభినయము, ఆంగికవ్యాఖ్యానము.

ప్ర:—కాన, నభినయము భావము విడనాడజాలదా?

జ:—మూగినానియందుగాని, మూకప్రతము బూనిన వానియందుగాని విడనాడను.

ప్ర:—నాటకమునకు!

జ:—అట్టిపాత్రల నభినయించుపట్ల, నాటకమునందును విడనాడను.

ప్ర:—నాటక సామాన్యమున?

జ:—నాటకసామాన్యమున భాషాసాహిత్యములేనిది ఆభినయము కృతకృతము కానేరదు.

ప్ర:—సంగీతము?

జ:—అట్లే. సంగీతప్రధాన మగుపాత్రల ఆభినయించు పట్ల, సంగీతము అవశ్యగ్రహ్యము. నాటకసామాన్యమున, పద, పదార్థాభినయపేక్ష మగు సంగీతము అప్రస్తుతము.

ప్ర:—ఆభినయము, నాటకమున స్వతంత్రసాధనముగ పరిణమింపగలదా?

జ:—జీవితమున. సర్వసాధారణముగ భాషప్రకటన సాధనముగ భావము, నిర్దిష్టపలుకునంతటి విజృంభణమును ఆభినయము సాధించగలిగినప్పుడు, స్వతంత్రసాధనముగ గ్రహింపబడగలదు. అట్లు పరిణమింపజేయు యత్నమే బయస్కృతలందు గాన్పించుచున్నది.

ప్ర:—ఆయత్నము ఫలించిన నేమగును?

జ:—జాగ్రత్తమున నాటక లేకపోవును.

ప్ర:—ఇట్టిప్రయత్నము ఆభినయశాస్త్రమున జరిగినా?

జ:—అట్టి యత్నమే ఆభినయదర్శనమును రచించినది. భాషగూని గ్రహింపరాని ఇహజాతములకు గూడ సంకేతముల కల్పించి భావము నిర్దిష్టపజేసి, ఆభినయమునకు పట్లముగట్టనలసినతంత్రమే నాటకవేదము.

ప్ర:—అది యేలవిధమయినది?

జ:—భావము మరచి ప్రపంచము, ఆభినయవశం వదులు కాకుండుటచే!

ప్ర:—కాన, ప్రపంచమును, ప్రపంచవ్యవహారములను, అనుకరించుటయే నాటకధర్మము!

జ:—చక్కగా గ్రహించితివి?

మదరాసు కలెక్టరువర్బురు

బిరుదుముల సనదుల నొసగుట

కడచిన సంవత్సరము జూనునెలలో, సార్వభౌముని జన్మదినసందర్భమున నొసగబడిన బిరుదుములకు సనదుల నొసగుటకై నిన్నసాయంత్రము 5-30 గంటలకు మదరాసు పచ్చయప్ప హాలునందు కలెక్టరువర్బురు జరిగెను. కలెక్టరు హెచ్. టి. రెయిలిగారు సనదులనొసగెను. దర్బారునకునిన్న సనదులను దీసికొనినవారుగాకను, మరికొందరు వచ్చియుండిరి. వారిలో డి|| బి|| సల్లాగురుస్వామిశెట్టి, డి|| బి|| గోవిందరావు చతుర్భుజరావు, డి|| బి|| పి. పరాంకుశంనాయుడు, రా|| బి|| టి. తణికాచలంశెట్టి, రా|| బి|| టి. వరదరాజులనాయుడు, రా|| సా|| పి. సంబంధం మొదలగురు, భా|| బి|| మహమ్మదుఖిముల్లాసాహెబు, హెచ్. ఏ. హర్ష, భా|| సా|| మొక్కదీనుఖానులోడి, శ్రీరాములు నాయుడుగారుండిరి.

బిరుదుముల విలువ

సనదుల నొసగుటకు పూర్వము కలెక్టరు బిరుదుముల విలువనుగూర్చి యొకంత ముచ్చటించిరి. ఈపచ్చయప్పహాలు సుప్రసిద్ధమైనది. ఈహాలునందు ఎన్నియోమారు లెట్టివర్బురులు జరిగెను. కాని ఈమారు లా, వైద్యము, ఎంజనీయరింగు, వర్తకము మున్నగువానికి సంబంధించినవారు, అన్నివృత్తుల ప్రతినిధులును నేడుసన్మానింపబడుచున్నారు. కనుక మిర్రలగును సంతోషింతురని నేనుతలంచుచున్నాను. కానిఈసందర్భమున మరియొక విషయమును చెప్పవలసియున్నది. ఒకశాసనసభ్యుడు బిరుదుములను గ్రహింపక నిరాకరింపవలె ననియు బిరుదుముల నొసగుపద్ధతియే సరిగాదనియు తూలనాడెను. ఆసభకునేను హాజరగుట తలపించెనుకాని ఆతనివాఖ్యాయము పారభాటుఅనిఅప్పుడు తలంచితని వాస్తవముగ ఆతనియభిప్రాయము సమంజసమైనదిగాదు. ప్రజాసేవ చేసిన మహనీయులను గౌరవించుట సహజము. అట్టివారి మహాపకారమును గుణగములను ప్రభుత్వమువారు గుర్తించి తగినబిరుదుముల నొసగదురు. ఈబిరుదుముల నొసగినపుడు బిరుదుములసాంధువారిని ప్రజలెంత ను అధికముగ గౌరవముచేయగలుగుదురు. ఈకాలమున ఎవరేమి చేసినదియు తెలిసికొనుట దుస్సరముగనున్నది. అట్టిసమయమున ఈబిరుదుములనొసగుటవలన వీరిని ప్రజలు బాగుగగుర్తింప గలుగుదురు. కనుక ప్రభుత్వమువారు బిరుదుములనొసగుట మిక్కిలి యవసరమునున్నది.

సనదులనొసగుట

అంతట కలెక్టరు బిరుదుములను పొందినవారిని ఒకరిచెంబడి ఒకరిని పిలిచిసనదులనొసంగిరి.

వాదినబహద్దరు

సి. ఆర్. తిరువేంకటాచారిగారు. కీ. శే. సర్. వి. భాష్యం అయ్యంగారి అల్లుడు. ప్రస్తుతము స్వామికాజుగోర్తు ముఖ్యజ్యోతి.

వి. మాసిలామణిశెట్టిగారు కొంతకాలము హైకోర్టువకీలుగ నుండిరి. తరువాత అఫిషియల్ రెఫరెగను అడ్మినిస్ట్రేటరు జనరల్ గను పనిచేసిరి. కడచిన సంవత్సరము కొలదికాలము హైకోర్టుజడ్జిగనునుండిరి. మరల రాగల జులైమాసమునండి హైకోర్టువకీలుగ నభ్యసంపదించి యున్నారు.

రావు బహద్దరు

పి. నెల్లయప్ప పిళ్ళెగారు తిరునల్వేరిలో వకీలుగనుండి రెండుమాడు సంవత్సరములనుండి మదరాసు హాయికోర్టులో నభ్యసించుచున్నారు. బ్రాహ్మణేతరనాయకులలో నొకరు.

ఎస్. వెంకటపతి నాయుడుగారు ఇంగ్లాండు జర్మనీ ఇటలీమున్నగు విదేశములను వర్తకపరిశీలకులను పరిశీలించుటకై

ప్ర:—కాన, ఆభినయము, స్వయంపర్యాప్తముకాకుంటయే, భావను అనుసరించుటకు హేతువు?

జ:—అది యొకహేతువు. జీవితమునందు అట్లుంట మరియొక హేతువు.

ప్ర:—సంగీతము గూడ నాటకమున గ్రహింపనెడ నెట్లుగ నుండవలెను?

జ:—సంగీతము, ఆభినయముతో భావముగల సంబంధమును గల్గియుండవలెను. మజ్జయు జీవితమునందు సామాన్యముగ భాషాభినయములకు గల స్థానమును సాందవలెను.

(బి. వి. శేఖర్)

(సశేషము)

వెడలి చూచియుండినను. ప్రభుత్వరేడు గ్రామసంఘం నై ఎం. సి. ఏ. మున్నగువానికి విరాళములనొసగుచుందురు.

ఎం. బాలసుందరం నాయుడుగారు, వర్తకులు, యుద్ధకాలమున ప్రభుత్వమువారికి చాల సహాయము చేసిరి.

రావుసాహెబు

ఎస్. వి. కనకసభాపిళ్ళెగారు మదరాసు డి.సి. డబ్బు ఆస్తిపైంటు ఎంజనీయరు విల్లింగుడను, హట్టును బ్రిడ్జిలను కట్టించినవారు.

పి. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు. రెవిన్యూబోర్డు ఆఫీసులో సాట్లు ఆర్కైవ్ కాఖాలో మొదటి అసిస్టెంట్.

టి.రామానుజఅయ్యంగారు:—ప్రభుత్వసేవయందుండి ఫించనుపుచ్చుకొనిరి.

పి. మాణిక్యమొదలియారు గారు వర్తకులు. యుద్ధకాలమున సైనికులకును వాన్ కమిషన్లు ఆఫీసులకును ఇంగ్లండు మున్నగునవి కట్టించెను.

భాష్యకార్డు నాయుడుగారు: యుద్ధకాలమున మదరాసు సెంట్రలుస్టేషనులోని రైల్వే ఆఫీసులో మెడికల్ ఆఫీసరుగ నుండిరి.

వైద్యుని:

టి. ఆర్. ఎక్. ఎలిరాజులనాయుడుగారు. వీరు క్రిస్టియను కాలేజీలో చదివి ంతకాలము రైల్వేకంపెనీలో పనిచేసిరి. తరువాత కీ|| శే|| టి. శ్రీనివాస పండితులవద్ద ఆయుర్వేదవైద్యము నేర్చుకొని అప్పటినుండి వైద్యవృత్తి నవలంబించుచు భీమవారి కుదితముగ వైద్యసేవ చేయుచున్నారు.

సనదులను సమర్పించిన పిమ్మట, కలెక్టరు పుష్పమాలాలంకృతులైరి. అంతటితో దిర్యారు ముగిసెను.

ఎక్స్ జుఇన్ స్పెక్ టుచ కన్ స్టెన్ టు

ఒకమిల్లియన్ మూలనీకి శిక్ష

బొంబయి, జూను 26:— రాజబహదూరు మోతీలాలుచిల్డ్రన్ (ప్రానా యజమానిముల ముకుందవంశీధరుగారు, ఎక్స్ జుఇన్ స్పెక్ టు తనలెక్కల పుస్తకములను పట్టుకొనుటకు చిల్డ్రన్ ప్రవేశించుచుండ నడ్డుపెట్టెనను కారణముచే ముద్దాయికి ఒకగోజువికి ఖయదును రు 1200 జరిమానాను సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటువిధించెను. నెవన్యుజడికానిని ఖాయపరిచెను. ఈకేసుఅప్పీలులో హైకోర్టు ప్రధానన్యాయమూర్తియు, న్యాయమూర్తిపాస్టర్లుగారును అప్పీలును ాట్టిచేసిరి. కాని వికి ఖయదును రద్దుచేసి, జరిమానాను రు 1200 నుండి రు 100లకు తగ్గింపవలెనని తీర్పుజెప్పిరి. (ఆ||ప్రె||)

టూరీపుబ్లికేషన్ హెచ్చరిక

కాగితపు సారి శామినిలు పట్టుదుగూడుకు గుట

ధర్మ జూను 26:—కాగితము, పిమ్మెంటు పరిశీలనవారు రక్షణ కొరతమువాదనను బలపరుచు నుటలేదని హెచ్చరించుచు టూరీపుబ్లికేషన్ డిస్ట్రీక్టు ప్రకటనను గావించిరి. సిన్డ్రాయందు, వై పరిశీలన ప్రతినిధులకు విచారించుటకు నిర్ణయింపబడిన లేదీలందు పరిశ్రామికులు తమప్రతినిధులకు సంప్రదించుట. రక్షణము గోరుచు దరఖాస్తుపెట్టుచిన కంపెనీలు, బోర్డువారియెదుట సాక్ష్యము నొసగుటకు వెనుకానుచున్నయెడల వారు తమవాదనను బలపరుచుకొనలేదను సంకేతముచే నట్లు జేయుచున్నారనిగాని, లేకరక్షణను గోరుటలో హామీకల్పన పట్టుచులేతనిగాని బోర్డువారిచేతచలనవచ్చును. ఎట్టిచూలస్యమును లేకుండ బోర్డువారి యెదుట హాజరై తమవాదనల బలపరుచుకొన జాలకజూయిన యెడలను, విచారణ సంవర్కమున బోర్డువారికి తోడ్పడజాలకపోయినను అట్టిపరిశ్రమయొక్క లాభములకు చాలభంగము గలుగును. (ఆ||ప్రె||)

ప్రభుత్వము రు-కా-లు

రాయబారములు తిరిగి ప్యాంపింపబడలేదు

అలహాబాదు జూను 26:—పంజాబ్ ప్రభుత్వమువారికి ని, అకాలీలకును రాయబారములు తిరిగి పారంభింపబడెనను వార్త నిరాధారమైనదని ప్రాటించుటకు “పయెసిగ్” పత్రిక కధికార మొసగబడెను.

‘నవజీవన’ పత్రికాభి

పాఠము

ఈవారపు ‘నవజీవన’లో మహాత్ముడు చరిత్రాశ్రయ సత్యాగ్రహములో కొన్ని అంశములనుగూర్చి చర్చించుచు నిట్లు వ్రాసెను:—

‘మహాధాన మనిన నర్థమేమి? ప్రధానవిధ్యనుగూర్చి భేదాభిప్రాయము రానపుడు ఉభయపక్షములను ఇచ్చిపుచ్చు కొనుచు అన్వేషము స్వతంత్రముగ నుండవచ్చును. సత్యాగ్రహము జేయువానికి భయపన్నమాటయే యుండదు. సంపూర్ణ విశ్వాసము నుంచుట కెట్టిభయము నుండదు. ఆయన యుంచిన విశ్వాసమునకు నిరుపది సాదులు భంగము గలుగునాక ఆయన చెడిపోవునదేమియును లేదు. 21 వ సారి ఆయనవిశ్వాసము విశుద్ధికాంతితో రేజిల్లును. సత్యాగ్రహము జేయువాడు తన పడవను భక్తివిశ్వాసములద్వారా నడుపును.

స్వామ్యమును లేకున్నను మనమెట్టిస్థితిలో నున్నను ప్రభుత్వమునకు మనము సహాయము జేయునన్నయెడల మన పై నెట్టి అధికారమును చలాయించజాలదు. ప్రభుత్వము మన పై నిధింపు నుత్తరువులకు విధేయులముగ నుండునన్నయెడల స్వామ్యప్రకారము శిక్షబోధపలసినదే. జనసామాన్యము శిక్ష భయములన లొంగిపోయి ఆయుత్తరువులకు విధేయులై యుండును. కాని సత్యాగ్రహి యీసాధారణ ధర్మము నతిక్రమించును. ఒకవేళ సత్యాగ్రహి స్వాధికారమునకు విధేయుడైయున్నను, లేకున్న శిక్షయొక్క వచనోయను భయముతోనట్లు చేయడు. అట్లుచేయుటలన ప్రజాక్షేమాభివృద్ధికి పని జేయుచు స్వయముగ కోరియే అట్లు అధికారులకు విధేయతతో నుండియుట లేలందును. ఈసత్యాగ్రహసాధన మన్నంతకాలము మనము సర్వస్వాంత్రత్వము గలిగి నిర్భయముగ నుండుము. ఎవరైనను వచ్చి యిప్పుడున్న మహాబలము మరల రాదని యను నెడల అయ్యతకు సత్యాగ్రహి గా డనియు, సత్యాగ్రహ మన్న ఆతనికేమియు తెలియదనియు నేనుచెప్పగలను. ఆకాన్తింపులము సంద్యోనదిగాననియు అనిశ్చయమునుఆచంచలముననియు ఆయన తెలుసుకొనినతెను. అదియేనిజమునెడల మనము జేయుప్రయత్నములు విజయము గాంచనేరవు. ఇంతవరకేమైన విజయమువచ్చినయెడల అదియంతయును మహాప్రవాహములో క్లిష్టదానకముగనే యుండగలదు.

వత్తిలు

మహాత్ముడు నవజీవనలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—
ఏదైన ప్రతినితను అందరిలో గావించి అన్వేషించి విడిచి పోగానే వెంటనే మరచిపోవుటను సాధారణముగ నాయనుభవములో గనుకొనుచున్నాను. అట్టితరి అసలు ప్రతినిత పట్టుకొండ నుండవలెనని నేననను. మనజీవితములో ప్రతినితనింటి నో బట్టుచు వదులుచు సౌమ్యము కలబలించినగాని మానవులభివృద్ధి గాంచజాలరని నాఅభిప్రాయమును అనుభవమునై యుండెను. ఈమాటయొక్క అర్థము మనము చచ్చేవరకును లొంగి మనియు దృఢశిశ్యమును లేనియెడల ఫలితమేమియును గలుగదనియు మాత్రమే. యథాశక్తి యనుమాటలవిశేషము నాకు చెలియుటలేదు. ప్రతినితై కొన్నవలయునంత బలమువచ్చును. యథాశక్తి జేసెన మనెడివారికి ఆశక్తి కొన్నివేళలందు తగ్గి యుండునని యనవలయును. ఈశక్తి లేనపుడు ఆయన యెట్టిసహాయమును లేకయుండును. భక్తిప్రతినిత పూనునెడల నిట్టికష్టసమయములందు ఆక్కరకువచ్చును. మనుష్యుడు భగవంతుని సాక్షిగ బట్టుకొనును. బలము తగ్గిపోవునపుడు అభగవంతుడువచ్చు ప్రక్కనిలుచును.

ఇట్లు భక్తితో ప్రతినితై కొనుట కెట్టివిలువను లేకుండ జేసితిమి. సరిగా ఆలోచనజేయుకొండ ప్రతినితనుటలన వానిని వదలివేయదుండుము. ప్రతినితనుబట్టి వదులుట కలవాటు పడుట నలన వానిననుసరింప నవసరములేదని భావించుటగూడ నలవాటయ్యెను.

బదరు బండిపోటు

జూను 18వ తేదీన బందరులో బండిపోటు జరిగి ఒక గృహాయజువాని సంపద జేసెనని మామ 20వ తేదీన విశాఖపట్టణమునకి వచ్చినవార్త విషయమై అధికారికిత్యా అందు నిజమేమియు లేదని మాకు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

ఎవరెస్తు శిఖరారోహణము

మల్లారీ, ఇర్వినుగార్ల మరణోదంతము

పర్యమనెక్కుటలో ప్రమాదము

కారణమును అనుమానము

కలకత్తా, జూను 26:—జూనునెల 8వ తేదీన కర్నలు నార్తనుగాను తూర్పు రాంగ్వకునుండి వ్రాయుచు, ఆరోహణ వారి ప్రయత్నము లెట్లు అపజయమునందెయు వర్ణించెను. ఆ జూబుక్రింద 11 తేదీన మరావాయుచు, మల్లారీ, ఇర్వినుగార్ల మరణముగరించి క్లుప్తముగ చెలిపెను. మొదట మెల్లారిగా దును బ్రూసుగాల్లను, 25000 అడుగులవరకు నెక్కిరి. అప్పుడు శిఖర మతి తీవ్రముగనుండెను. వారివర్త ఆగ్నజనువాయువు లేదు. కాని పోర్టును అలసిపోవుటచే నారు వెనుకకుతిరిగిరావలసివచ్చెను. తరువాత నార్తను, సామర్వెల్లిగాల్ల 28000 అడుగుల ఎత్తువరకు ఎక్కిరి. కాని వారుమాడ వెనుకకుతిరిగి వలసివచ్చెను. “పోరాటముమాత్రము స్వామ్యముగనే జరిగెను. కాని శత్రువును భేదించుటకు మార్గము లేకపోవుటచే పరాజయ ముండవలసి వచ్చెను.” అని దీనినిసాను రెల్లీగాను వర్ణించిరి. 28000 అడుగుల నెక్కున ప్పటికి సామర్వెల్లిగాల్లను అలసిపోయిరి. నార్తనుగాను ఒక గంటనేపు కష్టపడి ఇంకను80 అడుగుల ఎత్తునెక్కి గలిగెను. సామర్వెల్లిగాల్ల క్రొందుండి జూచుచుండెను. ఆచిత్తునుండిజూడగా, నలువైపులనుగాన్పించినవృత్తము మహాద్భుతముగనుండెను. ఎక్కుచున్నవారి యెదుటనున్న అత్తున్నతశిఖరము లన్నియు, ఒక తెల్లని మంచుసముద్రమునందు ఒకస్వల్పభాగమునఅత్తున్నవస్తువులుగా గాన్పించెను. నార్తనుగాను దిగుచున్నప్పుడు, మంచుదెబ్బచేత కండ్లుచూపుపోయెను. అంతట హింద్వునుగారు ఇద్దరు పోర్టు ర్ల సహాయముతో ఆయుధద్రవకరము మార్గముగండా 60 గంటలు ప్రయాణముచేసి నార్తనుగాల్లని నెం80 క్యాంపునుకుదింపుకొనివచ్చిరి. పర్యవేక్షకుల నెక్కుటలో సామాన్య అనుభవముగల హింద్వును గారింత కార్యమును జయప్రముగ నిర్వహింపగలుగుట ఆశ్చర్యజనకము. ఈలోగా మల్లారీ గారు, ఇర్వినుగారి తోగలిసి, మాడవమారు ప్రయత్నించుటకు సిద్ధమై. బ్రూసు గారి హృదయము కొంచెము దుర్బలముగానుండుటచే ఇర్విను గారిని దీసికొనిరి. జూను 7 వ తేదీన అగ్నజనును దగ్గరనుంచుకొని వారు ప్రయాణమైవెల్లిరి. 8 వ తేదీన ఉదయం 8 గంటలకు 650 అడుగులయెత్తున నుండుమనియు, అచ్చటనుండి పంపువార్తలకు అందు నుటకు సిద్ధముగ నుండువలెననియు వారు కెన్యా యంత్రసహాయమున నియోలుక్యాంపునకు చెలిపిరి. తరువాత వారివర్తనుండి ఎట్టివార్తయు రాలేదు. 8 తేదీ ఉదయమునకు వారు 28000 అడుగుల ఎత్తునకు చేరగలిగియుండురని నార్తనుగాను అంచనాజేసిరి. 9 తేదీ మధ్యాహ్నమునకు క్యాంపులో ఆందోళన జరిగెను. బట్టుగాను పోర్టు సహాయముతో వారి నన్వేషించుచు వెల్లిను. కాని వారిజూడ ఏమియు గాన్పించలేదు. మనుష్యమాత్మలకు సాగ్యముగ ప్రయత్నము లన్నియు జేయబడెను. శిఖరములనెక్కుటలో నేటియో ప్రమాదముగలిగి వారు మరణించియుండురనియు, అగ్నజను వాయువులోపించుటగాని, వాతావరణము అనుమలముగ నుండకపోవుటగాని సంభవించి యుండవలయు నమ్ముచున్నారు. (అ. ప్రె.)

మ|| మంత్రి లనియొజనము

గవర్నరు సృష్ట్యేకాధికారము

నుచయోగించు వదంతి

ఎన్నికలలో నోడిపోయినవారు

నియమింపబడు సూచనలు

ఆలహాబాదు జూను 26 —విలాసపురమునుండి వచ్చిన ఒక తంతివార్త వలన నిటుల చెలియుచున్నది. చిట్టాపీను, హిఫజులు ఆలీగార్ల రాజీనామాల నొసగుటచే భాజీయైన మంత్రిపదవులను, గవర్నరుప్రత్యేకాధికారము నుచయోగించి ఆరు నెలలవరకు తాత్కాలికముగ మంత్రిలులను నియమించునని, నమ్మకముకూర్చు చెలియుచున్నది. కెల్కార్లు, గులాం మోహిద్దీనుగార్లు ఈ పదవులకు నియమింపబడవచ్చును. ఓరిజువును గత ఎన్నికలలో నోడిపోయినవారే. (అ. ప్రె.)

కేంద్ర ఖిలాఫతు సంఘము

రెండవదిననూ వేళము

తీర్మానములు

ఢిల్లీ, జూను 26:—సెంట్రలు ఖిలాఫతువారు నిన్న రాత్రి తిరిగి సమావేశమై చాల తీర్మానముల గావించిరి. మహా మృదీయసంఘమును పునర్నిర్మాణ మొనర్చుటనుగరించి, జమయితులు ఉలేమా, ముస్లిములీరు, మొదలగు మహమ్మదీయ సంఘములతో నుత్తర ప్రత్యుత్తరముల నొనర్చుటకు ఉపసంఘమువారి కధికార మొనగుచు తీర్మానింపబడెను. ‘మెలిపుహా’ నేనుగారు, ఖిలాఫాపదవికి అనర్హుడనియు, ఆతడు తనంతదానే ఆపదవికి తనకున్నవని దెలుపు హక్కులను వదులుకొనవలెననియు ప్రపంచ మహమ్మదీయ సహాసమావేశమువారు ఖిలాఫా నెన్నుకొనవలెననియు మరొక తీర్మాన మొనర్చబడెను. ఖిలాఫతు ప్రెసును నడుపుటకును పరిపాలించుటకును కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి కధికార మొనగుచు, ఆప్రెస్సుయొక్క ఖర్చునకు గాను 3 నెలలవరకు నెల 1 కి రు 1000 ల నొసగుటకు మరొక తీర్మానము నొనర్చిరి.

అలీగరు జమియామిల్లెలు ఇస్లామియా విశ్వవిద్యాలయమును కాశ్వతముగ స్థాపింపబడెననియు, ఖిలాఫతుసంఘము వారు దానిండుపుటకు సంపూర్ణ నిశ్చయమై యున్నారనియు ప్రకటించుట కధ్యక్షునకు అధికార మొనగబడెను. కీ|| శే|| సయ్యదు మహమ్మదు హుస్సేన్ (హుస్సేన్) కీ|| శే|| సయ్యదు కమలద్దీన్ అహమ్మదు (అలహాబాదు) గార్ల మరణములకు కారణమునదెలుపుచు తీర్మాన మొనర్చబడెను

అగ్నజుడు కార్యక్రమమును ముగించుచు, సభను జయప్రముగ జరిపినందులకును, చాలవారమునుండినున్న ఢిల్లీ వేదీని భరించి కార్యక్రమమును నిర్వహించినసభ్యులకును కృతజ్ఞతను చెలిపెను. నిర్వహింపవలసినపని చాలయధికమనియు, జాతీయ పునర్నిర్మాణమును జయప్రముగవలెనన్న చాలకష్టపడి ధనమును నేకరింపవలెననియు నుడివెను.

అఖిలభారత జాతీయోపసంఘసభ్యు లగు, మాలానా మహమ్మదాల్, హేదాల్ మున్నగు ప్రభువులందరను ఉదయము అహమ్మదాబాదునకు ప్రయాణమై వెల్లిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రపంచమహమ్మదీయ సభ

సమావేశస్థానమును మార్చవలెను

ఢిల్లీ జూను 26:—ఖిలాఫతు రాయబారవర్గములక్కిరి జనినతరువాత, ప్రపంచమహమ్మదీయ సమావేశస్థానమును కెయిరోనుండి కాంప్టాంటినోపిలునకో, లేక అట్టిప్రాముఖ్యముగల మరియే ఇతర ప్రదేశమునకో మార్చవలెనని తురుష్కులకు గట్టిగా నచ్చుజెప్పవలెనని గూడ గౌరవజిరిని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

వైకంఠస్థితులు

సవర్ణ హైందవుల ప్రతికూలసత్వాగ్రహము

వైకము జూను 26:—సవర్ణహిందువులసభ, కె. జి. శంకరప్పగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. 250 మంది హాజరైరి. ఇందు అధిక భాగము బ్రాహ్మణులే. పి. ఎన్. మాధవనుష్క గారు, సవర్ణహైందవులు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు నిశించి, సవర్ణహైందవులం దొక భాగము వారు, అసవర్ణతా దోషము నొలగించుటవసరమని నమ్ముచున్నారని నుడివెను. కానిసభలో నత్యధికసంఖ్యాకులు, ప్రతికూల సత్యాగ్రహోద్యమమును నడపుట కనుకూలముగ నుండిరి. ఇందులకు వలంట్టిరను, ధనమును సమకూర్చుట కొకయుపసంఘము నియమింపబడెను. (అ. ప్రె.)

ఒక స్త్రీని నన్నిలతోపాడుచుట

పోలీసు కనిస్టేబులకు శిక్ష

నేలం జూను 15:—ఒక స్త్రీని సన్నిలతోపాడిచి హినికలగ జేసినందులకు ఐ. పి. సి. 323 సెక్షనుక్రింద ఇద్దరుకానిస్టేబులుపై లేబడినతేసులో నేలంబొను సబుమేజిస్ట్రేటు సెన్నటిదినమున తీర్పుచెప్పెను. ముద్దాయిలను 15 రూపాయిల జరిమానాను చెల్లింపననియు లేకున్న ఒకవారము దినములు విడిఖయచు అనుభవింపవలసిన దనియు ఉత్తరువు చేసెను. (అ. ప్రె.)

1924 సం॥ జూన్ నెల 27-వ తేది శుక్రవారము

కార్యదర్శి: గాను.

అంధ్ర ప్రదేశ్

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గ్రామీణుల జీవితా యొక్క ప్రస్తుతము ముద్రలను చూడండి. దేశీయతను దేశీయతను. తాము విజయమునకు వచ్చినప్పుడు, సంవత్సరములు, ప్రస్తుత నివాసమున ఉన్న గ్రామములను, దేశీయతను నది కోరుతున్నాము.

దేశీయత ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఈ యుద్ధమును విజయించి, భవనము అభిమాన యాదరణ ప్రాప్తమవుతుంది. శ్రీమంతుని నీ ప్రకటనలు తెలుసుకుంటే దోడ్పడి. జనాభా అభిమాన పురస్కారము ఇవ్వడం భవనమును ఆంధ్ర యమున, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కందరికి విజయము చేయమన్నాము.

సామెతలు తెలుసుకోండి.

48 పేజీలకు ముద్రయ్యబడినది, మద్రాసు.

మద్రాసు: ముము ఏలూరు

ఈ నెల 25-న లేదని గన్నవరము తాలూకా, ఇందు పల్లెగ్రామకాపురము, సరిపల్లిగ్రామము, రాజమండ్రి తాలూకా బూరుగూడి గ్రామకాపురము, ప్రొత్తపల్లి యాకోలు 2 మొదలగు యేలూరు అనే యామువ్యుల క్రయ ప్రవులు ఆమతమునందు ఏవిధమైనవ్యక్తము లేదనియు, పూర్వహిందూమతమునందే ప్రవేశించుటకు యేలూరు శుద్ధిసంఘమువారికి అర్హిలుపెట్టినందున, వీరిని హిందూమతములోనికి, సంస్కరించి చేర్చుకొనడమైనది.

మొదటి భాగము - చంద్రయ్య

కొవ్వూరు తాలూకా గ్రంథాలయములోన

ఈనెల 28, 29 లేదని కొవ్వూరులో జరుగును. 28-న లేదని మద్రాసు 3 గంటల ప్రారంభమగును. శ్రీ విద్యాపురము రాజాగారు సభాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. శ్రీయుత కామప్ప సర్వారాయుడు బి. ఏ. బి. యల్. యమ్. యల్. సి. గారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగా నుందురు. శ్రీయుత కంఠమని రామన్నగారి విశాలగృహమున సభ జరుగును.

శివుడు శివరావు

కార్యదర్శి.

దక్షిణభారత హిందీ ప్రచారక సమైక్యసము

పై సమైక్యసముయొక్క రెండవ అధివేతనము జూలై 10-13 తారీఖులలోపల మద్రాసులో జరుగును. ప్రయాగలో నుండు బాబుపురపల్లెను దాని టండ్ల గారిని సభాసభిగనుండు మని యడిగియున్నాము. సరియైన సమయము ఫలము మున్నగు నవి త్వరలోనే తెలుపబడును.

ఈ సమైక్య సమయమున ప్రచారకులు తాము చదువ గోరు న్యాయములను చదువవచ్చును. ఆ న్యాయవిషయములను జూలై 5-న తారీఖులలోపల నాకు తెలియబరుపవలయును.

కళింబూరి శివరామయ్య

కార్యదర్శి

పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోపసంఘము

పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోపసంఘ సామాన్య సభ జూలై 2-న లేదని సోమవారమునాడు దెజవాడలోని శ్రీయుత ఆయ్యలవర కాశీశ్వరరావు పంతులుగారి యింటిలో సమావేశమగును. గమక సభ్యులైన తప్పకవయ్యచేయ ప్రార్థితులు. చర్చనీయాంశములు:

(1) ఎన్నికలు పూర్తయిన ఫిరకాల యెన్నికల విషయము.

(2) యూనెల 22-న లేదని ఆహస్యబాబాదులో జరుగు అ. భా. కాం. సంఘసమావేశమునందును జూలై 5-న లేదని సరిపల్లిగారి జరుగు అం. రా. కాం. సంఘసమావేశమునందును తీర్మానింపబడు తీర్మానముల నాలోచించి కార్యరూపమున పెట్టుట.

(3) ఇతర ముఖ్యవిషయములు.

గోవిందరాజు వెంకటేశ్వరరావు, స. కార్యదర్శి.

శ్రీ సత్యనారాయణ గ్రంథాలయము.

ధన శ్రీ శ్రీ రము

ఈ గ్రంథాలయమును 25 లేదని శ్రీ రాజారావు వేంకట వహిపతి గంగాధర రామారావు బహద్దరు జమీన్ దారువారు, వారి ప్రభుత్వపుత్రులగు శ్రీరాజారావు వేంకట నూర్మవహిపతి రామకృష్ణారావు బహద్దరు వారియొక్కయు, శ్రీవారి ద్వితీయపుత్రులగు శ్రీరాజా వేంకటరమణయ్యమ్మారావు వారియొక్క వివాహముతోనైన సన్మానముగా గ్రంథములనిమిత్తము వారిభాషాభిమానమునకు నిదర్శనముగా అర్ధనూట పదహారులు దయచేయించినందులకు మేము శ్రీవారి కెంతయు కృతజ్ఞులము.

శంకరమంది సుబ్బాస్వామి

కార్యదర్శి.

శ్రీశ్రీలక్ష్మీనృసింహస్వామియొజ్జ వైశ్యమాజము

20వరు

విద్యానిధి వేతనములు

ఈ సమాజమువారు వైశ్యవీధిబాలురకు బందరు గుడివాడ దివి తాలూకాలలో వుండే విద్యానిధి వేతనము నిచ్చుటకు నిర్ణయముగా నున్నారు. గమక అట్టిబాలురు 15-7-24 లేదని లోపుగా దరఖాస్తులకు పంప గోరుచున్నాము. దరఖాస్తులను పంపువారు యాక్రింద తెలియబరచిన తప్పిలు ప్రకారము దరఖాస్తులను పంపగోరుచున్నాము.

యింటిపేరు గ్రామంపేరు

తండ్రిపేరు

గోత్రము

వారిని గురించి తెల్పుటకు ఇద్దరు ఘరానా

మనుష్యుల పేర్లు

ఏక్లాసు ప్యాసుఅయి ఏక్లాసు చదువును.

హైడ్ మాన్యువల్లనుంచి వృత్తరం

ఎంత సహాయం కావలయును

పాలమర్రి వెంకట శేషావతారం,

వెక్రటరి.

పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోపసంఘము

ఆన 1924 సంవత్సరము మెయిసెల జమాఖర్చు

వివరములు తెలిపే పేజీలు మొట్టమొదట

జ మ లు

గతమాసము వితానాలు	రూ 140.5-6
ప్రత్యేక తిలకునిధి (జాతీయవిద్య)	894.5-7
కాంగ్రెసుభ్యుల చంరా	44-12.0
ఖద్దరకాఫీ	9-12.0
ప్రచారపు ఖర్చులు	195 0-0
అ. కాశీశ్వరరావుగారిభారా	110-14.0
గంపలగూడెం కుమారరాజుగారి భారా	40.0-0
గాంధీ పూజానిధి	114-0.0

అ ఖ ణ్ డు

జాతీయవిద్య (ప్ర. తిలకునిధి)	428.5-7
కాంగ్రెసు ప్రతినిధియము	8.0-0
ప్రచారపు ఖర్చులు	2-1 4-8
విడితింగులు ప్రచారము	0-5-0
అక్షయ ఎస్టేట్ మెంట్లు	1-10-0
బోర్డు టెలిగ్రాములు	2-8-0
కొ. వెంకటేశ్వరగారు	88.6-0
వే. శంభుకామయ్యగారు	80.0-0
వే. బాపయ్యగారు	88.5-8
మహాత్మా గాంధీపూజానిధి	610.0-0
క. వెంకటేశ్వరగారు	17.0-0
జే. వెంకట్రామయ్యగారు	10-8-0
కా. శంభురామయ్యగారు	9-12.0
గో. వెంకటేశ్వరరావుగారు	4-1-6
చితానిలవ	88-8-6

1509-1-1

చరా:—ఇదిగాక శ్రీ భవ్యుడ రామచంద్రరావు పంతులుగారిపేర బ్యాంకులో రూ 12.5.5 లు నిలువయున్నది.

పేట. బాపయ్య,

సహాయ కార్యదర్శి.

ప్రధాన మంత్రిపుంగవులు శ్రీరాజా రాయ

రాయణంగారు ఏలూరు

ది 28.6.24 ఉదయం 6.55 నిమిషములకు యేలూరు ప్రేక్షకులలో దిగిరి. రిజర్వు పోలీసువారు బ్యాండు వాద్యములు వాయిచిరి. అంతట మాపురపాలక సంఘాధ్యక్షులును, మ్యునిసిపల్ కాన్సిలర్లును శ్రీరాజా రామారాయణంగారిని పుష్పమాలాంకరులుగా చేసిరి. గం 7-12 నిమిషములకు, ఫలహారములుచేసి, రిఫ్రెషుమెంట్లు రూమునుండి పెడలిరి. వైశ్య సింహద్వారము వద్ద మంత్రిపుంగవుని ఆవిమాంధ్ర సంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీ. దేవేంద్రుడుగారు పుష్పమాలాంకరులుగా చేసిరి. అంతట మంత్రిపుంగవులు మ్యునిసిపల్ ట్రావెలర్స్ బంగారా వైభవముతో వెళ్లిరి. తర్వాత మ్యునిసిపల్ వైద్యశాలను చూచుటకు వెళ్లిరి. వ్యాధిగ్రస్తులనందరను చూచి అచ్చటి నుండి పెడలిరి. మ్యునిసిపల్ ఆఫీసువద్ద శ్రీ రామారాయణంగారిని ఆధిమాంధ్ర సైనికులను ఫోటోచేసిరి. అంతట కొత్తగా కట్టే మార్కెట్టుదగ్గర శ్రీరామారాయణంగారు ఆగ్రాసాధిపత్యమును వహించిరి. మాపురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీ బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయుడుగారు, స్వాగతపత్రమును చదివిరి. శ్రీరామారాయణంగారు పునాది కట్టిన స్థలమును చూచి బంగారు తాపీ ఒకటి పుచ్చుకొని పునాది కట్టిన గోడ మధ్య అక్షరములు చెక్కిన రాతిపలక ఒకటి తాపీ మేస్త్రీచే చేయించి వీధివాళ్లు కుండలలో నీరు పోసిన తరువాత శ్రీవారు గిట్టచేసిన బంగారు తాపీలో కొంచెము సున్నముచేసి యా మార్కెట్టు బంగారము కావలెననియును, ఈ యిత్రతాపీలు బంగారు తాపీలు కావలయునని ఆశీర్వదించిరి. ఆసమయములో మరల ఫోటోగ్రాఫు తీసిరి. శ్రీవారు ఈ మార్కెట్టు దగ్గరలో ఫ్యాక్టరీలు వుండకూడదనియును తాటాకు యిల్లు వుండకూడదని ఉపన్యసించిరి. స్కూలుకిల్లలకు ఫలహారములు పంచిపెట్టబడెను. శ్రీ మంత్రిపుంగవులు చూచి ఆనందించిరి. శ్రీమంత్రిపుంగవులును, శ్రీబడేటి వేంకట్రామయ్య నాయుడుగారును, శ్రీ నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడుగారును మోటారుబండి యెక్కి శ్రీ దేవేంద్రుడుగారి పేటయు వీధులను చూచి బంగారుగాడెం వచ్చిరి. శ్రీవారికి స్వాగతపత్రము ఆదిమాంధ్ర సంఘము తరపున శ్రీ దేవేంద్రుడుగారు చదివిరి. శ్రీమంత్రిపుంగవులు లేచి యిల్లు ఉపన్యసించిరి. మీ కష్టసుఖములు నాకు బాగుగా తెలియును. మీ భూములకోరకను మీ విద్యాభివృద్ధిని గురించియు నేను అమితముగా పనిచేయుచున్నా ననియును మీరు నాయుడు చూపిన సానుభూతికి నేను కృతజ్ఞుడననియు చెప్పిరి. శ్రీ దేవేంద్రుడుగారు చదివిన స్వాగతపత్రమునకు సరిపోవునట్లు స్వచ్ఛమైన తెనుగుభాషలో ఆదిమాంధ్రులకల్లరకు తెలియనట్లు చక్కగా ఉపన్యసించిరి. శ్రీ దేవేంద్రుడుగారు స్వాగతసన్మానపత్రమును తాటియాకుల గొట్టములో వేసి యిచ్చిరి. తరుపరి శ్రీ మోతే గంగరాజు జమీన్దారుగారు వీధులకొరకు పెట్టించిన అప్పచాన సంతర్పణపద్ధతు వెల్లిరి. సాయంత్రము 4 గంటలకు మా యేలూరు మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో పెద్ద టీపార్టీ జరిగినది. రాత్రి 11 గంటలవరకు ఫలహారములు పంచిపెట్టిరి.

ఏలూరు మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో జరిగిన టీపార్టీలో, ఆగ్రవర్ణములవారికి ఆదిమాంధ్రులపట్ల గల అస్పృశ్యత అమగంతి నది. మహాత్మా గాంధీకి జయ అనుచు మాపురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ బడేటి వేంకట్రామయ్య నాయుడుగారి వామము స్పృశించుచు ఆదిమాంధ్రులెల్లరు రాత్రి 12 గంటలకు తమ తమ నెలవులకు జేరిరి.

అత్తెల సూర్యనారాయణ

28.6.24 ఏలూరు.

ముట్టు (మదనపల్లితాలూకా)

18.6.24 లేదని మదనపల్లి తాలూకా ముట్టుగ్రామమున శ్రీయుతులగు సుబ్బిరెడ్డిగారి వెంకటరెడ్డిగారి యాజమాన్యమున 100 మంది స్త్రీలు పురుషులు చేరియుండుగా, బయ్యవ్వగారిపల్లె గ్రామం “శ్రీరామగ్రంథాలయ, కార్యదర్శి, ఎస్. సుబ్బాశీరావు, బ్రహ్మసమాజస్థాపకులగు రాజా రామమోహనరాయల జీవితచరిత్రను సంక్షేపముగా హరికథారూపమున కాలక్షేపము జరిపిరి. రాత్రి 1 గంటకు సభ అహింసాగీతముతో ముగింపుకాబడెను. శ్రీ వెంకటరెడ్డిగారు సుబ్బాశీరావుకు తోడ్పడి, తమ ప్రాంత్యపు ప్రతిగ్రామమునకు వెళ్లి ఖద్దరప్రచారము చేయుదుమని వాగ్దత్తముచేసిరి. అని వాణాళి రెడ్డిపూరు ప్రాయమున్నారు.

అన్యతానిరసనము

కావ్యకంఠగణపతిశాస్త్రిగారి ప్రత్యుత్తరము:

ప్రఖ్యాతి కావ్యకంఠ గణపతిశాస్త్రిగారు తిరువణ్ణామ లైనుండి మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు:—ఆలమారు అన్యతానిరసనక పండితమహాశయలో నేనొసంగిన అన్యతానిరసనమును ఖండించుచు బ్రి మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి చయ నులుగారు ఒక గొప్పవ్యాసమును తమ పత్రికలో ప్రకటిం చిరి. దానిని జూన్ 16, 17 తేదీల సంచికలలో నేను చూచి తిని. ఈ గొప్పధర్మమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట నావిధిగాన వ్రాసి సంప్రదించితిని. దయచేసి ప్రకటింతురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

బ్రి మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి చయనులుగారు ఆల మారు పండిత మహాశయలో నే నొసంగిన అన్యతానిరసనము ను శాస్త్రియ్యైవో ఖండించుచు ఆంధ్రపత్రికకు పంపిన వ్యాసమును జూన్ 16, 17 తేదీల సంచికలలో చూచి సాధా నముగా పరిశీలించితిని. శాస్త్రిగారియొద్దనుండి యెంతోభింపించు చినను అన్యతానిరసనము సమాధానపఱచుటకలగిపోయినది. అది రమణియమై యుండినను సత్యమును కప్పిపుచ్చుచున్నది. కనుక సర్వప్రకారవార్తను దానికి నేను శాస్త్రియనుకు ప్రత్యుత్త రము వీయవలసివచ్చినది. సగౌరవముగ వారి శాస్త్రవాదావ్య వసము నే నంగీకరించితిని.

అది లక్షణము గాదు

స్వరూపంలో నిశ్చింపబడిన చండాల పదనామ్యలు ప్రకృతపంచములు కావలసి నేను చెప్పినదానికి వారిచ్చిన సమాధానము కొన్నిపక్షములలో విమర్శించి చూచెదను. శృంగి త్యాదికము గొవునువలె సర్వధర్మబహిష్కారత్యాదికము ప్ర కృతపంచములను బ్రాహ్మణీ శూద్రవృత్తిసంకీర్ణ కులమువారి నిగా చెప్పనని మామిత్రు లనుచున్నాడు. స్వరూపములు అట్టి సంకీర్ణము సర్వధర్మ బహిష్కారాదికమును విధించుచున్నవి. అది వారి లక్షణముగా చెప్పబడి యుండలేదు. సంకీర్ణత్వమే లక్షణముగను. చయనులుగారి నయప్రకారము సర్వధర్మ బహిష్కారములు గలవానిని జూచి ముందు అట్టిసంకీర్ణునిగా గుర్తింపవలెను. పిమ్మట వానినిదేహించి సర్వధర్మబహిష్కారాదికమును విధింపవలెను. అది శాస్త్రియనుకు అన్యతానిరసన యదోషము. పిమ్మట వానికి బహిష్కారమును విధింపవలసిన ఆవసరము లేదందులేని వాడు క్రొత్తసాక్షాత్సర్వధర్మముల నాచరిం చినపుడును, గ్రామముభగవానుని నేర్పఱచుకొనినపుడును మీ యిందలలోపలకు వచ్చునపుడును మీరు నిశ్చింపకుండ నూర కుండవలసిందేగదా!

నిరవసితశూద్రులే పంచములు

నిరవసిత శూద్రులే పంచములని నేను చెప్పితిని. శాస్త్రి చయనులుగారు చూపిన పాణిని నూత్ర తద్వ్యాఖ్యాన ములవలన నిది మఱింత స్పష్టమగుచున్నది. అయితే వారానూ త్రములోని నిరవసితశూద్రులను స్వాభిమత సంకీర్ణులుగా చెప్పచున్నాడు. వారు దీనికి తత్వబోధినికారుని వాక్యపంక్తి నుపహరించివాడు. అతడు నూత్రములోని శూద్రపదము శూద్రత్యభింపి చెప్పననియు అది త్రైవిర్ణి కేతర మనువ్య వాచకమనియు చెప్పినాడట. ఆకారణముచే నూత్రములోని శూ ద్రకర్మము శూద్రులను సర్వసంకీర్ణులను చేర్చి చెప్పననియు, అందువలన నిరవసితకు కుదాహరణముగా వీయబడిన చాండా లవృత్తులు శూద్రశాతివారుగా నుండనక్కర లేదనియు చయ నులుగారి వాదపాతాళము.

విమర్శించి చూతము. శూద్రత్యభింపమైనను ఖ్యాతమిచ్చుట బాధింపబడుటచే లక్షణయా! లేక శూద్ర కర్మమునకే అట్టి యర్థము వేటొకటిగలదా! మొఱటిపక్షము నందు ఆవాద యాక్షిప్తి! 'అనిరవసితామామిరి నిషేధాత్' అని చెప్పియున్నాడంటిలేని శూద్రకర్మమును శూద్రశాతిపరముగా చెప్పినయెడల నిరవసితోదాహరణ భూతులగు చాండాలవృత్తులు గూడ శూద్రశాతివారు కావలసివచ్చుననిగదా వివాదా భిత్తాయము. అప్పుడీదానిదప్రకారాయము మొందుట? 'శూ ద్రాణాం' అనిభూతము నూత్రించిన యెడల పాణినికే కార్య ము సిద్ధించునా! వై యాకరణము మాత్రాభిధానము పుత్ర లాభముగా నలంకరు. లక్షణప్రసక్తిలేకయే కావ్యము లఘువుగా సిద్ధింపునపుడు లక్షణము గౌరవభోషమును రెంటిని

గూడ చెప్పిపెట్టుకొననేల? ఇంకొక చిత్రము. ముందు లక్ష ణచే శూద్రకర్మములో నిరవసితలను సంగ్రహించి పిమ్మట వారిని 'అనిరవసితానాం' అనుపదముచే పర్యదాసముచేయవ లసివచ్చుచున్నది. శూద్రకర్మమునకే శూద్రత్యభింప పరముగాను త్రైవిర్ణి కేతరమనువ్యపరముగాను రెండు అర్థము లున్నవం టిలేని అప్పుడు గూడ ప్రసిద్ధమైన మొదటి యర్థమునందే దానిని వర్తింపజేసినయెడల 'అనిరవసితానాం' అనుపద్యదాస మనవసరము గనుక గౌరవభోషము తిరిగియు ప్రాప్తించును.

ఇక ప్రత్యేక సంకీర్ణసంకరుడగు తక్షను సంగ్రహించు టకు శూద్రకర్మమును త్రైవిర్ణి కేతర మనువ్యపరముగా నయిం చెద మంటిలేని తక్షప్రత్యేక సంకీర్ణసంకరు డనుటలో ప్రమాణమేమి? తక్షపర్యాయరకారపదనామ్యుడు సంకీర్ణ సంకరుడు గాన తక్షసంకీర్ణసంకరుడందులేని యది యవిచారిత రమణియము. యోగములముచే రథకారకముకట్టి తక్షపర్యాయములలో పరింపబడినది. "తక్షా తు వర్ధ కి ప్రస్తా రథకార క్షికా వ్యతే" అని అమరము. స్వృత్తుక్త పరిభాష ననుసరించి యింకొకరథకారపద మొక విధముగ సంకీర్ణ సంకరునియగు పరింపబడినది. "రథకా రస్తు మాహిమ్యై త్కరణ్యాయస్సంభవ" అమరము. ఈశో కావ్యము ముందుపహరింపబడిన ఆర్థశాస్త్రముకంటే అనేక శ్లోకములకు ముందున్నది. ఇద్దఱును ఒకేయైనయెడల వేఱు వేఱుగా వేఱువోట్ల ఇద్దఱిపేరులేల పరింపబడవలెను! "శూ ద్రాక్షుత్రియయో రగ్రః" అనియొకసంకీర్ణ జాతునిపేరు ఉగ్రుడు గనుక ఉగ్రపర్యాయ శివశబ్దనామ్యుడగు భగవంతుడు సంకీర్ణుడనుటచెల్లునా! ఇద్దఱురథకారులను కలియబోసి చెప్పిన యర్థాచిన్తగ్రంథవాక్యము లేవియైననున్నయెడల అవి నా మానామ్యజనితభ్రమములకములని యెఱుంగునది. కనుక తక్ష ము సంగ్రహించునిమిత్ర మ పాణినినూత్రములోని శూద్రకర్మ మునకు శూద్రకర్మవాక్యార్థ గును విడువనక్కరలేదు.

వస్తువు శూద్రకర్మమునకు సామాన్యార్థ మొక్కటియే. అదిశూద్రకర్మమే. త్రైవిర్ణికవాచకములగు ద్విజ విప్రశబ్ద ములకు బ్రాహ్మణునియందువలె శూద్రకర్మమునకు అనిరవసిత శూద్రులయందు భాగలక్షణచే ప్రయోగబాహుళ్యము మాత్ర ము గలదు. శూద్రకర్మమునకు యోగిశాఖ మింకొకటియున్నది. కాని అదిత్రైవిర్ణికులగుగూడ వ్యాపించును. కర్మవైరగ్యముచే త్రైవిర్ణి కర్మము శూద్ర కర్మమును పొందినపుడు వానిని గూడశూద్రకర్మము సంగ్రహించును. శ్రుతియందాధానాధికారి గా నిరూపింపబడిన రథకారు డట్టివాడేయగును. సంకీర్ణసం కరుడుగాడు. రథకారులు సౌభన్యనులట. "సౌభన్యనాస్తేనాన త్వ స్మంత్రక్షా త్రవీయేరే" అనుపూర్వమిహుంసా నూత్రమిందులకు ప్రమాణము. శ్రుతియందెయుండి శూద్రకర్మ మును పొందినవారిపట్టిలో మనుస్మృతియందు సౌభన్యములే ర్చబడిరి. రెడ్డి, కమ్మ, పచ్చనాయక మొదలగువారు కొందఱి ట్టితరగతిలోని వాతేయని చరిత్రకారులు చెప్పుచున్నారు. ప్ర కృతముననుసరించెదను. "శూద్రాణామనిరవసితానాం" అనుపాణి నినూత్రములోని శూద్రకర్మము శూద్రవర్ణ పరమేయని భ్రవప డినది. కనుక నిరవసితశూద్రకాటిలో చేర్చబడిన పంచములు రెండవ తెగశూద్రకర్మముగారనుటయు, వారు సంకీర్ణులని యు చెప్పుట సిద్ధాంతాభాసము.

చండాలపదనామ్యము

ఇక నిరవసితశూద్రుల కుదాహరణముగ వీయబడినవా రు సంకీర్ణచండాలలే యేకాగూడదంటిలేని మీమిత్రప్రకార ము వారు శూద్రవర్ణమువారు కాకపోవుటవలననే యనియె టుంగునది. వస్తువు ఉదాహరణములో నిచ్చినపదము చాండా లపదముగాని చండాలపదముగాదు. చాండాలపదము నిరవసిత శూద్రులవేదస్వతంత్రవర్ణమువారగుపంచములకుమాత్రముచెల్లును. చండాలపదము నిరవసితశూద్రులకు బ్రాహ్మణీశూద్రజాత సం కీర్ణులకు చెల్లును. అమరనిఘంటువును చూడుడు. "స్వాచ్చం డాలస్తు జనితోబ్రాహ్మణ్యాం వ్యవలేనయః" అని సంకీర్ణునిపేరు చండాలపదమును మాత్రముచెప్పి పిమ్మట అనేకశ్లోక ములకుదాటి "చండాల స్థవమాతంగడివాక్రి జనంగమానిమౌర క్ష్యపవాపం లేవాసి చాండాలపుటసా" అని అసంకీర్ణ ప్రత్యేక

వర్ణమునకు చేరినపంచముల పేరులు చెప్పబడినవి. ఈవర్ణగ భిదానపాతమే ఉభయులు వేఱనిచాటుచున్నది. ఇద్దఱును ఒక రయినయెడల స్వాచ్చండాలు అనువానికే స్థనాదికామములు జోడింబడియుండును. అవి ప్రత్యేకముగ నింకొకపోట పరింప బడనేల? పంచమునామములలోని దీర్ఘాది చాండాలపదము గను నింపవలసినది. అదియే నిరవసితోదాహరణమునందీయబడినది. సంకీర్ణుని పేరు చండాలాడే యగును. ఆపదము పంచముభ యంగుగూడ సర్వించినను నామానామ్యముచే ఉభయులను కలియబోసిచెప్పుట భ్రాంతి

అసంకీర్ణులెవరు?

చండాల స్థవాదిశబ్దనామ్యులగు పంచములు సంకీర్ణులు కాకపోయినను సంకీర్ణచండాలనుకు తిరిగియు ఆగ్రజాతిస్త్రీ యంగకలిగిన సంకీర్ణసంకరులు గాగూడదా? వారు అసంకీర్ణులనుటకు మీ కేమి గుఱుతుంటిలేనివినుడు. పాణిని వీరిని ని రవసితశూద్రులలో చేర్చినాడు. ఇదియొకకారణము. అమరు వీరిని సంకీర్ణులలో చేర్చలేదు. ఇది మరొకకారణము. "అని చండాలాస్త్రీ సంకీర్ణాః" చండాలాని పర్యంతము సంకీర్ణులు అ ముందు ప్రతిజ్ఞ చేసి యతడు కరణ అంబుడ ఉగ్ర మాగధ మాహిమ్యై త్త్యుక్తాత వైదేహక రథకార అను సంకీర్ణాభిధానములను చెప్పి "స్వాచ్చండాలుస్తు జనితో బ్రాహ్మ ణ్యాంవ్యవలేనయః" అని చండాలనామముతో సంకీర్ణుల కథ ను ముగించుచున్నాడు. వీరిలో సంకీర్ణ సంకరాభిధానము గూడ నున్నది. ఆచండాలాత్తు అను అభివ్యాప్తిని "చండాలస్థ వమాతంగ" శ్లోకమునకు తిరిగిని పోహుడదాయని యంటిలేని మూడుకారణ ము ల చే అది అ సా ధ్య ము. మొదటిది నిఘంటుకాయడు కరణాది ప్రథమ చండాలాం త సంకీర్ణులను చెప్పనపుడు భిన్నవర్ణులగు వారి తలితండ్రు లను స్పష్టముగా నిరూపించుచున్నాడు. తరువాత నామ ములలో వారి తలితండ్రుల వివరము లేకపోవుటయేగాక స్వృ త్తుక్త సంకీర్ణనామపట్టిలోగూడ ప్రాయశః వారు గన్ప ట్టురు. రెండవకారణము ప్రథమపక్షితి చండాలశబ్దమును విడి చి ద్విత్వీయశబ్దమునకు గొనిపోవుట శాస్త్రపద్ధతికి విరుద్ధము. మాడవకారణ మింకను ఒకవ త్తరమైనది. కరణనామమునకు, ద్విత్వీయచండాలల నామములకు మధ్యకులములో సంబంధము లేని శిశ్ను, కల్మశ్రేష్ఠి, దేవల, నలు, మార్దంగి, పాణివాద, వేణుస్థు వైదిక, భృగ, భారవాహ, భృత్య, అలస, చతుర—ఇట్టిక్రి యాగుణకృత్తులగు నామములు గన్పట్టుచున్నవి. వారందఱు శుక్లశ్రేష్ఠ గోష్ఠిలో చేరవలసివచ్చును. అందువలన ఎంతనూత్ను ముగా పరిశోధించి చూచినను ప్రకృతపంచములు సంకీర్ణుల నిచెప్పుట కకాశము చిక్కలేదు.

నిరవసితత్వచనగా నేమి?

నిరవసితత్వచనగా పాత్రాద్భహిష్కారత్వము అనిచె ప్పబడినది. ఆవిషయములో మాంధ్యజీని ఏకాభిప్రాయమే. అయితే వ్యాఖ్యలలోమాత్రము మాకు యభేదభేదమున్నది. ఎవరు భోజనముచేసిన లోహాదిపాత్రలు భహిష్కారులలో భుజిచే సినను పనికిరావోవారు పాత్రాద్భహిష్కారులని వారివ్యాఖ్య. ఎవరు పాశ్చికవ్యాధులయందు అన్నసంస్కారము అనగా వంట చేయగదో వారు పాత్రాద్భహిష్కారులని మావ్యాఖ్య. అది భోజనపాత్ర. ఇది వంటపాత్ర. సంకీర్ణచండాల ప్రకరణం కుల్లూకభట్టవ్యాఖ్యతో మాకుమఃలేక. "తయోనర్థా అన్న స్స సంస్కారారస్యైః ఆర్యాభిషేతవా శూద్రాః" అనియో పస్త బ. ర్చనూత్రము. ఆర్యాభిషేతులగు శూద్రులుఅనగా మొ చటతరగతి శూద్రులు. మాడువర్ణములు వారుగాని ఆర్యా భిషేతశూద్రులుగాని పాశ్చికవ్యాధులకు అన్నసంస్కారమును అనగా వంటను చేయనర్హులు. అని నూత్రతార్పర్యము. రెం డవ తరగతి శూద్రులు అన్నసంస్కారక్రియనుండి బహిష్కృ తులైరి. ఇదియే పాత్రాద్భహిష్కార తత్వము. పాత్రాద్భహి ష్కారతత్వమే నిరవసితత్వము. ఈనామయాచారికవ్యవస్థకు వి రుద్ధముగా పంచములను మనము వంటవారినిగా పెట్టుకొనవచ్చునని మేము వాదించెదను.

చరిత్రానుకూల్యము

చరిత్రకారులు ప్రకృతపంచములను ఆదిమనివాసులగు స్వతంత్రజాతివారినిగానే కనిపెట్టిరి. ఆవిషయమునంగు ఆం డలు ఏకాభిప్రాయములే. మనశాస్త్రముల అర్థములు ఋజు వుగా చేయబడినపుడు చరిత్రకారుల యభిప్రాయములతో సరి పోవుచున్నవి.

లోకవ్యవహారానుకూల్యము

వీరిని పంచములనుగా వ్యవహరించుటగూడ వీరిని స్వతంత్ర వర్ణమువారినిగానే భోధపఱచుచున్నది. సంకీర్ణులనుగా చెప్పి

నపుడు తక్కిన సంక్లిష్టల డొంగయంతయు గవలను. అప్పుడు మీ పోడులే యగుదురు. సంక్లిష్ట సామాన్యముచే అంతు సంక్లిష్టలుగలసి యేకజాతియనియు వారే పంచమలనియు చెప్పి చయములుగాను తప్పించుకొన జూచుచున్నారు. సంచయ శబ్దముచే వారినందరిని చెప్పు ప్రయోగ మొక్కటియైన వారు మావసందున ఆయంకి ప్రత్యుత్తరాస్తవ్యము. దానిసంగీతమునను పంచమపదము చందాలపరమునయెట్లు? భాగలక్షణ ద్వారాయని యందులేని అది విచారాసహము. అదిసంఖ్యయ వాచకపద మగుటచే సంక్లిష్టలలో ప్రభుమోహితుడగు మూర్ఖావ సిక్లియందు మాత్రమే లెలును. అయితే సర్వసంక్లిష్టలచేరి పంచములు కావలెను. విభజించి లక్షణయోగ్యమూరించినయెడల మొదటి సంక్లిష్టలకు మూర్ఖావసిక్లితే పంచములు కావలెను. ఇంతియేగాక అందఱు సంక్లిష్టలు పంచమలనినయెడల వారికి వర్ణత్యముండదు. మీమతములో నాల్గవర్ణము ఏకవిధమేగదా! అప్పుడు వారికి చాతుర్వర్ణ విహిత ధర్మములలో నేదియు ప్రాప్తించదు. ఇష్టావస్థయింటిలేని మూర్ఖావసిక్లియందుగూడ ధర్మభ్రష్టులగుదురు. ఒకని కొంపతీయుటకు మనము విచిత్రార్థ మునుచెప్పిన అశేషులకొంపలు మనుగను.

వేదానుసారము

పంచక్షితి పంచవర్ణణీ ప్రభుత్వైదిక ప్రయోగము లందు వివరవానిని సంక్లిష్ట సామాన్య పూహమయనిగానో లేక యెనడైన నొకసంక్లిష్టనిగానో చెప్పి సభిపుష్కొనలెనని చయములుగా రనుచున్నారు. తత్కాలాచారానుసారము కా స్త్రాగ్రమును సంకోచపఱచుటకు వాడుకను సాహసము మాకు లేదు. సంక్లిష్టపంచమా శ్వేత్యానోవర్ణాః, అనిగాని బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యశూద్ర సంక్లిష్టాః, అనిగాని యెచ్చటనైన భావ్యప్రయోగమును మీరు చూపగలరా? విదుషరు క్షీతులమ విశేషముగా చూపునపుడెల్ల సాయమును నిషాదునే చూపుచున్నాడు. సంక్లిష్టవాదియగు మాతాస్త్రీచయనులుగారు ఆ నిషాదుడు బ్రాహ్మణశూద్ర స్త్రీజాతసంక్లిష్ట డనుచున్నారు. ఉదాహరణముగా నొక ముత్రమునుమాడును.

“యమీశ్వర డీనాం వనూనామిరజ్జ్యతి||
ఇంద్రః పంచక్షితీనాం||”

దీనిలో ఉత్తరాగ్రము మనకు ప్రకృతము. సఇంద్రః పంచానాం నిషాదపంచమానాం క్షితినాం నివాసార్హణాం వర్ణావనాం అనుగ్రహితిశేషః. ఇది ఆమంత్రముయొక్క సాయనభావ్యములోనిపంతులు. నిషాదుడే వివరవాదుగాగల నివాసార్హులగు వర్ణములవారికి ఇంద్రుడనుగ్రహించువాడ. ఇది యాభావ్య తాత్పర్యము. ఈనిషాదుడు సంక్షేమకాలలోనొక డని చెప్పినయెడల విరవమున నర్థపంకోచము తొలగింపను. ఇతరసంక్లిష్టలను విడిచిపెట్టుచుంటే! వారికివీతానుగ్రహమనన రమా? కనుక ఆనిషాదుకు చందాల ప్లవాద్యపరపర్యాయుడే యగును. అతడు స్వతంత్రనగనునకు చేరినవాడేయని చెప్పట భాషావేత్తలకు సంమతము. అదియునుగాక సామాన్యముగా మనుష్యవాచకమున పంచజనశబ్దముయొక్క ఆనయవార్ధమును జూచినపుడు వారైదుస్వతంత్రనగనులవారే నని తెలియుచున్నది. “యజమానపంచమాః ఋత్విజాః” అనుప్రయోగములో యజమాననకు ఋత్విక్లనుప్రతీతికానట్లు “నిషాదపంచమానాం వర్ణానాం” అనుచోట నిషాదపంచమాద్యుడగు పంచమనకు వర్ణప్రతీతికాదందులేని ఉభయభాప్రయోగములున్నందున ఈ ఆశంకదుర్బలమేయగును. సప్తానామ్యక్షిణామస్తాప్తమానాం” అను బోధాయనమాత్రప్రయోగములో అగస్త్యునకుగూడఋషిత్వప్రతీతియనుచున్నదిగదా? కనుక ఇట్టిగ్రంథకారప్రయోగములు నిషాదాపరపర్యాయపంచమనినగర్వప్రతీతికి భంగకరములుగావు. ఇకపంచవర్ణత్యాప తిమయ్యుంటిలేని అనిరవసిత నిరవసిత భేదవివక్షచే ఆది అవిరధ్యము. అభేదవివక్షచే చతుర్వర్ణసిద్ధి. చయములుగా రుదహరించినంతకే రససంఖ్యా భేదప్రయోగములు ఇచ్చటమాకుపయోగించినందులకు వారికి కృత్రిజ్ఞ తాపూర్వకపం దనములు. అనిరవసితనిరవసితలనేడి ఇరువర్ణములవారు సర్వసి ల్పకుశ్రూణస్త్రీ సామాన్యముచే ఏకవర్ణముగా పరిగణింపబడుటచే విరోధములేదు. చతుర్వర్ణస్పృహిదుల మతములోగూడ ఒకవర్ణమువారు కాలాంతరమున ననేకవర్ణములుగా చీలుటలో విరోధము గన్పట్టదు. మొదటితరగతి శూద్రులలోనే అనేకస్వ తంత్రములగులుండుటలోకమునందు ప్రత్యక్షము. వైదికపంచక్షి త్యాది పదము లెట్లు ఋషి పుత్ర గా న్యాభ్యాన ముచేయ దినయెడల నిరవసితశూద్రులకు ప్రకృతపంచమల స్వ తంత్రస్థ గోవరమును. వైశాస్త్రీయముకు లన్నింటినలన పంచములు నిరవసితశూద్రులే గాని బ్రాహ్మణులస్త్రీ కళింకోద్భవకాశేకోటి ప్రంథములుగారిని స్థిరపడినది. సంక్లిష్టచందాల పరస్పర్యుతులకు మీరు విషయముగాను.

సంక్లిష్టగతియేమి?

అందరుహిందువులు నాలుగువర్ణములలో నంతర్భవించు నెడల సంక్లిష్టలు హిందువులు కాకపోవనివచ్చునంటిలేని యని యనాలోచితోక్తి. సంక్లిష్టలు తత్తత్కాలిక సమయాచార శ్వవ స్థననుసరించి తండ్రిజాతిలో స్త్రీజాతిలో చేరి తదవర్ణత్యమును పొందుదురని నేను మహాసభలోనూచించి కొన్నియుదాహరణ ములనుగూడ నిచ్చితిని. అది అనులోమజాతిపరమని చయములు గారనుచున్నారు. ఇప్పుడు నాకు సగముబాధ్యతే తగ్గినది. అది యునుగూడ యుగాంతరవిషయమే యంటిలేని యది సరిగాదు. ఈయుగమునందుగూడ కేరళములో ప్రచారములో నున్న దిగదా? అచ్చట తల్లిజాతినిపొందునట్లు వ్యవస్థను చేసికొనిరి. మూర్ఖావసిక్లి, అంబుష్ట, పారశవ, మాహిమ్య, ఉగ్ర, కరణ సంజ్ఞలలో తాము సంక్లిష్టలమని చెప్పుకొను ప్రత్యేకవర్ణములు కన్పడవు. కనుక వారాయాసమునుములందే తండ్రిజాతిలోనో తల్లిజాతిలోనో లీనమైపోయిరని స్పష్టముచున్నది. పాశకులు అను నామాంతరముగల ఉత్పలదేశవాసి గాడబ్రాహ్మణులలో నుండి ఆంధ్రదేశమునకు వలసవచ్చిన శివుకరణాలు సంక్లిష్టకరణ వర్ణమువారు అని భ్రమపడగూడదు. రాజకీయశిఖనాది కార్య వృత్తిచే వారికి కరణనామము వచ్చినది. మన బ్రాహ్మణులలో గూడ కరణాలున్నారు. సంక్లిష్టభ్రమనిస్పృతికి వారు శివుపద మును ముందుపెట్టుకొనియున్నారు. స్వసంప్రదాయాగత మ త్సృభుక్త్యము, రాజసేవావృత్తి ఈరెండువారిని మనఆంధ్ర బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణమర్యాదతో చూడకపోవుటకు గార గము. రాజసేవావృత్తి రోషముచేతనే మనయోగులను మన వైదికులు మీరు త్రికర్మాధికారులే యనిమొన్న మొన్నటివరకు ముప్పులుపెట్టలేదా? పారశవాపరపర్యాయుడగు నిషాదుడు బోయవాడని మామిత్రులు చెప్పుచున్నారు. మా విశాఖపట్టణ జిల్లాలో బోయవాండ్రు మాలమాదిగలతో సమముగా అస్పృశ్య ణోటిలోనే పరిగణింపబడుచున్నారు. కనుక వారు పంచమ లలో నొకశాఖవారేగాని అనులోమసంకరులగారని గ్రహింప వలసియున్నది. విదుషరు బోయవాడని విస్తీర్ణమహాభారత ములో నెచ్చటనైన కవిత్రియము ప్రయోగించెనా? మొదట ని షా ద శ బ్ద మే పా ర శ భ వ ని యందు యాధమై సంస్కృతములో లక్ష్యములందు నెచ్చటను ప్రయోగింపబడి యుండలేదు. పారశవశబ్దముచే బోయవాడు అనునర్థము ఏవ రిని స్ఫురింపదు. కృష్ణుని యంతఃపురస్త్రీలను అపహరించిన బోయలు పారశవులూ? కనుక బోయవాడు పంచమడనిచెప్పట యుక్తము. నిషాదశబ్దమునకు పంచమనియుండు రూఢి. మఱి యొక సంగతి. మార్కచంద్రాపుని ఉగ్రనామక సంక్లిష్టని చాణ క్యుడు తన్మాతృజాతివాడమను వ్యవలపదమతోనే వ్యవహ రించుచు వచ్చినట్లు చరిత్రగ్రంథములవలన తెలియవచ్చుచున్నది. ఇదిగూడ సంక్లిష్టుడు చతుర్వర్ణాంతర్యాతుడే యనుటకు చరిత్రోదాహరణము.

ఇక ప్రతిలోమవిషయములో నేనిచ్చిన యయాతి దేవ యనాసంతితి దృష్టాంతవిషయములో చయములుగారు వారి వివాహము కాపములకమనిరి. వివాహవిషయమై ఇప్పుడు తగా యిదాలేదు. వారిజాతి తండ్రిమండి వచ్చెననుటయే ప్రకృతము. అదియునుగాక ప్రతిలోమసంకరలలోని నూత, వైదేవాక, మాగధ, క్షత్రియ, ఆయోగననామములతో ప్రత్యేకములవర్ణ ములు ప్రస్తుతము గన్పట్టుటలేదు. అందులన అట్టివారందఱు తమతండ్రిల కులములో లీనమైపోయిరిని తలంపవలసియున్నది. ఏసంక్లిష్టవర్ణమువారు లేకపోయినను మాసంక్లిష్టచందాలుడు మాత్రము హిందువులలో నైవవసంతున్నాడనుట జ్ఞాకరమైన యాహ. అట్టిమూలంపతులకథ నొకదానినైనను సంక్లిష్టవా దులు చూపలేనందున వారివాద మింకను అంధకారబంధురమై యున్నది.

సర్వవసానమేమి తేనది? సంక్లిష్ట లండలు తండ్రిజాతి లోనే తల్లిజాతిలోనే లీనమైపోయిరని స్థిరపడినది. సంక్లిష్ట సంజ్ఞలు తల్లితల్లి కుటుంబు చెందగూడదని మేము వాదించము గాని అవి మాతాప్రత్యుత్తరాగతప్రధానవర్ణ త్యాపవాదములు గావనియే మావాదము. అయితే అవి యిప్పుడు బొత్తిగా నంత రించి పోయినందులకు ఎవరును విచారింప నక్కఱలేదు.

అది శ్రుత్యర్థముగాదు.

చయములుగారు బృహదారణ్యకోపనిషత్తునుండి చందాల ద్భవసస్పర్శవాదిని పీషమున కొకమూలశ్రుతి నుదహరించినారు. వారి అభిమతార్థము దానిలో నుండియెడల నది వాదవాదము నకు చాలబలమైతరమనియే చెప్పవచ్చును. కాని యదియేమి? “సావాచేతై తాసాం దేవతాసాం పాప్యాసం మృత్యు మప వాత్యయత్రాసాం దిశామంత స్తవ్యయంకకార. తదాసాం పాప్యనో విస్సవధాత్, తస్మాత్ జనమియాన్నాంతమియా న్నే త్వా ప్యాసం మృత్యుమన్వచాయానీరి.” ఇది యే

అల్లూరు

(నెల్లూరుజిల్లా)

(ఒక విలేజి)

11 లేవీ సానుంకాలము రి ఫంటుల శ్రీ అల్లూరు కృష్ణ పిలాస కథవారి నాటక కాలలో న. గ. రా. శ్రీ అనుపల్ల నారాయణ రెడ్డిగారి యాజమాన్యముక్రింద అస్పృశ్యతను గురించి సభ జరిగినది. సభకు అసహాయవాద వాయకు లగు శ్రీయంత త్కవరపు రామిరెడ్డి యను, తెజవాడ చంద్రశేఖరెడ్డిగారు ను, మేజూరు దళిరథ రామిరెడ్డిగారును, వాళాటి వీరరామన రెడ్డిగారును, అల్లికటి వీరులెరుదాంతకు లగు వర్మతరెడ్డి రామ చంద్రారెడ్డిగారును, యరబోలు శంకరరెడ్డి మున్నగు ప్రతిభు లునెవరు విచ్చేసిరి.

శ్రీయంత తెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు అస్పృశ్యతను గురించి దాదాపు రెండు ఫంటులకాలము గంభీరపర్యాయము గావించిరి. వారు స్పృశ్యరోషమునకును సామాన్యరోషము నకునుగల భేదమును గురించి ను, వైకిం సత్యాగ్రహమును గురించియు, కడువిశదముగ జెప్పిరి.

ఉపన్యాసానంతరము శ్రీయంత త్కవరపు రామిరెడ్డి గారిని అస్పృశ్యతానివారణకుగాను వారు స్వయముగ జేయు చున్న కృషిని అభినందించుచు నీక్రింది తీర్మానము శ్రీయంత వాళాటి వీరరామనరెడ్డిగారిచే ఉపవాదించబడి, తమూడ లక్ష్యయ్యగారిచే నామోదించబడెను.

“మన మండల నాయకులలో నొకరగు శ్రీయంత త్కవ రపు రామిరెడ్డిగారు ఒక పంచమసోదరుని తమ గృహపరిచార కునిగ నియమించి అస్పృశ్యతానివారణకు తోడ్పడినందులకు వారిని మిగుల సభినందించుచు, అదే విధముగ నీ మండలములోని ప్రముఖు లెల్లరు శ్రీ రెడ్డిగారి నుకరించి సదరు ఉద్యమము నకు తోడ్పడుదురని. యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

యాశ్రుతి. ఈశ్రుతి ప్రాణవిద్యాప్రకరణశ్లోకము. సావా దేవతా=అపారాధదేవత, ఏతాసాం దేవతానాం=ఈనాగాది దేవ తలయొక్క, పాప్యాసం మృత్యుం=చెడ్డపలుకు మొదలగు అసుర పాప వేధచే గలిగిన మృత్యు స్వరూప పాపమును, అపహత్య= పోగొట్టి, యత్ర=ఎచ్చట, ఆసాం దిశామంతః ఈదిక్కుల ఆంత మో, తత్=అచోటును గమయాంచకార = పొందింప జేసెను. తత్=అచ్చట, ఆసాం ఈనాగాది దేవతలయొక్క పాప్యనః, పాపములను, విస్సవధాత్=ఉంచెను. తస్మాత్ ఆకారణమువలన జనం=అద్వితీజనుని, నే నూత్=సొందగూడదు అంతం=దిక్కుల అంతమును, నేనూత్=సొందగూడదు. మృత్యుం పాప్యాసం= మృత్యుస్వరూపపాపమును, అన్వచాయానీరి=సొందుచు నని, నేత్=భయపడవలసినది.

ఇచ్చట దిక్కుల అంతమేదియో తెలిసినంతయు స్పష్టమై పోవును. శ్రీ శంకరాచార్యులు వారేమియర్థము వ్రాసిరో జూ డుడు. “ననునా న్నీది కామంతః కథ మంతంగమితవానితి? ఉచ్యతే. శ్రాతవిజ్ఞానవజ్జనావధి నిమిత్తకల్పితత్యాదికాంతద్విరోధి జనాభ్యుష్టితో దేశ ఏవదికామంతః” అయ్యా దిక్కులకంతమే లేదుగదా ప్రాణదేవత వాగాదిదేవతల మృత్యుస్వరూప పాప మును ఎట్లు దిక్కుల యంతమును పొందింపగలిగినది? అనియం టిలేని సమాధానము చెప్పబడుచున్నది. వైదికవిజ్ఞానముగల జనులు వసింపు దేశావధినియే త్రము ననుసరించి యిత్తుల దిక్కులు కల్పింపబడినవి. అందులన వైదికజ్ఞానవంతులకు విరోధులగు జనులచే నింపింపబడు దేశమే దిక్కులయంతము, అని తద్బా ధ్యార్థము. విరోధులని చెప్పటచే వేదోక్త ధర్మాశ్వాస్త్య బాధ కులే ఇచ్చట విషయమగుదురు. రామాయణకాలమునాటి మాశ్రి చాది రాక్షసులవంటివారి నుజాహరణముగా లీనుకొనవచ్చును. శ్రుతిలో నుదహరింపబడిన జనశబ్దమునకు పూర్వపరార్థ్యాహా రాపేక్ష యక్కఱలేకయే అట్టియర్థము గూడనున్న దేమోయని యనుమానము. జనసాసము వైదికవిజ్ఞానవద్విరోధుల స్థానమ నుట. సర్వప్రాణివాచకమున భూతిశబ్దముపిశాచమనందువలె సర్వద్విపాద్యాచకమున జన శబ్దము నకు అట్టివారియందు రూఢిప్రాచీనుల వ్యవహారములో నుండేనేమో! ప్రకృతపంచ ములు అగ్రజాతుల కరుగకు కాదు నని యున్నవాడు విరోధి జను లెట్లుండురు? తం అంత్యం జనం అనుభావ్యపు ముక్క లోని అంత్యపదము సన్నికర్షణలముచే దిగంతభ వవరము పంపిస్తే శ్రుతిభాష్యములు నిర్వివాదములు. కనుక ఈశ్రుతి శ్రూరవిరోధి సహాయ నిరాకరణశ్రుతియే కాని దీనతమ పంచమహిమార్గ విధానుకశ్రుతిగాదు. ప్రశేషము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక్, బొంబాయి.

నూతనయంత్రములు

నూతన పరికరములు

సరస్వతీపవర్ వెన్ రాజమండ్రి

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగు పాఠములు

కవర్లు

కామ్రబుక్కులు

రసీదు బుక్కులు

శుభలేఖలు

ఆఫ్టోనుబ్లాకులు

జలురంగుల వాల్ పేపర్లు

చక్కెర

ముద్రింపబడును.

గ్రంథములలోని కుపయుక్తములగు బొమ్మలు అనగా ఎన్ గ్రేవింగుపనులు చక్కెరగా తయారుచేయబడును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
శిబ్బకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	1	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
తత్వవచంద్రిక ... వల 1-0-0 సటికా ఆంధ్రశబ్దచింతామణి	...	0	12	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీబాలికీ (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటిపాఠము డిటా	0	6	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి ... వల 0-8-0
సత్యవత్సవ్యాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0

మహర్షి దేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము: (గ్రంథకర్త మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు ప్రతిష్ఠాక్రియ ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు) ధర రు 2 8 0
నిండు క్యాలికోబైండు ఫెడర్ వైటుకాగితములు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
తెలచుపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి మద్రాసు.

మూల శంక కుతైలము

వల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-12-0

మూలశంకవల ఆసనమువర్గ చర్మము లూపుచుండి క్రమముగ చిన్న చిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది వైత్యకోశపు మండలకలన (Torpid liver) గలగును. అతికాక, బడలిక, విశేష కాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, మలాహోధములన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. దీనివలన బాధపడువారు కారము, ఆవ మొదలగు పదార్థములను తగ్గించి తినుటయు, విశేష సాధకములగు కూరగాయల తినుటయు యుక్తము. ఈతైలమును మొలలవైరాచిన బాధ వెంటనే పోయి రక్తముపడుట మానును. జాలాచిమృతలవలన శుభునిరచన మగును. ఈతైలము మందులను విమళక కొంతకాలము వాడెన మూలశంక రోగము తగ్గగలదు.

చుండుకు నూనె

వల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి సహా 0-11-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెల్లెటెకలకు హానిగలుగక చక్కెరగ బెరుగ గలదు.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రక్తచేదనములు, బంకవిరేచనములు, జిగటవిరేచనములు, అజీర్ణవిరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు నీవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. నీటిని పిల్లలకువాడ వాడవచ్చును. వెంటనే గుణ విచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్కుస్

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇది శిలాజిత్తు లోహాధిస్థములు, మౌక్తిక భస్మము, మొదలగువాటిని జ్యేష్ఠ శాస్త్రోక్తమునా తయారు చేయబడినది. మూర్తిమతో కలిసిపోవు చుక్కలు, మూర్తిమనం దుండు నీటి (phosphate), తేలు మొదలగు సెగ రోగముల, నడుమ నొప్పి, వాతరోగము, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీమంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి తప్పక మహాను.

ఒక టుబులు టేవ.భ.ముల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1/5/0
8 బుడ్లకు ఒకసారి అర్ధరూప పంపిన ప్యాకెట్టు పోస్టు ఖర్చులు యివ్వవలెను.

మా టేవ.దముల క్యాటలాగు యివ్వవలెను గుంపబడెను.

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road, Madras.

చెముడుకు

తనెంబువైతనముండు
చెముడుచెనలో పోట్లు
చిముకా రుటహాకు
చదరనిచోమీసామ్మలిరు
గయిచైదనునిష్ఠాంపువైయి
రునానూత్రాపేసంపబడును
బుడ్డి గుండు 1-కి వి. పి. సహా రు. 1-0-0
డాక్టర్ రత్నంబ్రదత్తు
మారుటెరు, కృష్ణా జిల్లా.